

SINTEZA

la proiectul hotărârii Guvernului pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova

Conținutul articolelor/punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică				
7. Titularii certificatelor de pilot sau certificatului (atestatului) de membru al echipajului de zbor (prevăzute în anexa 9 la Convenția privind aviația civilă internațională din 7 decembrie 1944), în exercitarea atribuțiilor și în baza documentelor menționate, pot: 1) să se îmbarce/debarce în/din aeroportul de escală sau aeroportul de sosire situat pe teritoriul Republicii Moldova; 2) să intre pe teritoriul localității din Republica Moldova în care este situat aeroportul de escală sau de sosire, pe un termen de până la 72 de ore; 3) să se deplaseze, prin orice mijloc de transport, spre un aeroport situat pe teritoriul Republicii Moldova, pentru a se îmbarca pe aeronava care urmează să plece de pe respectivul aeroport.	Autoritatea Aeronautică Civilă aviz nr. 2170 din 23 august 2024	1.	Pentru a se respecta coerența cu prevederile Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 147/2022, normele pct. 7 - 9 din proiect, se vor expune în următoarea redacție: „7. Titularii legitimațiilor de membru al echipajului, emise de către Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova (AAC) conform prevederilor Programul Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. HG nr. 147/2022 din 09.03.2022, în exercitarea atribuțiilor, pot: 1) să se îmbarce/debarce în/din aeroportul de sosire situat pe teritoriul Republicii Moldova; 2) să intre pe teritoriul localității din Republica Moldova în care este situat aeroportul pe un termen de până la 72 de ore; 3) să se deplaseze, prin orice mijloc de transport, spre un aeroport situat pe teritoriul Republicii Moldova, pentru a se	Se acceptă parțial. Noțiunea „certificatelor de pilot sau certificatului (atestatului) de membru al echipajului de zbor” substituită cu „Titularii legitimațiilor de membru al echipajului”. Nu se acceptă condiționarea „emise de Autoritatea Aeronautică Civilă a Republicii Moldova (în continuare AAC) conform prevederilor Programul Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. HG nr. 147/2022 din 09.03.2022”, ori AAC emite legitimații doar pentru membrii echipajului naționali, nu și pentru străini, obiectul de reglementare al normei fiind însă facilitarea intrării membrilor echipajelor, inclusiv străini, pentru a corespunde SARP 3.61, 3.62, 3.65 din anexa nr. 9 la Convenția de la Chicago.

			îmbarca pe aeronava care urmează să plece de pe respectivul aeroport.	Nu este argumentată propunerea de modificare a prevederii în partea ce ține de aeroporturile de escală, ori pct.140 din Hotărârea Guvernului nr. 147/2022, prevede posibilitatea operării zborurilor internaționale cu două sau mai multe escale în aeroporturile internaționale de pe teritoriul Republicii Moldova.
8. În măsura posibilităților, în punctul de trecere aerian, echipajului aeronavei i se acordă prioritate la efectuarea controlului la trecerea frontierei de stat, fiind supus controlului înainte de controlul pasagerilor sau în locuri special amenajate pentru acest scop.			8. Membrii echipajelor de zbor și de cabină au prioritate la efectuarea controlului la trecerea frontierei de stat și a controlului de securitate, în cazul în care fac parte din echipajul care vor fi implicați în efectuarea zborului.	Se acceptă parțial. Cuprinsul pct.8 a fost reformulat, noțiunile utilizate uniform cu pct.7 și 9, și standardele 3.61; 3,66 din anexa 9 la Convenția de la Chicago. Obiectul de reglementare a Anexei și a Secțiunii vizate, este controlul la trecerea frontierei. Efectuarea controlului la trecerea frontierei înainte de controlul pasagerilor sau în locuri special amenajate constituie acele măsuri pentru accelerarea controlului membrilor echipajului, prevăzute de pct.148 din Programul național de facilitare a transporturilor aeriene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.147/2022.
9. În alte situații, față de piloți și alți membri ai echipajului se aplică prevederile legale generale cu privire la condițiile de trecere a frontierei de stat a Republicii Moldova.			9. În alte situații, față de membri ai echipajului se aplică prevederile legale generale cu privire la condițiile de trecere a frontierei de stat a Republicii Moldova.”	Se acceptă. Cuprinsul pct.9 a fost reformulat.

V. Controlul la trecerea frontierei pentru anumite tipuri de frontieră și mijloace de transport Secțiunea a 3-a. Controlul traficului aerian		Titlul Secțiunii a 3-a Controlul traficului aerian se va modifica cu: „Secțiunea a 3-a. Controlul pasagerilor în traficul aerian”. Menționăm că, în ansamblu, Controlul traficului aerian, reprezintă un sistem complex esențial în asigurarea siguranței și eficienței zborurilor. Acest sistem implică coordonarea și gestionarea mișcării aeronavelor în spațiul aerian și pe aeroporturi, de la decolare și până la aterizare, pentru a preveni coliziunile și a optimiza rutele de zbor, și nu are nimic cu obiectul de reglementare al proiectului.	Se acceptă parțial. Titlul modificat în „Controlul în punctele de trecere aeriene”. Au fost modificate denumirile tuturor secțiunilor.
35. În aeroporturile internaționale, autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile controlează ca administrația aeroportului să ia măsurile necesare pentru a separa fluxurile de pasageri ale zborurilor interne de fluxurile de pasageri ale zborurilor internaționale. În acest scop, în aeroporturile internaționale se stabilește o infrastructură adecvată.		La pct. 35 sintagma „controlează” se va substitui cu cuvântul „supraveghează”, în conformitate cu funcțiile de bază ale Autorității Aeronautice Civile stabilite. Menționăm că potrivit art. 37 alin. (7) din Codul aerian nr. 301/2017, Operatorul de aeroport internațional se obligă de a asigura încăperi și locuri special amenajate, facilități adecvate și măsuri organizatorice necesare pentru efectuarea de către autoritățile competente a controalelor la trecerea frontierei de stat.	Se acceptă.
38. Operatorul aeroportuar ia măsurile necesare pentru a preveni intrarea și ieșirea persoanelor neautorizate în zonele rezervate, de exemplu în zona de tranzit. Autoritatea administrativă de implementare și realizare a		Potrivit Legii nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică, art. 16 alin. (3) stabilește expres zonele în aeroport: a) zona nonrestricționată; b) zona operațiunilor aeriene; c) zonele de securitate cu acces restricționat; d) părțile critice ale zonelor de securitate cu	Se acceptă parțial. Norma a fost reformulată. Norma Codului Schengen se referă la zonele rezervate, zona de tranzit fiind doar un exemplu. Argumentarea prin prisma prevederilor art.24 alin.(6) din

politicilor în domeniul aviației civile supraveghează ca operatorul aeroportuar să întreprindă măsurile corespunzătoare.		acces restricționat. Zona de tranzit se încadrează în zonele de securitate cu acces restricționat, iar potrivit art. 24 alin. (6) din Lege, Poliția de Frontieră este responsabilă de implementarea controlului de securitate. În context, pct. 38 se va expune după cum urmează: „38. Poliția de frontieră ia măsurile necesare pentru a preveni intrarea și ieșirea persoanelor neautorizate în zona de tranzit.”	Legea nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică, este una discreționară, ori prevederile unei legi trebuie interpretate în ansamblu. Astfel, art. 17 din legea menționată, pune în <u>responsabilitatea operatorilor aeroportuari implementarea unui sistem de control al accesului în zonele restricționate</u>, precum și decizia de acordare a accesului în aceste zone. Art.19 la fel stabilește responsabilitatea operatorilor aeroportuari de a organiza și asigura protecția zonelor de securitate cu acces restricționat. Art.24 prevede obligația operatorilor aeroportuari de a stabili în programele de securitate aeronautică măsuri privind controlul de securitate al pasagerilor în transfer și în tranzit. Per ansamblu, Legea nr.192/2019 prevede că Poliția de Frontieră de comun cu operatorii aeroportuari, este responsabilă de implementarea (controlul accesului și controlul de securitate) măsurilor stabilite. Măsurile necesare pentru controlul accesului în diferite zone ale aeroportului sunt însă stabilite și întreprinse de către operatorii aeroportuari,
---	--	---	---

				conform legii. Responsabilitatea primară a operatorului aeroportuar, inclusiv pentru efectuarea controlului de securitate, în comun cu Poliția de Frontieră, este prevăzută și de prevederile pct.17 al Programului național de securitate în domeniul aviației civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.124/2021.
41. În aeroporturile prin care sunt autorizate zborurile dinspre sau spre state străine, se iau măsuri ca persoanele să fie controlate în conformitate cu legislația cu privire la controlul la trecerea frontierei.			La pct. 41 după sintagma „aeroporturile” se va completa cu „pe care se operează curse internaționale”, în cazul în care sunt reglementate și zborurile către alte state.	Se acceptă parțial. Propunerea din aviz se consideră nefondată. În scopul de a aduce claritate normei și de a alinia proiectul național la prevederile aquis-ului UE, pct.41; 42; 43 din Anexa nr.1 au fost reformulate. Or intenția proiectului este de a transpune prevederile pct.2.2.1 din Anexa VI la Codul Schengen, care reglementează în privința aeroporturilor care nu au statut de aeroport internațional conform dreptului intern. Astfel ținând cont de prevederile art.35 din Codul aerian, și de specificul național, implicit de prevederile Legii nr.178/2008 cu privire la Aeroportul Internațional Liber “Mărculești” și a Hotărârii Guvernului nr.401/2002 privind acordarea statutului de "aeroport internațional" aeroporturilor Bălți

				și Cahul și deschiderea în perimetrele lor a unor puncte noi de trecere a frontierei, se optează pentru utilizarea sintagmei „aeroporturile /aerodromurile/heliporturile”.
46. Regulile de intrare și de ieșire a planoarelor, a aeronavelor foarte ușoare, a elicopterelor și a aeronavelor de fabricație artizanală, care nu permit decât parcurgerea unor distanțe scurte, precum și a baloanelor dirijabile, sunt stabilite de legislație și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.			Aeronavele menționate la pct. 46 vor fi preluate sau se va face trimitere la HG nr. 514/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedurile administrative referitoare la aeronavele ușoare și ultraușoare, fără certificat de tip, care stabilește categoriile aeronavelor ușoare și ultraușoare, or, nu este clar din care raționamente au fost introduse selectiv doar câteva categorii de aeronave.	Se acceptă.
Anexa nr.3 la Hotărârea Guvernului nr.____ din ____2024 Regulile de regim în punctele de trecere a frontierei de stat 50. Intrarea, șederea și ieșirea persoanelor, inclusiv a personalului aeroportuar, companiilor aeriene, societăților comerciale, în/din punctul de trecere deschis în perimetrul aeroportului internațional se autorizează în baza legitimațiilor de serviciu și a legitimațiilor de aeroport în corespundere cu zonele de acces indicate în ele. Legitimațiile de aeroport se emit de către operatorul aeroportuar în baza cererii depuse nemijlocit de către			La Anexa nr. 3, pct. 50 se va expune reieșind din prevederile pct. 88 din Programul național de securitate în domeniul aviației civile aprobat prin HG nr. 124/2021, după cum urmează: „50. Accesul în zona de securitate cu acces restricționat, pentru persoane altele decât pasagerii, este permis în baza legitimațiilor de aeroport, care sunt emise de către operatorul aeroportuar conform procedurilor stabilite”.	Se accepta parțial. Formularea pct.50 în redacția din proiect nu contravine prevederilor Programului național de securitate în domeniul aviației civile și doar detaliază unele aspecte despre acces (procedura) în punctul de trecere din aeroportul internațional.

solicitantul legitimației de aeroport, cu prezentarea actului de identitate al acestuia și a acordului scris al șefului subdiviziunii Poliției de Frontieră. Intrarea în zonele de securitate cu acces restricționat poate fi interzisă de către autoritățile competente de a examina și elibera legitimații de aeroport în condițiile legii.				
58. În timpul efectuării controlului pasagerilor, personalul aeroportuar este limitat în deplasare prin zona controlului de securitate aeronautică, zona controlului vamal, zona controlului la trecerea frontierei. În caz de necesitate, deplasarea prin aceste zone se admite doar cu acordul polițistului de frontieră și a funcționarului vamal.			Pct. 58 din proiect se va exclude sau se va reformula, întrucât controlul de securitate a pasagerilor și a persoanelor altele decât pasagerii se face în același mod și timp, pasagerii nu pot fi delimitați de personal sau limita deplasarea personalului în timpul acestui proces.	Nu se acceptă. Propunerea nu este argumentată Prevederea nu se referă la modul de efectuare a controlului de securitate, dar la controlul la trecerea frontierei și la asigurarea regulilor de regim. Prin prisma necesității asigurării regulilor de regim în punctele de trecere a frontierei mișcările persoanelor pot fi limitate
79. Zborurile sistemelor UAS pe teritoriile cu lățimea de 10 km de la frontiera de stat către interior, de-a lungul frontierei pe uscat și pe apele de frontieră, efectuate de către persoane, altele decât polițiștii de frontieră, se realizează în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 979/2022 cu privire la aprobarea normelor de operare a aeronavelor fără pilot la bord și			La pct. 79, se va face trimitere la Hotărârea Guvernului nr. 949/2022 cu privire la aprobarea normelor de operare a aeronavelor fără pilot la bord.	Se acceptă.

Secțiunii a 4-a, Capitolul II din anexa nr.2 la prezenta hotărâre.				
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Aviz nr.21- 4715 din 09.09.2024	2.	Aspecte de ordin general. Pe tot textul proiectului, numerotarea punctelor nu corespunde noilor cerințe, ori potrivit art. 52 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte care se numerează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar.	Se acceptă.
7. Titularii certificatelor de pilot sau certificatului (atestatului) de membru al echipajului de zbor (prevăzute în anexa 9 la Convenția privind aviația civilă internațională din 7 decembrie 1944), în exercitarea atribuțiilor și în baza documentelor menționate, pot: 1) să se îmbarce/debarce în/din aeroportul de escală sau aeroportul de sosire situat pe teritoriul Republicii Moldova; 2) să intre pe teritoriul localității din Republica Moldova în care este situat aeroportul de escală sau de sosire, pe un termen de până la 72 de ore; 3) să se deplaseze, prin orice mijloc de transport, spre un aeroport situat pe teritoriul Republicii Moldova, pentru a se			Asupra proiectului Regulilor suplimentare privind controlul frontierei (anexa nr.1) Pentru a se respecta coerența cu prevederile Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 147/2022, pct. 7-9 se vor expune cu următorul cuprins: „7. Titularii legitimațiilor de membru al echipajului, emise de către Autoritatea Aeronautică Civilă conform prevederilor Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 147/2022, în exercitarea atribuțiilor, pot: 7.1. să se îmbarce/debarce în/din aeroportul de sosire situat pe teritoriul Republicii Moldova; 7.2. să intre pe teritoriul localității din Republica Moldova în care este situat	Se acceptă parțial. Se va vedea argumentarea la avizul AAC.

îmbarca pe aeronava care urmează să plece de pe respectivul aeroport. 8. În măsura posibilităților, în punctul de trecere aerian, echipajului aeronavei i se acordă prioritate la efectuarea controlului la trecerea frontierei de stat, fiind supus controlului înainte de controlul pasagerilor sau în locuri special amenajate pentru acest scop. 9. În alte situații, față de piloți și alți membri ai echipajului se aplică prevederile legale generale cu privire la condițiile de trecere a frontierei de stat a Republicii Moldova.		aeroportul pe un termen de până la 72 de ore; 7.3. să se deplaseze, prin orice mijloc de transport, spre un aeroport situat pe teritoriul Republicii Moldova, pentru a se îmbarca pe aeronava care urmează să plece de pe respectivul aeroport. 8. Membrii echipajelor de zbor și de cabină au prioritate la efectuarea controlului la trecerea frontierei de stat și a controlului de securitate, în cazul în care fac parte din echipajul care vor fi implicați în efectuarea zborului. 9. În alte situații, față de membrii echipajului se aplică prevederile legale generale cu privire la condițiile de trecere a frontierei de stat a Republicii Moldova.”.	
		La Secțiunea a 3-a. „Controlul traficului aerian”, titlul se va modifica cu denumirea „Controlul pasagerilor în traficul aerian”, ori controlul traficului aerian indicat de autor reprezintă un sistem complex esențial în asigurarea siguranței și eficienței zborurilor. Acest sistem implică coordonarea și gestionarea mișcării aeronavelor în spațiul aerian și pe aeroporturi, de la decolare și până la aterizare, pentru a preveni coliziunile și a optimiza rutele de zbor, și nu are nimic cu obiectul de reglementare al proiectului. Aceeași obiecție este valabilă și pentru titlurile de la Secțiunea 1. Controlul traficului rutier, Secțiunea a 2-a. Controlul	Se acceptă parțial. Titlul modificat în „Controlul în punctele de trecere aeriene”. Au fost modificate denumirile tuturor secțiunilor.

			traficului feroviar și Secțiunea a 4-a. Controlul traficului maritim (fluvial).	
35. În aeroporturile internaționale, autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile controlează ca administrația aeroportului să ia măsurile necesare pentru a separa fluxurile de pasageri ale zborurilor interne de fluxurile de pasageri ale zborurilor internaționale. În acest scop, în aeroporturile internaționale se stabilește o infrastructură adecvată.			La pct. 35, cuvântul „controlează” se va substitui cu cuvântul „supraveghează”, în conformitate cu funcțiile de bază ale Autorității Aeronautice Civile reglementate de art. 7 din Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017.	Se acceptă.
38. Operatorul aeroportuar ia măsurile necesare pentru a preveni intrarea și ieșirea persoanelor neautorizate în zonele rezervate, de exemplu în zona de tranzit. Autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile supraveghează ca operatorul aeroportuar să întreprindă măsurile corespunzătoare.			Pct. 38 se va expune după cum urmează: „38. Poliția de frontieră ia măsurile necesare pentru a preveni intrarea și ieșirea persoanelor neautorizate în zona de tranzit.”. Potrivit Legii nr. 192/2019 privind securitatea aeronautică, art. 16 alin. (3), se stabilește expres care sunt zonele în aeroport: a) zona nonrestricționată; b) zona operațiunilor aeriene; c) zonele de securitate cu acces restricționat; d) părțile critice ale zonelor de securitate cu acces restricționat.). Astfel, zona de tranzit se încadrează în zonele de securitate cu acces restricționat, iar potrivit art. 24 alin. (6) din Legea prenotată, Poliția de Frontieră este responsabilă de implementarea controlului de securitate al pasagerilor în transfer și în tranzit.	Se acceptă parțial. Se va vedea argumentarea la avizul AAC.

46. Regulile de intrare și de ieșire a planoarelor, a aeronavelor foarte ușoare, a elicopterelor și a aeronavelor de fabricație artizanală, care nu permit decât parcurgerea unor distanțe scurte, precum și a baloanelor dirijabile, sunt stabilite de legislație și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.			La pct. 46, considerăm judicios să se facă trimitere la toate tipurile de aeronave reglementate de Regulamentul privind procedurile administrative referitoare la aeronavele ușoare și ultraușoare fără certificat de tip, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 514/2024, nefiind clar din care raționamente au fost introduse selectiv doar câteva categorii de aeronave.	Se acceptă.
9. Zborurile sistemelor UAS pe teritoriile cu lățimea de 10 km de la frontiera de stat către interior, de-a lungul frontierei pe uscat și pe apele de frontieră, efectuate de către persoane, altele decât polițiștii de frontieră, se realizează în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 979/2022 cu privire la aprobarea normelor de operare a aeronavelor fără pilot la bord și Secțiunii a 4-a, Capitolul II din anexa nr.2 la prezenta hotărâre.			La pct. 79, textul „Hotărârii Guvernului nr. 979/2022 cu privire la aprobarea normelor de operare a aeronavelor fără pilot la bord” se va substitui cu textul „Hotărârii Guvernului nr. 949/2022 cu privire la aprobarea normelor de operare a aeronavelor fără pilot la bord”.	Se acceptă.
50. Intrarea, șederea și ieșirea persoanelor, inclusiv a personalului aeroportuar, companiilor aeriene, societăților comerciale, în/din punctul de trecere deschis în perimetrul aeroportului internațional se autorizează în baza legitimațiilor de serviciu și a legitimațiilor de aeroport în corespundere cu zonele de acces indicate în ele.			Asupra proiectului Regulilor de regim în punctele de trecere a frontierei de stat (anexa nr.3) În temeiul pct. 88 din Programul național de securitate în domeniul aviației civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 124/2021, pct. 50 se va expune cu următorul cuprins: „50. Accesul în zona de securitate cu acces restricționat, pentru persoane altele	Nu se acceptă. Se va vedea argumentarea la Avizul AAC.

Legitimațiile de aeroport se emit de către operatorul aeroportuar în baza cererii depuse nemijlocit de către solicitantul legitimației de aeroport, cu prezentarea actului de identitate al acestuia și a acordului scris al șefului subdiviziunii Poliției de Frontieră. Intrarea în zonele de securitate cu acces restricționat poate fi interzisă de către autoritățile competente de a examina și elibera legitimații de aeroport în condițiile legii.			decât pasagerii, este permis în baza legitimațiilor de aeroport, care sunt emise de către operatorul aeroportuar conform procedurilor stabilite”.	
58. În timpul efectuării controlului pasagerilor, personalul aeroportuar este limitat în deplasare prin zona controlului de securitate aeronautică, zona controlului vamal, zona controlului la trecerea frontierei. În caz de necesitate, deplasarea prin aceste zone se admite doar cu acordul polițistului de frontieră și a funcționarului vamal.			Pct. 58 din proiect va fi exclus sau reformulat, deoarece procedurile de control de securitate pentru pasageri și alte persoane decât pasagerii se desfășoară în aceleași condiții, fără a putea delimita pasagerii de personalul aeroportuar sau restricționa deplasarea acestuia pe durata procesului de control.	Nu se acceptă. Se va vedea argumentarea la Avizul AAC.
	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor Aviz nr.21-4476 din 26 august 2024	3.	Comunică că obiecții, propuneri, modificări și completări nu sunt.	Se acceptă.

	Ministerul Afacerilor Externe Aviz nr. DI/3/041-8935 din 26 august 2024	4.	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
21. În cazul minorilor care călătoresc neînsoțiți, în temeiul art.1 alin.(3) din Legea cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr.269/1994, polițiștii de frontieră se asigură, printr-o verificare aprofundată a documentelor de călătorie și a altor documente confirmative, că minorii nu părăsesc teritoriul împotriva voinței persoanelor investite cu autoritatea părintească sau tutela legală asupra lor.	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor Aviz nr. 01/2-30-1311 din 28 august 2024	5.	La Anexa nr. 1 denumită Regulile suplimentare privind controlul frontierei , la pct. 21, partea de propoziție <i>„persoanelor investite cu autoritatea părintească sau tutela legală asupra lor”</i> , se propune a fi reformulată astfel încât să corespundă noțiunilor juridice existente și să fie expusă în următoarea redacție <i>„părinților, a reprezentantului legal ori a autorității tutelare”</i> .	Se acceptă.
40. În cazuri de forță majoră, de pericol iminent sau la solicitările autorităților competente, o aeronavă care efectuează un zbor dinspre un stat străin și aterizează pe un teren care nu este un punct de trecere poate să continue zborul numai după obținerea autorizației eliberate de Poliția de Frontieră în coordonare cu Serviciul Vamal. Aceeași procedură se va aplica și aeronavei care efectuează un zbor dinspre un stat străin și aterizează fără permisiune. În orice eventualitate, prevederile			La pct. 40 și pct. 54, se propune termenul de <i>„forță majoră”</i> să fie înlocuit cu termenul <i>„impediment justificator”</i> , astfel încât acesta să corespundă noțiunii de la art. 904 din Codul Civil modernizat. Deși instituția <i>„forței majore”</i> este prevăzută în continuare în alte acte normative, considerăm că aceasta urmează a fi interpretată în conformitate cu art. 904 din Codul Civil modernizat. Totodată este de menționat că art. 7, alin. (4) din <i>Legea nr. 1125/2002 pentru punerea în aplicare a Codului civil al Republicii Moldova</i> , stabilește că <i>„ori de câte ori actele</i>	Nu se acceptă Considerăm oportun, în sensul și în scopul prezentei hotărâri, utilizarea termenului de „forță majoră” Noțiunea de „impediment justificator” prin care a fost substituit termenul „forță majoră” în art.904 din Codul civil modernizat, este specifică și aplicabilă raporturilor juridice civile, care se referă la exonerarea de la îndeplinirea obligației de

legislației ce reglementează controlul la trecerea frontierei se aplică persoanelor de la bordul acelei aeronave. 54. O navă de agrement venind dintr-un stat străin poate, în cazuri excepționale sau din motive de forță majoră, să intre într-un port care nu este un punct de trecere. În acest caz, persoanele aflate la bord informează autoritățile portuare pentru a le fi autorizată intrarea în port. Autoritățile portuare anunță Poliția de Frontieră și organul vamal din cel mai apropiat port considerat punct de trecere despre sosirea navei. Declarația cu privire la pasageri se face prin compararea listei echipajului și a listei de pasageri aflați la bordul navei cu cele ale autorităților portuare. Listele se pun la dispoziția Poliției de Frontieră cel târziu în momentul sosirii navei.		<i>legislative sau normative fac trimitere la Codul civil, la un anumit articol sau la dispoziții abrogate ori modificate, sau la articolele renumerotate ulterior prin legea menționată la alin.(1), trimiterea se consideră a fi făcută la dispozițiile corespunzătoare care le înlocuiesc sau la articolul renumerotat”.</i>	către debitor, în cadrul unui contract civil. Totodată, se optează pentru utilizarea termenului „forță majoră” așa cum este acesta prevăzut în Codul Schengen, transpunerea căruia se realizează prin prezentul proiect. Astfel se vor respecta cerințele procesului de armonizare prevăzute de pct.13 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018, în special respectarea „terminologiei legislației UE, utilizându-se concepte și noțiuni identice sau compatibile celor utilizate în legislația Uniunii Europene”. Mai mult, noțiunea de „forță majoră” este utilizată în continuare în aquis-ul UE, cele mai recente acte, de ex: - Regulamentul (UE) 2024/1359 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind abordarea situațiilor de criză și de forță majoră în domeniul migrației și azilului și de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1147;
---	--	--	---

				- Regulamentul (UE) 2024/1991 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2024 privind restaurarea naturii și de modificare a Regulamentului (UE) 2022/869 (Text cu relevanță pentru SEE) ș.a.
Secțiunea a 7-a. Legături navale (feriboturi) 58. Controlul la trecerea frontierei a persoanelor, mijloacelor de transport, mărfurilor și altor bunuri la feriboturile care fac legături cu porturi din state străine se efectuează la punctul de trecere în conformitate cu legislația.			După cum observăm, Secțiunea a 7-a. Legături navale (feriboturi) din Anexa nr. 1 la proiectul înaintat spre examinare, este constituită dintr-un singur punct (pct. 58), ceea ce contravine indicațiilor metodologice privind regulile de tehnică legislativă, adoptate de către Ministerul Justiției, or <i>punctele, de regulă, nu se intitulează, iar capitolele și secțiunile reprezintă elemente de structură complexe ale actului normativ, astfel că, acestea nu pot fi constituite dintr-un singur punct.</i> Corespunzător, se propune revizuirea normelor care urmează a fi reglementate de Secțiunea a 7-a din proiect, fie prin completare, fie prin excludere.	Se acceptă. De principiu, urmează a fi identificată o soluție de comun cu Ministerul Justiției pentru această situație în cadrul expertizei juridice. Se va redacta conform recomandărilor Ministerului Justiției (drept alternativă poate fi prevăzut într-un punct din secțiunea Controlul în punctele de trecere navale/maritime).
10. Accesul în fâșia de protecție a persoanelor minore se permite numai cu însoțitorul legal, cu prezentarea actelor confirmative.			Întru asigurarea coerenței, stabilității și predictibilității normelor juridice la Anexa nr. 2 denumită Drepturile, obligațiile și restricțiile regimului frontierei de stat , la pct. 10 sintagma „ <i>însoțitorul legal</i> ”, urmează a fi adusă în concordanță cu sintagma prevăzută în Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, „ <i>însoțiți de un părinte sau un reprezentant legal</i> ”.	Se acceptă.

23. În scopul contracarării criminalității transfrontaliere și a migrației ilegale polițiștii de frontieră, în zona de frontieră, au dreptul să controleze persoanele și actele lor de identitate, mijloacele de transport și actele de înmatriculare a acestora, documente însoțitoare pentru mărfurile, încărcăturile sau bunurile transportate, să consulte sistemele informaționale naționale/internaționale relevante			La pct. 23, se propune substituirea sintagmei „ <i>să consulte</i> ” cu sintagma „ <i>să acceseze</i> ” pentru atribuirea unui caracter dispozitiv normelor reglementate.	Se acceptă parțial. În conformitate cu art.3 din Legea nr.133/2011, „consultarea” face parte din categoriile de operațiuni de prelucrare a datelor cu caracter personal. Se substituie cu dreptul de a prelucra date în sistemele informaționale. Notă: urmare a revizuirii anexei nr 2, pct.23 a devenit pct.34.
80. Șefii subdiviziunilor Poliției de Frontieră și Serviciului Vamal care activează în zona supusă regimului punctului de trecere feroviar stabilesc împreună cu autoritățile feroviare competente locurile și încăperile pentru efectuarea controlului la trecerea frontierei și controlului vamal, conform specificului local.			La Anexa nr. 3 denumită Regulile de regim în punctele de trecere a frontierei de stat , pct. 80, se propune înlocuirea cuvântului „ <i>împreună</i> ” cu sintagma „ <i>de comun acord</i> ”.	Se acceptă.
26. Consemnele de reținere pot fi instituite în privința următoarelor categorii de persoane și obiecte: 3) obiecte stabilite la pct.20 subpct.1), în baza încheierii executorului judecătoresc de anunțare în căutare a mijlocului de transport emisă în conformitate cu prevederile art. 72 alin. (5) din Codul de executare al Republicii Moldova;			La Anexa nr. 5 denumită Regulile privind instituirea consemnului la frontieră , pct. 26, subpct. 3), întru asigurarea coerenței, stabilității și predictibilității normelor juridice, se propune înlocuirea părții de propoziție „ <i>încheierii executorului judecătoresc de anunțare în căutare a mijlocului de transport</i> ” cu „ <i>încheierii de declarare în căutare a mijlocului de transport, emisă de executorul judecătoresc</i> ”	Se acceptă. Notă: urmare a revizuirii pct. 26, subpct. 3) a devenit sbpct.26.4

57. Urmare obținerii unui rezultat pozitiv cu referire la un consemn de control, angajatul Poliției de Frontieră întreprinde următoarele acțiuni: 4) cu referire la rezultatele controlului în linia a doua se completează procesul-verbal de control la frontieră, care se semnează de polițistul de frontieră și de persoana în cauză sau de reprezentantul legal. O copie a procesului-verbal se înmânează persoanei în cauză sau reprezentantului legal, refuzul semnării sau primirii consemnându-se în cuprinsul documentului;			La pct. 57, subpct. 4), în prima propoziție sintagma „<i>în cauză</i>”, se propune a fi înlocuită cu „<i>supusă controlului</i>”, în cea de-a doua propoziție aceeași sintagmă să fie substituită cu cuvântul „<i>controlate</i>”.	Se acceptă.
81. Contrar prevederilor pct. 74, în cazul existenței motivelor întemeiate de a considera că un consemn și-a atins scopul și ar trebui în consecință să fie anulat, Poliția de Frontieră notifică imediat inițiatorul consemnului. Inițiatorul are la dispoziție 15 zile calendaristice de la data primirii notificării respective pentru a răspunde că consemnul a fost anulat sau va fi anulat, ori pentru a motiva păstrarea statutului activ;			La pct. 81, cuvântul „<i>calendaristice</i>” urmează a fi exclus, or aceasta este regula generală privind calcularea termenelor, în măsura în care nu se specifică că zilele sunt lucrătoare.	Se acceptă.

91. Poliția de Frontieră adoptă măsurile de securitate necesare în legătură cu gestionarea și utilizarea OICF ca parte componentă a SIIPF pentru: 6) a împiedica prelucrarea neautorizată, modificarea sau ștergerea neautorizată a datelor prelucrate în OICF (controlul introducerii datelor);			La pct. 91, subpct. 6), se propune excluderea cuvântului „<i>neautorizată</i>”, or la început de propoziție este inutilă repetarea acestuia.	Se acceptă. Notă: urmare a revizuirii a devenit sbpct.90.6
103. Legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal în OICF, transmiterea acestor date în străinătate, precum și schimbul și procesarea ulterioară a informațiilor suplimentare cu referire la consemne, sunt monitorizate și se supun controlului de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.			Întru asigurarea uniformității terminologiei utilizate în actele legislative deja elaborate, la subpct. 103, sintagma „<i>transmiterea acestor date în străinătate</i>”, se propune a fi înlocuită cu „<i>transmiterea transfrontalieră a acestora</i>”.	Se acceptă parțial. În vederea armonizării legislației naționale se va înlocui sintagma „transmiterea acestor date în străinătate” cu „transferul acestora către alte state sau organizații internaționale”. Reieșind din faptul că Anexa nr.5 la prezentul proiect reprezintă o acțiune din procesul continuu de aliniere la aquis-ul UE, în coordonare cu eforturile de transpunere a legislației UE la nivel național, considerăm oportun să ținem cont de prevederile Legii nr.195/2024, (în vigoare din august 2026) în speță art.44 și de cerințele de armonizare.¹ Astfel noua Lege privind protecția datelor cu caracter personal nu mai operează cu noțiunea „transmiterea transfrontalieră a datelor”. Legea

¹ a se vedea pct.13 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin HG 1171/2018

				nr.195/2024 transpune Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) în continuare GDPR. În sensul GDPR „prelucrare transfrontalieră” ² , nu este echivalentă cu „transmiterea către un alt stat” a datelor cu caracter personal.
105. Autoritățile naționale competente, se asigură că orice utilizare frauduloasă a datelor din OICF sau orice tranzacție care contravine prezentelor Reguli, se află sub rezerva unor sancțiuni eficiente, proporționale și disuasive în conformitate cu legislația în vigoare.			La subpct. 105 din proiect, se propune excluderea sintagmei „în vigoare”, deoarece conform tehnicii legislative aceste cuvinte sunt considerate inutile, iar regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se va specifica dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment.	Se acceptă.
-	Ministerul Apărării Aviz nr.11/1208 din 28 august 2024	6.	În scopul eficientizării procesului de control și trecere a militarilor Forțelor Armate, forțelor militare străine, componentei civile și membrilor de familie a acestora, asigurarea procesului de activitate a experților militari	Nu se acceptă. Propunerea depășește prevederile legislației menționate. Atât prevederile Legii nr.28/2024 cât și ale Legii nr.448/2003 nu stabilesc un temei legal pentru Guvern de a

² a se vedea pct.23 al articolului 4 din Regulamentul (UE) 2016/679 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1725963297386&uri=CELEX%3A02016R0679-20160504>, accesat ultima dată 10.09.2024

		internaționali detașați în Republica Moldova și respectiv, punerii în aplicare prevederilor art.21 alin.(5) și art.22 alin.(3) al Legii nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova și art.5 al Legii nr.448/2003 cu privire la statutul forței militare străine în Republica Moldova, propunem completarea în Anexa nr.1 ”Regulile suplimentare privind controlul frontierei”, Capitolul III ”Controlul la trecerea frontierei de stat pentru anumite categorii de persoane” după Secțiunea a 4-a ”Titularii pașapoartelor diplomatice, oficiale sau de serviciu și membrii organizațiilor internaționale” cu Secțiunea a 5-a, cu următorul cuprins: ”Secțiunea a 5-a Militarii Forțelor Armate a Republicii Moldova, forțele militare străine, componenta civilă și membrii de familie a acestora 1. La solicitarea Ministerului Apărării, în scopul realizării angajamentelor internaționale privind participarea la activități militare comune, militarii Forțelor Armate a Republicii Moldova pot traversa frontiera de stat în baza buletinelor de identitate, a legitimațiilor de serviciu și a ordinului de deplasare individual sau colectiv, fiind supuși controlului la trecerea frontierei fără rând. 2. Poliția de Frontieră, în condițiile Legii nr.448/2003 cu privire la statutul forței militare străine în Republica	desfășura/detalia în privința modului de intrare/ieșire a forței militare și componente civile. Or, conform principiilor de legiferare, (art. 3 din Legea 100/2017), <i>proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior.</i> Preluarea fidelă a normelor din actele de nivel superior (legi) și redarea acestora în proiectul supus examinării nu este un procedeu de tehnică legislativă acceptabil. Mai mult, persoanele care supuse controlului fără rând sunt stabilite la art.49 din Legea nr.28/2024. Totodată, conform prevederilor art.3 din Legea nr.25/2003 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sînt exonerați de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova, <i>fără vize pot traversa frontiera de stat doar posesorii documentelor de identitate oficiale/personale militare ale Organizației Tratatului Atlanticului de Nord.</i>
--	--	---	---

		Moldova este autorizată să solicite de la forța militară a statului trimițător, supusă controlului fără rând, la trecerea frontierei de stat, a următoarelor documente: 1) actul de identitate personal, emis de către statul trimițător și prevăzut cu o fotografie, care conține numele, prenumele, data nașterii, gradul militar, tipul și numărul armei individuale (dacă există); 2) ordinul de deplasare, individual sau colectiv, redactat în limba statului trimițător și în limba engleză, franceză sau rusă, emis de instituția competentă a statului trimițător, care certifică statutul persoanei sau al grupului forței militare străine, calitatea de membru sau membri ai forței militare străină, precum și ruta și modul stabilit de deplasare. Modul de deplasare a forței militare străine pe teritoriul Republicii Moldova se coordonează cu Ministerul Apărării. 3. Forța militară străină și componenta civilă nu sunt supuse reglementărilor privind regimul de vize la intrarea pe/sau ieșirea de pe teritoriul Republicii Moldova. 4. Componenta civilă (personalul civil care însoțește forța militară, angajat de statul trimițător) trece frontiera de stat a Republicii Moldova pe bază de pașaport. 5. Membrii de familie a forțelor militare străine sunt supuși regimului de pașapoarte și vize după caz, în	Suplimentar, pct. 9 din propunere, privind excluderea de la controlul vamal a documentelor oficiale transportate, depășește obiectul de reglementare a proiectului.
--	--	--	--

		conformitate cu legislația Republicii Moldova și tratatele internaționale la care Republica Moldova face parte. 6. Forța militară străină, componenta civilă, membrii de familie, precum și bunurile și mijloacele de transport ale acestora intră pe teritoriul Republicii Moldova prin punctele de trecere a frontierei de stat. 7. Trecerea frontierei de stat a Republicii Moldova se efectuează și prin alte locuri în condițiile stabilite de acordurile dintre Republica Moldova și alte state, precum și prin aeroporturile care nu operează în trafic internațional, cu aprobarea Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și Serviciului Vamal, solicitată de Ministerul Apărării cu 10 zile înaintea sosirii forței militare străine în punctul stabilit. 8. Ministerul Apărării, cu 10 zile înainte de sosirea forței militare străine, asigură cu informația necesară autoritățile corespunzătoare ale administrației publice centrale implicate în această activitate. 9. Documentele oficiale conținute în plicuri sigilate nu sunt supuse controlului vamal dacă persoanele care le transportă dețin un ordin individual de deplasare, eliberat în condițiile prevăzute de prezentul articol. Ordinul de deplasare precizează numărul plicurilor și faptul că acestea conțin numai documente oficiale.	
--	--	---	--

			10. Trecerea frontierei de stat a armelor, a munițiilor, a tehnicii de luptă și a încărcăturilor militare, se efectuează în temeiul tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și al Legii nr.448/2003 cu privire la statutul forței militare străine în Republica Moldova.”	
23. Suplimentar cazurilor prevăzute la art.30 alin. (2) și alin. (3) din Legea cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova nr.28/2024, ștampila de intrare sau de ieșire nu se aplică pe: 1) buletinele de identitate/cărțile de identitate ale cetățenilor Republicii Moldova care călătoresc în baza tratatelor internaționale;			În Anexa nr.1 ”Regulile suplimentare privind controlul frontierei” Capitolul IV ”Categoriile de persoane ale căror documente de călătorie nu se ștampilează”, la pct.23 subpct.(1) se propune după cuvintele ”buletinele de identitate” de completat cu cuvintele ”legitimațiile de serviciu, ordinul de deplasare individual sau colectiv”. Menționăm, că adițional buletinului de identitate ștampilele nu pot fi aplicate și asupra legitimațiilor de serviciu și ordinelor de deplasare individual sau colectiv, acte care sunt autorizate în scopul realizării angajamentelor internaționale privind participarea la activități militare comune. Consecvent, documentele menționate nu se regăsesc în lista documentelor reglementate la art.30 alin.(2) al Legii nr.28/2024, care prevăd expres documentele de trecere a frontierei de stat ce nu se ștampilează. Or, art.30 alin.(2) lit.e) al Legii prenotate prevede că ștampilele <i>nu se aplică și asupra documentelor</i> de trecere a frontierei de stat	Nu se acceptă. Documentul de călătorie în cazul dat, care reprezintă temeiul pentru autorizarea trecerii frontierei este buletinul de identitate. Actele menționate ”legitimațiile de serviciu, ordinul de deplasare individual sau colectiv”, nu sunt documente de călătorie – ci fac parte din categoria documentelor justificatoare a scopului călătoriei (trecerii frontierei Republicii Moldova) și confirmă statutul de militar a deținătorului. Aceste acte apriori nu se supun ștampilării.

		ale altor categorii de persoane <i>stabilite de Guvern</i>. În acest context, propunerea înaintată va asigura implementarea prevederilor art.21 alin.(5) al Legii nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, care prevede că în scopul realizării angajamentelor internaționale privind participarea la activități militare comune, la solicitarea Ministerului Apărării, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și Serviciul Vamal autorizează trecerea frontierei de stat a <i>militarilor în baza buletinelor de identitate, a legitimațiilor de serviciu și a ordinului de deplasare individual sau colectiv</i>.	
Secțiunea a 4-a. Modul și condițiile de avizare a operațiunilor aeriene cu aeronave fără pilot		În Anexa nr.2 Drepturile, obligațiile și restricțiile regimului frontierei de stat, Capitolul II Regulile specifice ale regimului zonei de frontieră, Secțiunea a 4-a. Modul și condițiile de avizare a operațiunilor aeriene cu aeronave fără pilot se propune: 1) în tot textul Secțiunii, inclusiv în proiectul înaintat substituirea textului "aeronave fără pilot" cu textul "aeronave fără pilot la bord" în temeiul Hotărârii Guvernului nr.949/2022 cu privire la aprobarea normelor de operare a aeronavelor fără pilot la bord, elaborat în temeiul art.33 alin.(2) din Codul aerian al Republicii Moldova nr.301/2017 și care transpune Regulamentul de punere în	Se acceptă.

		aplicare (UE) 2019/947 al Comisiei din 24 mai 2019 privind normele și procedurile de operare a aeronavelor fără pilot la bord.	
57. În cazul în care este imposibilă interceptarea aeronavei fără pilot, Poliția de Frontieră are dreptul să o imobilizeze sau să o distrugă. Decizia respectivă este adaptată riscului pe care îl prezintă aeronava fără pilot pentru securitatea și ordinea publică și este autorizată de șeful ierarhic superior al polițistului de frontieră care o pune în executare. 58. Interceptarea/imobilizarea și distrugerea aeronavelor fără pilot străine care intră nesancționat în spațiul aerian al Republicii Moldova, țin de competența Forțelor Armate. Poliția de Frontieră cooperează cu Forțele Armate în privința zborurilor tuturor aeronavelor, inclusiv fără pilot, la altitudini joase, prin schimb de informații.		2) expunerea pct.57-63 cu următorul cuprins: ”57. În cazul în care este imposibilă interceptarea aeronavei fără pilot la bord civile, care utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova, în zona de frontieră, Poliția de Frontieră are dreptul să execute măsuri de blocare a sistemelor de dirijare, de imobilizare a aeronavei fără pilot la bord, sau de distrugere prin intermediul mijloacelor din dotare. 58. În cazul în care este imposibilă interceptarea a aeronavelor fără pilot la bord militare străine care utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova, în zona de frontieră, până la intervenția structurilor specializate ale Ministerului Apărării, Poliția de Frontieră întreprinde măsuri de blocare a sistemelor de dirijare și imobilizare a aeronavei fără pilot la bord militare străine, prin intermediul mijloacelor din dotare. 59. Deciziile prevăzute la punctele 57-58 sunt autorizate de către șeful ierarhic superior al polițistului de frontieră care o pune în executare, în dependență de riscul pe care îl prezintă aeronava fără pilot la bord pentru securitatea națională și ordinea publică. 60. Decizia șefului ierarhic superior al polițistului de frontieră va cuprinde	Nu se acceptă. Conform art. 5 alin. (3) și art. 59 din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova se stabilește că supravegherea și controlul spațiului aerian al frontierei de stat sunt asigurate de către structurile centrale și forțele din subordinea Ministerului Apărării, în conformitate cu Legea nr.345/2003 cu privire la apărarea națională, Legea nr.143/2012 privind controlul spațiului aerian, iar în acest sens poate fi doar o colaborare cu Poliția de Frontieră, fără investirea Poliției de Frontieră cu atribuții improprii, executarea cărora prezumă adoptarea unor decizii unilaterale privind suprimarea actelor ilicite legate de utilizarea neautorizată a spațiului aerian. Totodată, conform art. 5 alin (1) din Legea nr.143/2012 privind controlul spațiului aerian, se statuează expres că responsabilitatea pentru efectuarea măsurilor de suprimare a actelor ilicite legate de utilizarea neautorizată a spațiului aerian al

		măsurile specifice de aplicare a forțelor și mijloacelor consecutive (utilizarea treptată a resurselor disponibile) din dotare, în dependență de riscul pe care îl prezintă aeronava fără pilot la bord. 61. Poliția de Frontieră cooperează cu structurile specializate din cadrul Ministerului Apărării, prin schimbul de informații în privința tuturor zborurilor aeronavelor, inclusiv fără pilot la bord, la altitudini joase, în zona de frontieră. 62. În cazurile menționate la punctele 57-58, aeronava fără pilot la bord constituie corp delict și este tratată în continuare în conformitate cu legislația procesual – penală. 63. În cazurile în care mijloacele din dotarea Poliției de Frontieră, nu pot executa măsurile prevăzute la punctele 57-58, interceptarea și distrugerea aeronavelor fără pilot la bord străine militare, care intră neautorizat în spațiul aerian al Republicii Moldova, se va realiza de către structurile specializate din cadrul Ministerului Apărării, în condițiile legislației în vigoare și prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.” Menționăm, că reglementarea modului de acțiune/măsurile întreprinse împotriva aeronavelor, inclusiv celor fără pilot la bord care utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova, executarea focului de avertisment, focului de	Republicii Moldova revine Ministerului Apărării, care este abilitat să ia măsurile stabilite de prezenta lege și să folosească în acest scop forțele și mijloacele proprii.
--	--	--	--

			nimicire, inclusiv interdicțiile de aplicare a armamentului de către militarii Armatei Naționale este reglementat de Capitolul II al Legii nr.143/2012 privind controlul spațiului aerian și art.25-26 al Legii nr.147/2017 privind regimul armamentului și munițiilor convenționale, al mijloacelor speciale și dispozitivelor militare deținute de Armata Națională și de forțele militare străine aflate legal pe teritoriul Republicii Moldova. În acest sens, cooperarea între structurile specializate din cadrul Ministerului Apărării și Poliția de Frontieră va asigura securitatea națională în contextul gestionării zborurilor și monitorizării spațiului aerian al Republicii Moldova în zona de frontieră, prin combaterea activităților ilegale, inclusiv pătrunderea neautorizată în spațiul aerian național a aeronavelor, inclusiv celor fără pilot la bord.	
	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Aviz nr.08/4509 din 30 august 2024	7.	Ministerul Muncii și Protecției Sociale a examinat proiectul de hotărâre pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (număr unic 710/MAI/2024) și, în limita competențelor, comunică următoarele. Pe tot parcursul textului proiectului de hotărâre cuvântul <i>minor</i> la orice formă gramaticală se substituie cu cuvântul <i>copil</i> la forma gramaticală corespunzătoare, luând în considerație prevederile	Nu se acceptă. Capacitatea de exercițiu și răspunderea se determină în baza dacă persoana este minoră sau a atins majoratul (luând în calcul instituția „emancipării”). Mai mult, obiectul de reglementare a proiectului nu sunt relațiile de rudenie/familiale. Codul Familiei nr.1316/2000, conform art.3, stabilește condițiile și modalitatea de încheiere, încetare și declarare a

			Convenției cu privire la drepturile copilului, Codul Familiei și alte acte normative naționale și internaționale, care reglementează semnificația cuvântului copil (art. 12). În cazul în care cuvântul <i>copil</i> este utilizat cu alt sens decât cel specificat în noțiunea de <i>copil</i>, se propune de utilizat sintagma „<i>copil major</i>”.	nulității căsătoriei, reglementează relațiile personale nepatrimoniale și patrimoniale născute din căsătorie, rudenie și adopție, precum și alte relații sociale similare celor familiale. Mai mult, acesta nu dă definiția termenului „copil”. Astfel este irelevant obiectului de reglementare al proiectului. Mai mult, cadrul normativ național conține definiții incoerente referitor la termenul copil, spre ex.: Legea nr.370/2023 privind drepturile copilului - „ <i>copil – persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani;</i>” iar Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți (modificată ultima dată în 2024), atribuie și componenta de capacitate juridică - „<i>copil – persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani și nu are capacitatea de exercițiu deplină;</i>” Totodată, reieșind din faptul că proiectul are ca obiectiv transpunerea în legislația națională a prevederilor Codului Schengen, Regulamentelor UE 2018/1861 și 2018/1862, menționăm că acestea operează inclusiv cu noțiunea
--	--	--	---	--

				„minor” (atât în versiunea română, cât și în cea engleză „child/minor” după context).
18. Minorii cetățeni ai Republicii Moldova și minorii subiecți ai pluralității de cetățenii, care se identifică inclusiv ca cetățeni ai Republicii Moldova se află sub protecția statului, fiindu-le aplicabile prevederile legislației naționale.			La Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului din proiect: La Capitolul III Controlul la trecerea frontierei de stat pentru anumite categorii de persoane, Secțiunea a 6-a (Minorii): 1) pct. 18 urmează a fi revizuit prin prisma reglementării aplicabilității prevederilor naționale în măsură egală față de toți copiii nu doar față de <i>copiii cetățeni ai Republicii Moldova și copiii subiecți ai pluralității de cetățenii, care se identifică inclusiv ca cetățeni ai Republicii Moldova</i>. În acest context, atragem atenția asupra faptului că în conformitate cu pct. 2 al art.2 din <i>Convenția cu privire la drepturile copilului</i>, statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru ca copilul să fie efectiv protejat împotriva oricărei forme de discriminare sau de sancțiuni motivate de situația juridică, activitățile, opiniile declarate sau convingerile părinților săi, ale reprezentanților săi legali sau ale membrilor familiei sale. Concomitent, în conformitate cu art. 2 (Domeniul de aplicare a legii) din <i>Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului</i>, în condițiile prezentei legi, copiii beneficiază de protecție fără nicio discriminare, indiferent de rasă, culoare,	Nu se acceptă. Reieșind din obiectul de reglementare al Anexei nr.1 din proiect, prevederile acesteia se referă la protecția minorului de către stat în relațiile juridice care apar la traversarea frontierei de stat. Prevederile proiectului sunt așadar în strânsă corelație cu prevederile Legii nr.269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova, care în preambul stabilește că „garantează cetățenilor Republicii Moldova, străinilor cu drept de ședere permanentă sau provizorie în Republica Moldova și beneficiarilor de protecție internațională acordată de autoritățile competente ale Republicii Moldova dreptul de ieșire și intrare în Republica Moldova”. <i>Convenția cu privire la drepturile copilului precum și cadrul normativ național Legea nr. 370/2023</i> - la care face referire autorul propunerii sunt instrumente cadru pentru protejarea drepturilor fundamentale ale minorilor și nu

		sex, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, indiferent de cetățenie, de apartenența etnică sau originea socială, de statutul obținut prin naștere, de situația materială, de gradul și tipul de dizabilitate, de aspectele specifice de creștere și educație ale lor, ale părinților lor sau ale reprezentanților lor legali/responsabililor lor legali, indiferent de locul aflării lor (familie, instituție educațională, serviciu social, instituție medicală, comunitate etc.) sau de orice alt criteriu.	stabilesc măsuri pe care ar trebui să le adopte statul pentru a asigura drepturile copilului. Măsurile și modul de atribuire a competenței unui stat, la nivel internațional se regăsește în CONVENȚIA DE LA HAGA din 19 octombrie 1996 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea, executarea și cooperarea cu privire la răspunderea părintească și măsurile privind protecția copiilor*, la care Republica Moldova nu este parte actualmente. Conform prevederilor Convenției amintite, competența unui stat (sau responsabilitatea unui stat pentru a ocroti copilul) se determină în dependență de reședința obișnuită a copilului, ceea ce este apropiat de prevederile Legii 269/1994, care garantează protecție cetățenilor, și străinilor care au drept de reședință sau care beneficiază de protecție internațională (datorită relației strânse dintre stat - cetățean). Mai mult, pct.18 din Anexa nr.1 la proiect nu se va interpreta individual/separat de prevederile secțiunii, care la pct.22 (în conformitate cu prevederile
--	--	---	--

			Codului Schengen pe care le transpune actul normativ) stabilește că „În orice caz , (adică indiferent de circumstanțe) polițistul de frontieră întreprinde măsuri posibile de verificare pentru a stabili că minorii nu sunt victime ale unei infracțiuni de trafic de ființe umane sau răpiri”. Considerăm că această prevedere răspunde cerinței de la art.9 alin.(2) din Legea nr.370/2023, ca statul să combată acțiunile ilegale de deplasare a copilului într-un alt stat. Mai mult, cu referire la experiența altor state, vom menționa că România, care este parte la Convenția cu privire la drepturile copilului, stabilește măsuri de protecție diferită³ pentru minorii cetățeni români și minorii cetățeni străini (chiar și cetățeni UE) la traversarea frontierei, astfel încât pentru cetățenii români este nevoie de însoțirea sau acordul ambilor reprezentanți legali pentru autorizarea traversării frontierei, pe cînd pentru minorii străini prevederile legale impun doar
--	--	--	--

³ a se vedea Legea nr. 248/2005 privind regimul liberei circulații a cetățenilor români în străinătate, cu modificările și completările ulterioare și O.U.G. nr. 102 din 14 iulie 2005 privind libera circulație pe teritoriul României a cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene, Spațiului Economic European și a cetățenilor Confederației Elvețiene,

				obligația prezentării la controlul de frontieră a unui document de călătorie valabil, fără a fi necesară îndeplinirea altor condiții.
Secțiunea a 6-a. Minorii 18. Minorii cetățeni ai Republicii Moldova și minorii subiecți ai pluralității de cetățenii, care se identifică inclusiv ca cetățeni ai Republicii Moldova se află sub protecția statului, fiindu-le aplicabile prevederile legislației naționale. 19. Polițiștii de frontieră acordă o atenție deosebită minorilor, indiferent dacă aceștia călătoresc însoțiți sau nu. Minorii care traversează frontiera fac obiectul aceluiași verificări la intrare și la ieșire precum adulții, în conformitate cu cadrul normativ național. 20. În cazul în care minorii sunt însoțiți, persoanele însoțitoare sunt obligate să facă dovada dreptului de a-i însoți pe aceștia în străinătate. Polițistul de frontieră verifică existența temeiului legal pentru a însoți minorul în conformitate cu prevederile art.1 din Legea cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr.269/1994. În cazul în care există suspiciuni întemeiate cu privire la dreptul			2) Secțiunea a 6-a (Minorii) urmează a fi completată cu prevederi, ce ar reglementa acțiunile polițiștilor de frontieră, când identifică copiii care au intrat sau care vor să iasă pe/de pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi însoțiți de către reprezentantul său legal sau de un însoțitor, desemnat prin declarație de către reprezentantul legal a cărui semnătură se legalizează de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție, condițiile care sunt prevăzute la art. 1 alin. (2) din <i>Legea nr.269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova</i>. De asemenea, menționăm că alin. (3) al art. 12 din <i>Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova</i> prevede că mecanismul de asigurare a drepturilor copiilor la frontieră este stabilit de Guvern, context în care se solicită reglementarea mai detaliată a acestuia, pentru a asigura o claritate în acest sens.	Nu se acceptă. Mecanismul intersectorial urmează a fi aprobat prin Hotărâre de Guvern separată, elaborată în cadrul unui grup de lucru interministerial, or atât art.20 din Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, precum și mecanismul la care face referire art.12 din Legea 28/2024 trebuie să stabilească detaliat acțiunile nu doar a polițistului de frontieră când identifică copii neînsoțiți, ci neapărat și acțiunile celorlalte autorități competente și responsabile de protecția copilului. Actualmente, „angajații autorităților publice [...] ai organelor de drept, sunt obligați conform prevederilor art.20 din Legea nr. 140/2013, să „transmită autorității tutelare competente sesizările privind copiii aflați în situație de risc” în conformitate cu mecanismele de cooperare intersectorială aprobate de către Guvern, care lipsește.

persoanei de a însoți minorul, polițistul de frontieră efectuează o cercetare mai aprofundată în vederea descoperirii eventualelor incoerențe sau contradicții în informațiile furnizate prin verificarea veridicității actului notarial, examinarea ștampilei, verificarea semnăturii electronice, precum și alte măsuri specifice prevăzute de actele administrative ale Inspectoratului General al Poliției de Frontieră. 21. În cazul minorilor care călătoresc neînsoțiți, în temeiul art.1 alin.(3) din Legea cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nr.269/1994, polițiștii de frontieră se asigură, printr-o verificare aprofundată a documentelor de călătorie și a altor documente confirmative, că minorii nu părăsesc teritoriul împotriva voinței persoanelor învestite cu autoritatea părintească sau tutela legală asupra lor. 22. În orice caz, polițistul de frontieră întreprinde măsuri posibile de verificare pentru a stabili că minorii nu sunt victime ale unei infracțiuni de trafic de ființe umane sau răpiri.				Mai mult, Poliția de Frontieră nu este nici responsabilă și nu deține capacitățile și facilitățile necesare pentru a asigura plasamentul minorilor neînsoțiți, ori punctele de trecere a frontierei nu sunt (și nici nu pot fi din cauza necorespunderii infrastructurii) utilizate și dotate pentru a plasa/caza copii neînsoțiți pentru o perioadă ce depășește 1-2 ore.
---	--	--	--	---

10. Accesul în fâșia de protecție a persoanelor minore se permite numai cu însoțitorul legal, cu prezentarea actelor confirmative.			La Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului (<i>Drepturile, obligațiile și restricțiile regimului frontierei de stat</i>) din proiect: 1) la pct. 10, cuvintele „persoanelor minore” se substituie cu cuvântul „copiilor”, iar cuvintele „însoțitorul legal” se substituie cu cuvintele „părintele sau cu un alt reprezentant legal”, pentru a asigura o claritate cu privire la faptul cine este însoțitorul legal.	Se acceptă parțial. Cu referire la noțiunea de copil se va vedea argumentarea la prima propunere. cuvintele „însoțitorul legal” se substituie cu cuvintele „părintele sau cu un alt reprezentant legal”
24. La necesitate, în caz de obținere a unui rezultat pozitiv cu referire la un consemn în privința unei persoane vulnerabile, în sensul Legii cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova nr.28/2024, autoritățile publice responsabile pentru asigurarea protecției copiilor în situații de risc și a altor persoane vulnerabile asigură, la sesizarea Poliției de Frontieră, prezența specialiștilor necesari acordării asistenței, precum și, la necesitate, preluarea copiilor în custodie pentru asigurarea drepturilor minorilor și ale altor persoane vulnerabile, în conformitate cu cadrul normativ.			La Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului (<i>Regulile privind instituirea consemnului la frontieră</i>) din proiect: 1) la Capitolul II (Tipuri de consemne și măsurile de urmat): - acțiunile specificate la pct. 24 urmează să fie descrise detaliat pentru a asigura implementarea prevederilor, reglementate în <i>Legea cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova nr.28/2024</i>, inclusiv prin prisma prevederilor de la art. 12 alin. (3). Or, în redacția propusă a pct. 24, autorul proiectului dublează norma deja expusă în art. 16 alin. (2) din <i>Legea nr.28/2024</i> fără a aduce o claritate cu privire la acțiunile concrete care urmează a fi întreprinse de către autoritățile, în conformitate cu competențele stabilite, și termenele de realizare a acțiunilor respective.	Nu se acceptă. Insistăm pe necesitatea elaborării și adoptării unui mecanism separat de asigurare a drepturilor categoriilor de persoane menționate, cu implicarea unui Grup de lucru interministerial. (A se vedea argumentarea la propunerea înaintată pentru Secțiunea a 6-a din Anexa nr.1 la proiect).
42. Prin derogare de la prevederile pct. 39, în cazul consemnelor restrictive stabilite la pct. 33 subpct. 2) lit. a) b), d), e) și f) se va proceda			- la Secțiunea a 2-a (Consemne restrictive), la pct. 42 termenul de 2 ore urmează a fi revizuit.	Nu se acceptă. Atragem atenția că, termenul de 2 ore este alocat pentru adoptarea deciziei despre transferul copilului,

conform pct. 24, pentru a conveni fără întârziere asupra măsurilor care trebuie luate. Autoritățile naționale competente decid asupra necesității transferului persoanelor într-un loc sigur pentru a le împiedica să își continue călătoria. În cazul minorilor, orice decizie privind măsurile care trebuie luate sau orice decizie de transferare a copilului către un loc sigur, se va lua în funcție de interesul suprem al copilului. Astfel de decizii se iau imediat și într-un interval de maxim 2 ore din momentul în care a fost localizat copilul, în consultare cu autoritățile relevante de protecție a copilului, după caz.

Atragem atenția că în conformitate cu CAPITOLUL VII (Semnalările referitoare la persoane dispărute sau vulnerabile care trebuie împiedicate să călătorească), articolul 33 (Executarea acțiunii pe baza unei semnalări) alin. (3), din Regulamentul (UE) 2018/1862 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 noiembrie 2018 privind instituirea, funcționarea și utilizarea Sistemului de informații Schengen (SIS) în domeniul cooperării polițienești și al cooperării judiciare în materie penală, de modificare și de abrogare a Deciziei 2007/533/JAI a Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1986/2006 al Parlamentului European și al Consiliului și a Deciziei 2010/261/UE a Comisiei publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 312 din 07 decembrie 2018, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (UE) 2022/1190 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 iulie 2022, în cazul copiilor, orice decizie privind măsurile care trebuie luate sau orice decizie de transferare a copilului către un loc sigur, astfel cum se menționează la alineatul (2), se ia în funcție de interesul superior al copilului. Astfel de decizii se iau **imediat și într-un interval de maximum 12 ore din momentul în care a fost localizat copilul**, în consultare cu autoritățile relevante de protecție a copilului, după caz.

nu pentru transferul propriu-zis către un loc sigur și doar în cazul minorilor în privința cărora există un consemn restrictiv.

Per general, termenul de 2 ore se consideră adecvat în raport cu teritoriul Republicii Moldova și amplasarea autorităților tutelare teritoriale față de punctele de trecere a frontierei de stat și sectoarele Poliției de Frontieră.

Totodată, termenul de 2 ore se consideră adecvat pentru respectarea interesului superior al copilului, ori aflarea unui copil în punctul de trecere ce nu dispune de infrastructura și dotarea necesară pentru un termen de până la 12 ore - nu poate fi considerat în interesul superior copilului.

Argumentul autorului propunerii referitor la regimul de lucru a colaboratorilor structurilor teritoriale de asistență socială se consideră impertinent. Legislația muncii prevede posibilitatea atragerii la munca suplimentară sau munca de noapte, cu recompensarea corespunzătoare.

Mai mult, din punct de vedere al raportului cost – beneficiu, se estimează că atragerea la munca suplimentară a colaboratorilor structurilor teritoriale de asistență

			În contextul celor menționate, precum și luând în considerare faptul că regimul de lucru a colaboratorilor structurilor teritoriale de asistență socială, în conformitate cu Codul muncii, este diferit de cel al colaboratorilor Poliției de frontieră, pct. 42 urmează a fi ajustat în conformitate cu norma prevăzută în actul Uniunii Europene menționat.	socială ar presupune mai puține cheltuieli de la bugetul de stat decât dotarea/utilarea punctelor de trecere a frontierei de stat și sectoarelor Poliției de Frontieră, precum și abilitarea angajaților Poliției de Frontieră (personal suplimentar/ instruiți suplimentare) pentru a asigura condițiile necesare întru asigurarea interesului superior al copilului. Ținem să menționăm că regimul de activitate al angajaților Poliției de Frontieră este adaptat atribuțiilor funcționale ale acestora, prevăzute de cadrul normativ, (care nu presupun acordarea oricărui tip de asistență copiilor sau altor persoane vulnerabile).
	Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător Aviz nr. 38-78-9807 din 2 septembrie 2024	8.	<u>Decizia Grupului de lucru în privința proiectului de act normativ și notei de fundamentare:</u> <i>Nu se susțin proiectul de act normativ și Nota de fundamentare.</i> <i>Concluzia:</i> Proiectul conține prevederi contradictorii cu principiile de reglementare a activității de întreprinzător, inclusiv norme care depășesc limitele stabilite de legi.	Nu se acceptă concluzia. Proiectul actului normativ este în concordanță cu prevederile Legii nr.28/2024, pe care le implementează.
			Raționamentul menținerii și dezvoltării în continuare a unui act permisiv „aviz de activitate în zona de frontieră” nu a fost	Legea nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, stabilește expres la art.5

		argumentat nici în analiza de impact la proiectul de lege și nici în nota de fundamentare la proiectul în speță. Ori avizul în cauză, inclusiv avizul suplimentar care se impune de a fi obținut de la „alte autorități competente”, reprezintă în esența lor acte permissive, în sensul Legii nr.160/2011. Conform rigorilor legii în cauză, actul permisiv trebuie să fie prevăzut de Nomenclatorul actelor permissive ca acesta să poată fi impus. Totodată, în privința acestor acte permissive (în regim de autorizații) doar legea (nicidecum o hotărâre de Guvern) trebuie să prevadă cerințele, lista documentelor care se depun, taxa, procedura primară de solicitare, emitere, suspendare și retragere. Reiterăm poziția expusă în examinarea analizei de impact la proiectul de lege (nr.28/2024) - menținerea și dezvoltarea unui act permisiv pentru activitate economică în zona de frontieră este o încălcare a principiului proporționalității intervenției statului. Acest mecanism fiind unul excesiv, odată ce este suficientă notificarea tuturor informațiilor necesare până la începerea activității. Și în contextul în care legea și un regulament ar indica clar și exhaustiv care sunt cerințele și limitările în zona de frontieră, nu doar la nivel de categorii de activități economice dar și în privința acțiunilor/inacțiunilor în cadrul unor activități economice, poliția de	alin.(9) că Poliția de Frontieră eliberează permise/autorizații/avize, care nu sunt acte permissive în sensul art. 4 alin. (6) din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Reiterarea obiecțiilor față de Legea nr.28/2024 nu sunt pertinente pentru procesul normativ actual. Proiectul legii cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova a fost promovat în conformitate cu etapele de legiferare și cerințele de transparență decizională prevăzute de cadrul normativ. Proiectul legii în speță a fost aprobat de Guvern prin Hotărârea nr.953/2023 și votat în Parlament în două lecturi, fiind adoptată Legea nr.28/2024, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2025. Conform noilor prevederi, avizul este necesar pentru activitățile care se desfășoară la distanța de doar 1000 m (1 km) de la frontiera de stat în interior, față de toată zona de frontieră (10 km), conform prevederilor în vigoare, și se solicită și se eliberează în format electronic, față de forma scrisă cerută actualmente.
--	--	--	---

		frontieră va avea posibilitatea de a interveni cu sancționări și limitări la depistarea încălcărilor și în contextul legislației contravenționale (sau penale) are posibilitatea nu doar să aplice sancțiuni dar și să obțină interdicția activității economice în temeiul deciziei instanței de judecată.	Astfel, proiectul hotărârii Guvernului supus avizării implementează prevederile art.43 din Legea nr.28/2024, cerințele pentru eliberarea avizului fiind stabilite în temeiul alineatului (6) din norma prenotată. Conceptual, considerăm eronată interpretarea precum că avizul eliberat de Poliția de Frontieră reprezintă un act permisiv. Or, acesta nu corespunde niciuneia din cerințele stabilite la art.4 alin.(1) din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Avizul în speță nu constituie o condiție pentru desfășurarea activității de întreprinzător în unul sau în mai multe domenii concrete, or nu există asemenea domeniu ca activitate de întreprinzător la frontiera de stat (sau această localizare să fie esențială/indispensabilă, fără de care este imposibil de desfășurat activitate de întreprinzător într-un anumit domeniu). La fel, avizul Poliției de Frontieră nu se referă la bunuri și la servicii utilizate, fabricate sau comercializate în activitatea de întreprinzător și nici nu confirmă și/sau atestă
--	--	---	---

			competențele profesionale ale angajaților. Astfel, considerăm că avizul în speță corespunde prevederilor art.4 alin.(6) lit.a) din Legea nr.160/2011, nu este obligatoriu pentru desfășurarea activității de întreprinzător în sine ci doar pentru desfășurarea oricărei activități într-un teritoriu definit (1 km de la frontiera de stat), care se află în zona de frontieră, zonă cu regim special și de importanță majoră pentru securitatea statului. Consecvent, scopul acestui aviz, după cum stabilește și art.43 alin.(1) din Legea nr.28/2024, este prevenirea încălcărilor cadrului normativ național și internațional aferent asigurării securității frontaliere. În ceea ce privește opțiunea lipsei de intervenție (în cazul în care nu ar fi fost adoptată Legea nr.28/2024 și respectiv proiectul supus avizării), atragem atenția că această opțiune reprezintă menținerea prevederilor în vigoare, adică a Legii nr.215/2011 și Hotărârii Guvernului nr.297/2017 conform căroră, avizul pentru desfășurarea activității economice este necesar pentru întreaga zonă de frontieră (10 km). Solicitarea se
--	--	--	---

			depune în formă scrisă la subdiviziunea Poliției de Frontieră, ceea ce implică mai multe costuri pentru agenții economici, prin comparație cu reglementările propuse prin proiect. Referitor la cerințele și limitările la frontiera de stat, menționăm că acestea sunt stabilite exhaustiv în Legea nr.28/2024 la art.17 alin.(5) și desfășurate în proiect la pct.6 din Anexa nr.2 la proiect. Totodată, mecanismul propus de notificare a informațiilor anterior începerii desfășurării activității nu este viabil, or acesta este eficient doar momentan, asigurarea securității frontaliere este însă un proces continuu și neîntrerupt. În acest sens eliberarea unui aviz și posibilitatea anulării acestuia în condițiile art.43 alin. (5) (stabilește expres motivele de anulare) din Legea nr.28/2024 asigură un instrument legal și eficient de intervenție și asigurare a securității frontierei, care poate fi aplicat imediat (acțiunile ilicite la frontiera de stat trebuie curmate prompt, în scopul asigurării securității statului), spre deosebire de procedura de interdicție a activității economice în temeiul deciziei instanței de judecată
--	--	--	--

				(procesele de judecată pot dura în timp).
26. La cerere se anexează: 1) copia de pe actul care permite desfășurarea activității; 2) lista lucrătorilor, la care se anexează copiile de pe actele de identitate ale acestora; 3) lista mijloacelor de transport, la care se anexează copiile certificatelor de înmatriculare; 4) avizele autorităților publice competente, la necesitate.			La pct.26, în lista documentelor care se anexează la cerere, la subpct. 2 și 3 sunt prevăzute acte confirmative (copia actelor de identitate, copia certificatelor de înmatriculare a vehiculelor) care, conform cadrului legal privind interoperabilitatea, autoritatea publică nu are dreptul să le solicite odată ce are acces la registre publice sau poate obține informația necesară în baza interoperabilității.	Se acceptă. Informațiile solicitate revizuite inclusiv prin prisma avizului Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.
26. La cerere se anexează: 1) copia de pe actul care permite desfășurarea activității;			La pct.26, subpct.1) se formulează într-un mod incert ca solicitantul să prezinte „copia de pe actul care permite desfășurarea activității”, fără a clarifica în privința cărei activitate și nu e clar ce trebuie să prezinte în situații în care activitatea economică nu este condiționată de acte permissive.	Se acceptă. Completat cu condiționarea că activitatea este reglementată de act permisiv.
27. La cerere se anexează: 4) avizele autorităților publice competente, la necesitate.			O formulare și mai incertă și abuzivă, care nu are nici acoperire legală, se regăsește la pct.26 subpct.4), unde pe lângă cele indicate mai sus, solicitantul mai trebuie să prezinte și un „aviz al autorității publice competente”. Cum am indicat mai sus, acest aviz poate fi calificat ca un act permisiv suplimentar, totodată nu este clară logica acestuia. În special nu e clar care „autorități competente” trebuie să acorde acest aviz și în privința căror aspecte trebuie să se expună acele autorități. Dacă e vorba despre autoritățile	Se acceptă. Reglementarea reformulată, avizele altor autorități se vor solicita, după caz, doar dacă activitățile nu sunt supuse eliberării unui act permisiv.

		care deja au emis actul permisiv primar pentru acordarea dreptului la activitatea economică în cauză (copia căruia se solicită la subpct.1) atunci și mai mult nu e clară necesitatea unui aviz suplimentar în acest sens. Dacă poliția de frontieră are necesitatea unor confirmări suplimentare de la alte autorități/organe de control aferente domeniului de activitate economică a solicitantului, atunci conform principiului „ghișeului unic” din Legea nr.161/2011 și nr.160/2011, trebuie să obțină din oficiu informațiile și confirmările necesare prin solicitare directă de la alte autorități publice relevante.	
27. Pentru examinarea multilaterală a cererilor, Poliția de Frontieră are dreptul să solicite informații suplimentare necesare emiterii avizului privind desfășurarea activității.		La pct.27, cu toate că a fost expusă exhaustiv lista documentelor care trebuie prezentate la cerere, se prevede că „Poliția de Frontieră are dreptul să solicite informații suplimentare necesare emiterii avizului”. Adică se lasă la discreția totală a polițistului să solicite suplimentar oricare documente sau oricare informație de la solicitant. În acest sens este important să atenționăm că nici legea și nici proiectul în cauză nu clarifică nicicum care sunt cerințele pe care trebuie să le întrunească solicitantul pentru a obține dreptul de activitate în zona de frontieră și care sunt aspectele pe care trebuie să le verifice poliția pentru a acorda sau retrage acest drept. Ori în acest sens Legea nr.160/2011 stabilește clar că „apariția unor drepturi	Se acceptă. Pct.27 a fost reformulat, solicitarea unor informații suplimentare fiind condiționată de lipsa acestor date în sistemele informaționale sau la autoritățile publice.

			și/sau obligații confirmate de un act permisiv are loc doar în virtutea întrunirii de către solicitant a cerințelor și condițiilor stabilite expres și exhaustiv de lege”.	
30. Poliția de Frontieră poate refuza eliberarea avizului privind desfășurarea activității economice sau de altă natură în zona de frontieră, sau îl poate anula. Condițiile și procedura de refuz și de anulare a avizelor se stabilesc de către șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.			În aceeași ordine de idei, la pct.30 se prevede că poliția poate refuza eliberarea avizului conform condițiilor care vor fi expuse într-un document aprobat de șeful Inspectoratului de Poliție. Ori pe lângă faptul că cerințele (care stau la baza refuzului) trebuie să fie prevăzute expres în lege și în acest regulament, atenționăm și faptul că IGPF nu este autoritatea cu funcții de reglementare, nu poate aproba acte normative (opozabile terților), corespunzător nu poate reglementa „condițiile și procedura de refuz și de anulare a avizelor” (pct.30 și 52), aceasta fiind și încălcarea principiului din Legea nr.98/2012 prin care se interzice comasarea funcțiilor de elaborarea de politici cu cele de implementare de politici. Mai mult, atenționăm că suspendarea sau retragerea unui act permisiv, conform Legii nr.235/2006, se realizează doar prin intermediul instanței de judecată.	Se acceptă. Proiectul a fost completat. Deși condițiile de anulare sunt prevăzute de art.43 alin. (5) din Legea nr.28/2024, proiectul detaliază acest aspect și prevede procedura.
28. Solicitanților li se eliberează aviz de activitate în zona de frontieră. Avizul menționat se eliberează de către Poliția de Frontieră pe sectorul căruia se vor desfășura activitățile solicitate, cu termen de valabilitate stabilit sau cu			Cu toate că la pct.28 se prevede că avizul în principiu se eliberează, totuși nu se clarifică în ce termen este obligatoriu să fie eliberat avizul și dacă se aplică sau nu principiul aprobării tacite. Totodată se indică ca oricare aviz este valabil doar până la 31 decembrie a anului în curs. Nu	Nu se acceptă. În cazul în care actul normativ nu stabilește - termenul pentru activitatea administrativă este corespunzător prevederilor Codului administrativ - termenul

termenul indicat în demers, dar nu va depăși data de 31 decembrie a anului în curs.			este clar din ce considerente un astfel de aviz în principiu are termen de valabilitate și, cu atât mai mult, din ce cauză doar până la 31 decembrie. Care sunt circumstanțele care pot influența activitatea economică între data de 31 decembrie și 1 ianuarie a următorului an?	general de soluționare a oricăror cereri.
48. La eliberarea avizului pentru operațiunile aeriene cu aeronave fără pilot, care implică zboruri de aerofotografiere și filmare a teritoriului național, anexat la cererea depusă în formă electronică, se anexează copia autorizației de operare eliberată de Autoritatea Aeronautică Civilă (sau, după caz, declarația operațională aprobată de Autoritatea Aeronautică Civilă), copia avizului Ministerului Apărării și copia avizului Serviciului de Informații și Securitate.			Contrar prevederilor din art.42 (6) din Legea nr.28/2024, care prevăd eliberarea unui permis pentru zborul cu dronele în zona de frontieră, la pct.48 se prevede eliberarea unui aviz în acest scop și doar pentru zboruri de aerofotografiere și filmare a teritoriului național. Astfel nu e clar ce se întâmplă cu alte categorii de zboruri, în special în scopuri agricole sau transport de mărfuri, este sau nu necesar „permis” (aviz) în acest scop.	Nu este clară obiecția. Toată Secțiunea a 4-a din Anexa nr.2 la proiect reglementează modul și condițiile de avizare a operațiunilor aeriene cu aeronave fără pilot la bord. Pct.48 doar specifică condiții suplimentare pentru zboruri de aerofotografiere și filmare.
Anexa nr.4 la Drepturile, obligațiile și restricțiile regimului frontierei de stat Activitățile economice și de altă natură neinterzise la frontiera de stat 1. Agricultură, silvicultură și pescuit; 2. Industria extractivă; 3. Industria prelucrătoare; 4. Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; 5. Distribuția apei; salubritate,			În privința listei activităților „neinterzise” în zona de frontieră din anexa nr.4, înțelegem că autorii s-au ghidat de CAEM și au preluat denumirea secțiunilor (la nivel de literă) din clasificatorul activităților. Însă, în lipsa oricărui indiciu în acest scop și a prevederilor exprese că în titlul secțiunii se includ și toate activitățile conform diviziunilor, grupelor și claselor (care se înglobează în secțiuni) lista de activități prezentată în anexa nr.4 este foarte vagă, incertă și nu clarifică în multe cazuri care activități concret nu sunt	Se acceptă. Proiectul a fost revizuit și stabilește cu claritate că activitățile neinterzise la frontiera de stat sunt activitățile ce se referă la edificarea construcțiilor hidrotehnice și montarea instalațiilor hidrotehnice, întreținerea acestora precum și activități stabilite în tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. Această prevedere este aplicabilă în fâșia

gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; 6. Construcții; 7. Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor; 8. Transport și depozitare; 9. Activități de cazare și alimentație publică; 10. Informații și comunicații; 11. Activități financiare și asigurări; 12. Tranzacții imobiliare; 13. Activități profesionale, științifice și tehnice; 14. Activități de servicii administrative și activități de servicii suport. 15. Activități de recreere și de agrement; 16. Activități ale gospodăriilor casnice de producere de bunuri și servicii destinate consumului propriu; 17. Alte activități de servicii personale.		interzise în zona de frontieră. Spre exemplu, în lipsa legăturii clare cu CAEM, nu este clar ce ar presupune activitatea economică de „industria prelucrătoare” sau „alte activități de servicii personale”. Totodată, atenționăm că denumirile de la pct.15, 16, 17 nu corespund întocmai cu titlurile secțiunilor din CAEM. Astfel, pentru a nu crea confuzii și interpretări abuzive, este imperativ să se facă trimitere la CAEM și într-o normă separată să se clarifice că fiecare denumire de la fiecare punct înglobează în sine întregul spectru de activități aferente claselor indicate în CAEM. Dintr-o perspectivă mai generală nu este tocmai clar cum activitățile economice au fost selectate anume în acest mod. Spre deosebire de regimul juridic al „punctului de trecere” (art.45 alin.7) în care se interzic expres activitățile economice, în privința zonei de frontieră legea nu prevede o astfel de interdicție generică. Totodată în raport cu „activitățile neinterzise” nu sunt prevăzute oricare criterii de care Guvernul ar trebui să se ghideze ca să aprobe o listă de activități. Ori dacă autorii au avut pur și simplu intenția să includă toate activitățile economice, atunci nu e clar din ce cauză au fost omise secțiunile „Q” și „S” (Învățământ și Sănătate și asistență socială).	de protecție a frontierei de stat - de regulă, 15 metri în interior de la linia frontierei de stat. În interiorul țării, de la limita de 15 metri până la limita de 1000 de metri, se pot desfășura oricare activități, fără restricții, condiționat doar de acordul Poliției de Frontieră, exprimat prin eliberarea avizului de activitate în zona de frontieră. Avizul Poliției de Frontieră nu limitează desfășurarea activităților de întreprinzător, acesta doar permite asigurarea exercitării corespunzătoare a atribuțiilor funcționale, implicit asigurarea securității statului.
48. Comandantul, proprietarul navei sau o altă persoană împuternicită de		În Secțiunea 4 „Controlul traficului maritim (fluvial)” din capitolul V al	Se acceptă.

aceștia, transmit Poliției de Frontieră informațiile necesare pentru facilitarea traficului maritim, conform prevederilor Regulamentului cu privire la normele aplicabile în scopul facilitării traficului maritim internațional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 862/2023.		Anexei nr. 1 „Regulile suplimentare privind controlul frontierei” („Anexa 1”) la Proiect, pct. 48 care prevede actele care se prezintă pentru control Poliției de Frontieră de către navele care sosesc în porturile moldovenești se referă doar la Regulamentului cu privire la normele aplicabile în scopul facilitării traficului maritim internațional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 862/2023. Considerăm că această abordare este deficicientă, întrucât Anexa 1 se focalizează exclusiv pe cerințele față de navele maritime, fără să țină cont de faptul că în porturile moldovenești fac escală nu doar nave maritime, ci și nave fluviale. Recomandăm revizuirea și completarea Proiectului pentru a include prevederi specifice și clare referitoare la controlul la frontieră al navelor fluviale cu includerea documentelor și informațiilor necesare, distinct de cerințele pentru navele maritime, și armonizate cu prevederile legislației internaționale în domeniul transporturilor fluviale. În particular, integrarea explicită în Anexa 1 a formelor DAVID este esențială pentru alinierea practicilor Republicii Moldova la standardele regionale și internaționale în domeniul navigației fluviale pe Dunăre. Astfel, se va realiza obiectivul standardizării actelor prezentate	Proiectul a fost completat , astfel încât navele care nu pot aplica prevederile Hotărârii Guvernului nr.862/2023 vor fi supuse cerințelor minime pentru escală în porturile și cheiurile din Republica Moldova, aprobate prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 67/2022.⁴
--	--	--	---

⁴ ORDIN MIDR Nr. 67 din 26-04-2022 cu privire la aprobarea Cerințelor minime pentru escală în porturile și cheiurile din Republica Moldova și a Formulelor de notificare a sosirii și plecării din port/chei, a listei de echipaj, a listei de pasageri; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=131229&lang=ro, accesat ultima dată pe 02.10.2024.

			autorităților de frontieră ale statelor riverane Dunării, cel al simplificării controalelor de frontieră și al reducerii poverii administrative asupra companiilor operatoare de nave.	
			Evaluarea notei de fundamentare (analizei impactului de reglementare) Concluzia: Nota de fundamentare conține suficiente informații pentru a stabili necesitatea intervenției propuse din perspectivă juridică, cu toate că nu conține toată informația necesară, nu analizează suficient impactul intervenției în raport cu agenții economici și nu sunt argumentate soluțiile și restricțiile propuse în proiect, astfel corespunde parțial cu cerințele metodologice prevăzute de Legea nr.100/2017.	
			Comentarii, recomandări: La analiza și descriere situației existente, nu se descriu părțile interesate care sunt afectate de probleme și cele care participă la apariția acestora și nu se expun clar cauzele care au dus la apariția problemei. Nota de fundamentare nu indică principalele obiectivele și nu le expune în mod măsurabil, realist și fixat în timp, care trebuie să fie conexe direct cu problemele identificate și cauzele stabilite. În Notă lipsește analiza costurilor pentru persoanele afectate (în special ca efort și timp pentru obținerea avizelor) la fel nu se analizează sau argumentează necesitatea	Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată.

			restricționării activităților economice în zona de frontieră, implicit lista propusă de activități nerestricționate. Lipsește indicatorii de performanță pentru a efectua monitorizarea și nu se expune cum va fi monitorizat și evaluat impactul opțiunii recomandate și peste cât timp se va evalua performanța actului normativ propus.	
	Procuratura Generală Aviz nr.4-1d/24-367 din 03 septembrie 2024	9.	Apreciind și raportând obiectul de reglementare al proiectului la domeniile de competență ale Procuraturii Generale, expunem obiecțiile și propunerile ce vizează în mod special regulile privind instituirea consemnului la frontieră prevăzute de Anexa nr.5 a proiectului de hotărâre a Guvernului, după cum urmează:	
2. În sensul prezentelor Reguli, termenii și expresiile de mai jos au următoarea semnificație:			A. La pct.2, propunem completarea listei termenilor și expresiilor utilizate în sensul regulilor privind instituirea consemnului la frontieră cu următoarele noțiuni: - „consemn la frontieră”. Această noțiune este reglementată de Legea nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova. Astfel, potrivit art.2 din Legea prenotată, „consemn la frontieră” reprezintă date introduse în Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră cu privire la persoane, mijloace de transport și documente. Consemnul la frontieră este o măsură instituită în baza actelor de dispoziție ale organelor abilitate, precum ordonanțe ale organului de urmărire penală, acte ale instanței de	Nu se acceptă. Reieșind din prevederile art.54 alin. (1) lit.d) se consideră că nu este necesară definirea termenilor care deja sunt explicați în actele normative de nivel superior.

		judecată, acte ale executorului judecătoresc. Existența consemnului la frontieră se verifică de către Poliția de Frontieră la efectuarea controlului la trecerea frontierei, cu întreprinderea măsurilor ce se impun.” - „<i>date cu caracter personal</i>” și „<i>prelucrarea datelor cu caracter personal</i>”. Aceste noțiuni sunt reglementate de Legea nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Astfel, potrivit art.3 din Legea prenotată „<i>date cu caracter personal</i>” reprezintă orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect al datelor cu caracter personal). Persoana identificabilă este persoana care poate fi identificată, direct sau indirect, prin referire la un număr de identificare sau la unul ori mai multe elemente specifice identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale.” Totodată, „<i>prelucrarea datelor cu caracter personal</i>” reprezintă orice operațiune sau serie de operațiuni care se efectuează asupra datelor cu caracter personal prin mijloace automatizate sau neautomatizate, cum ar fi colectare, înregistrarea, organizarea, stocarea, păstrarea, restabilirea, adaptarea ori modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, dezvăluirea prin transmitere, diseminare sau orice alt mod, alăturarea ori
--	--	---

			combinarea, blocarea, ștergerea sau distrugerea”.	
26. Consemnele de reținere pot fi înstitute în privința următoarelor categorii de persoane și obiecte: 1) persoane căutate și/sau dispărute cu scopul arestării și predării către inițiatorul consemnului; 2) persoane căutate în scopul extrădării în baza unui mandat european de arestare și/sau conform Legii nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală; 3) obiecte stabilite la pct.20 subpct.1), în baza încheierii executorului judecătoresc de anunțare în căutare a mijlocului de transport emisă în conformitate cu prevederile art. 72 alin. (5) din Codul de executare al Republicii Moldova; 4) obiecte stabilite la pct.20 subpct.1), în baza încheierilor instanței de insolvență de anunțare în căutare a mijloacelor de transport, emise în conformitate cu prevederile art. 66 alin. (1), lit. g) și art. 75 alin. (1) lit. d) din Legea insolvenței nr. 149/2012;			B. Propunem completarea pct.26 din Anexa nr.5 al proiectului astfel încât consemnul de reținere să fie posibil de a fi aplicat și în temeiul actului procedural de reținere a persoanei adoptat în conformitate cu prevederile art.169 din Codul de procedură penală (Reținerea persoanei în baza ordonanței organului de urmărire penală pentru a fi pusă sub învinuire). Or, aplicarea consemnului de reținere în scopul arestării sau extrădării persoanei (pct.26 subp.1 și 2), nu acoperă temeiul de aplicare a consemnului de reținere a persoanei în scopul prevăzut de art.169 din Codul de procedură penală, ceea ce considerăm a fi o omisiune.	Se acceptă. Actul procedural de reținere a persoanei adoptat în conformitate cu prevederile art.169 din Codul de procedură penală stabilit la subpct. 26.3
43. Consemnele de control cu referire la persoane și obiecte sunt introduse în OICF de către Inspectoratul General al Poliției de			C. La pct.43 din Anexa nr.5, indicăm asupra unor riscuri de neclaritate și/sau impredictibilitate a normei. Or, prin folosirea sintagmelor „există indicii	Nu se acceptă. Controlul în linia a doua reprezintă o metodă suplimentară de control la trecerea frontierei (art. 2 din

Frontieră, în temeiul actelor de procedură la inițiativa autorităților naționale competente, în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor și/sau al preîntâmpinării amenințărilor pentru siguranța publică, în una sau mai multe dintre următoarele circumstanțe: 1) în cazul în care există indicii clare că o persoană intenționează să comită sau comite oricare infracțiuni pentru săvârșirea cărora urmează a fi aplicată o pedeapsă sau o măsură de siguranță privativă de libertate a căror durată maximă este de cel puțin douăsprezece luni; 2) în cazul în care, în urma evaluării generale a unei persoane, în special pe baza infracțiunilor pe care le-a comis în trecut, există motive să se creadă că respectiva persoană ar putea comite infracțiunile menționate la subpct.1) în viitor;		<i>clare”, „în urma evaluării generale a unei persoane, în special pe baza infracțiunilor pe care le-a comis în trecut” sau „există motive să se creadă”, această reglementare este atât de largă, încât lasă la discreția subiectivă a decidenților de introducere a consemnului de control în linia a doua față de orice persoană, creându-se premise pentru realizarea unui arbitrar.</i> Respectiv, în textul actului normativ supus avizării, astfel de exprimări urmează a fi excluse, cu folosirea unor formulări precise, cum ar fi „<i>există probe suficiente</i>” sau „<i>există o bănuială rezonabilă</i>”.	Legea nr. 28/2024). Respectiv, este o activitate specifică doar Poliției de Frontieră și poate fi desfășurată doar cu ocazia traversării frontierei de stat. Astfel, nu poate fi condiționată instituirea consemnului de control în linia a doua de faptul existenței bănuiei rezonabile, în modalitatea definirii acestui termen la art. 6 pct. 4³) din Codul de procedură penală al RM (în continuare CPP al RM). Totodată, inspectorul Poliției de Frontieră poate decide îndeplinirea controlului în linia a doua urmare profilării persoanei. Mai mult, consemne de control ar putea fi instituite în SIIPF inclusiv în baza produselor analizei de risc (conform criteriilor prestabilite și reexaminarea individuală în baza prevederilor Legii nr. 379/2023 privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor). Procedura de elaborare a produselor analizei de risc, urmează a fi aprobată prin ordine și instrucțiuni interne.
44. Consemnele de control cu referire la persoane și obiecte sunt introduse în OICF de către Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, în temeiul actelor de procedură la inițiativa autorităților		D. Totodată, în legătură cu textul „<i>în urma evaluării generale a unei persoane, în special pe baza infracțiunilor pe care le-a comis în trecut</i>” propunem enumerarea infracțiunilor sau a categoriilor de infracțiuni care ar oferi temei de a suspecta	Nu se acceptă. Pct.43 sbpct.1) deja face referire la tipul de infracțiuni „<i>infracțiuni pentru săvârșirea cărora urmează a fi aplicată o pedeapsă sau o măsură de siguranță privativă de</i>

naționale competente, în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor și/sau al preîntâmpinării amenințărilor pentru siguranța publică, în una sau mai multe dintre următoarele circumstanțe: 1) în cazul în care există indicii clare că o persoană intenționează să comită sau comite oricare infracțiuni pentru săvârșirea cărora urmează a fi aplicată o pedeapsă sau o măsură de siguranță privativă de libertate a căror durată maximă este de cel puțin douăsprezece luni; 2) în cazul în care, <u>în urma evaluării generale a unei persoane, în special pe baza infracțiunilor pe care le-a comis în trecut</u>, există motive să se creadă că respectiva persoană ar putea comite infracțiunile menționate la subpct.1) în viitor;			persoana ca fiind predispusă să comită anumite infracțiuni. În acest context, propunem includerea infracțiunilor sau a categoriilor de infracțiuni precum cele grave, deosebit de grave și excepțional de grave care atentează la siguranța publică.	<i>libertate a căror durată maximă este de cel puțin douăsprezece luni;”</i> La sbpct.2) legătura dintre tipurile de infracțiuni reiese din context. Mai mult, nu există dovezi că activitatea criminală recidivistă survine doar în cazul săvârșirii în trecut a unor anumite categorii de infracțiuni, deseori fiind cunoscută agravarea comportamentului criminal în recidivă. Datorită <i>profesionalizării</i> recidivistului se poate defini o legătură cu săvârșirea unui anumit tip de infracțiune ⁵ (de ex. contrabanda) și nu cu gravitatea faptei săvârșite. Or, comportamentul infracțional repetat se referă nu doar la reiterarea aceleiași infracțiuni ci și la concursul de infracțiuni sau săvârșirea infracțiunilor în circumstanțe agravante.
101. Alte autorități naționale inclusiv instanțele de judecată, pot avea acces la datele din OICF, doar în temeiul ordonanței de ridicare sau încheierii judecătorești, în ordinea stabilită de prevederile Codului de procedură penală și doar în scopul prevenirii, depistării, investigării sau			E. La pct.101 și în Anexa la Regulile privind instituirea consemnului la frontieră, propunem revizuirea textului și respectiv a tabelului astfel încât Procuratura în calitate sa de organ abilitat de a conduce și exercita urmărirea penală, să fie inclusă în lista autorităților care au drept de acces la datele din OICF (prin	Se acceptă parțial. Redacția normei a fost revizuită. La moment, posibilitate tehnică de acordare a drepturilor de acces la datele din OICF pentru un număr considerabil de utilizatori, nu există. Coroborat prevederilor art. 214 alin. 2) și 3) din CPP al RM

⁵ A Faigher, A. Nastas, S. Cernomoreț, Unele reflecții privind trasaturile infractorului recidivist din Republica Moldova, http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/5521/1/Faigher_A_reflectii.pdf, accesat ultima dată pe 12.09.2024

urmăririi penale a infracțiunilor de terorism sau a altor infracțiuni grave ori executarea pedepselor.

operarea căutărilor și fără drept de modificare sau ștergere) în exercitarea atribuțiilor ce îi revin.

Este de menționat că, potrivit art.34 alin.(3) din Regulamentul (UE) 2018/1861 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 noiembrie 2018 privind instituirea, funcționarea și utilizarea Sistemului de Informații Schengen în domeniul verificărilor la frontiere, de modificare a Convenției de punere în aplicare a Acordului Schengen și de modificare și abrogare a Regulamentului (CE) nr.1987/2006, „În sensul articolelor 24 și 25, dreptul de acces la date în SIS și dreptul de a efectua căutări în mod direct în aceste date pot fi exercitate și de către autoritățile judiciare naționale, inclusiv cele responsabile cu inițierea urmăririi penale în cadrul procedurilor penale și cu anchetele judiciare anterioare punerii sub acuzare a unei persoane, în îndeplinirea sarcinilor ce le revin, astfel cum se prevede în dreptul intern, precum și de autoritățile lor coordonatoare.”.

administrarea, utilizarea și răspândirea fără necesitate a datelor din OICF urează a fi interzisă ca atare. La caz, se insistă asupra ordonanței de ridicare, or probele administrate cu încălcarea prevederilor CPP al RM urmează a fi excluse din dosar. Procuratura urmează să demonstreze existența scopului, a legăturii de cauzalitate a acestuia cu informația din OICF, și că datele la care se solicită acces sunt adecvate, relevante și limitate la ceea ce este necesar în raport cu scopurile în care sunt prelucrate *per a contrario*, vom fi în prezența încălcării art. 4 din Legea nr.133/2011 (art. 5 din Legea nr.195/2024). Nu în ultimul rând, nu poate fi întemeiat accesul Procuraturii la resursa informațională, odată ce în OICF se regăsesc și informații atribuite la secret de stat conform prevederilor Legii nr.245/2008.

Vom menționa totodată, că norma invocată din Regulamentul (UE) 2018/1861 este o prevedere opțională (conform pct.42 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018) or se referă la

				opțiunea de reglementare conform dreptului intern.
64. În punctele de trecere, informația se înregistrează manual sau electronic și conține în special, dar nu se limitează la: 4) persoanele reținute în conformitate cu prevederile legislației procesual-penale și contravenționale, precum și petițiile înaintate cu privire la infracțiuni și contravenții;			F. La pct.64 subpunctul 4) din Anexa nr.1, în vederea armonizării noțiunii utilizate în proiect cu legea procesual – penală cu privire la actele de sesizare privind săvârșirea infracțiunilor și contravențiilor, propunem substituirea cuvântului „petițiile” cu cuvântul „sesizările”.	Se acceptă.
	Centrul Național Anticorupție Aviz nr.06/2/14710 din 03 septembrie 2024	10.	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
			Suplimentar, menționăm că potrivit art.25 alin.(1) al Legii integrității nr.82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei. În acest sens, în conformitate cu prevederile art.25 alin.(3) lit.a), art.28 alin.(4) ale Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de	Se acceptă. Prin demersul Cancelariei de Stat nr. 18-69-9106 din 12 august 2024, la inițiativa autorului, proiectul a fost remis Centrului Național Anticorupție pentru avizare. Proiectul va fi supus expertizei anticorupție ulterior, urmare a definitivării acestuia după procesul de avizare și consultare publică.

			control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări. Urmare celor expuse, solicităm respectuos expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.	
	Agenția Națională Transport Auto Aviz nr.02/1-1-5316 din 04 septembrie 2024	11.	Comunică despre lipsa propunerilor și obiecțiilor.	Se acceptă.
	Ministerul Mediului Aviz nr. 13-05/2508 din 03.09.2024	12.	Comunică lipsa obiecțiilor și propunerilor.	Se acceptă.
	Centrul de armonizare a legislației	13.	I. Obiectul proiectului Proiectul național prezentat pentru expertiza de compatibilitate are ca scop	Se acceptă.

	Declarația de compatibilitate nr.31/02-126-9906 din 3 septembrie 2024	transpunerea parțială în legislația națională a prevederilor Regulamentului (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen), Regulamentul (UE) 2018/1861 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 noiembrie 2018 privind instituirea, funcționarea și utilizarea Sistemului de informații Schengen (SIS) în domeniul verificărilor la frontiere, de modificare a Convenției de punere în aplicare a Acordului Schengen și de modificare și abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1987/2006, Regulamentul (UE) 2018/1862 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 noiembrie 2018 privind instituirea, funcționarea și utilizarea Sistemului de informații Schengen (SIS) în domeniul cooperării polițienești și al cooperării judiciare în materie penală, de modificare și de abrogare a Deciziei 2007/533/JAI a Consiliului și de abrogare a Regulamentului(CE) nr. 1986/2006 al Parlamentului European și al Consiliului și a Deciziei 2010/261/UE a Comisiei.	
		III. Respectarea mecanismului de armonizare <i>a) Obiecții privind tabelele de concordanță</i>	Se acceptă.

			Tabelele de concordanță prezentate nu corespund în totalitate cerințelor stabilite prin Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația UE, aprobat prin HG nr. 1171/2018 (Anexa nr 2 la Regulament) și urmează a fi revizuite și ajustate după cum urmează:	
			Tabelul de concordanță pentru Regulamentul (UE) 2016/399: - compartimentul 8: se va indica gradul de compatibilitate în conformitate cu pct. 42 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, dintre prevederile actului Uniunii Europene care se transpune și prevederile corespondente ale proiectului de act normativ care transpune dispozițiile actului Uniunii Europene, pentru fiecare articol, alineat, paragraf etc., în funcție de modul de reflectare a corespondenței acestora, utilizându-se următoarele calificative de compatibilitate: compatibil/parțial compatibil, incompatibil/norme UE neaplicabile (pentru următoarele articole din actul UE: art. 6 (5), lit. c; art. 8 (3), lit. (g), (ii), (iv), (7); art. 44; art. 45; pct. 1.1.4. din Anexa VI); - compartimentul 9: pentru dispozițiile actului UE menționate mai sus vor fi inserate explicațiile și motivele care stau la baza netranspunerii sau transpunerii	Se acceptă. Tabelul de concordanță revizuit. Conform pct.42 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018 se utilizează următoarele calificative de apreciere a gradului de compatibilitate: compatibil; parțial compatibil; incompatibil; prevederi UE neaplicabile; prevederi UE netranspuse; prevederi UE opționale.

			parțiale a prevederilor actului UE, fiind inserate trimiteri, mențiuni relevante ce menționează diferențele dintre prevederile actului UE și prevederile proiectului de act normativ național.	
			Tabelul de concordanță pentru Regulamentul (UE) 2018/1861: compartimentul 9 va fi completat cu explicațiile și motivele care stau la baza netranspunerii sau transpunerii parțiale a următoarelor prevederi: art. 3, pct. 1 și pct. 18; art. 39 (3); art. 63-66, fiind inserate trimiteri, mențiuni relevante ce menționează diferențele dintre prevederile actelor UE și prevederile proiectului de act normativ național.	Se acceptă. Tabelul de concordanță revizuit.
			Tabelul de concordanță pentru Regulamentul (UE) 2018/1862: compartimentul 8 urmează a fi revizuit în vederea indicării doar a calificativului de compatibilitate și excluderii informației suplimentare pentru următoarele articole: art. 37(4)-(5); art. 46; art. 50b; art. 54 (3)-(4); art. 55 (5) și (7); art. 66; art. 67 (1); art. 77-79. Astfel, motivele care stau la baza transpunerii incomplete/parțiale sau netranspunerii prevederilor actului UE urmează să fie indicate în compartimentul 9.	Se acceptă. Tabelul de concordanță revizuit.
			<i>d) Obiecții privind clauza de armonizare</i> În vederea respectării cerințelor înaintate față de proiectele de acte normative cu relevanță UE, stabilite de art. 31 din Legea nr. 100/2017 și pct. 33 și 34 din	Se acceptă. Clauza de armonizare redată conform Raportului de expertiză.

		Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin HG nr. 1171/2018, clauza de armonizare a proiectului național se va expune în următoarea redacție: „Prezenta Hotărâre - transpune parțial (transpune art. 19-20; Anexa III, pct. 1.1.1-1.1.3 din Anexa VI; pct. 1.2, pct. 2, pct. 3, pct. 3.2. și pct. 7 din Anexa VI) Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen), CELEX: 32016R0399, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 77 din 23 martie 2016, așa cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2021/1134 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021; - transpune parțial (transpune art. 2; art. 3; art. 20 (2); art. 22; art. 24; art. 34 (2) și (5), art. 39; art. 40 (1); art. 48; art. 50; art. 52; art. 58 (1), lit. a) și art. 59) Regulamentul (UE) 2018/1861 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 noiembrie 2018 privind instituirea, funcționarea și utilizarea Sistemului de informații Schengen (SIS) în domeniul verificărilor la frontiere, de modificare a Convenției de punere în aplicare a Acordului Schengen și de modificare și
--	--	--

		abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1987/2006, CELEX: 32018R1861, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 312 din 07 decembrie 2018, așa cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2021/1152 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 iulie 2021; - transpune parțial (<i>transpune art. 20 (2) și (3); art. 22; art. 26 (1) și (5); art. 32 (1)-(4); art. 33 (2)-(4); art. 36 (1), (3)-(5); art. 37 (1), lit. a)-e), g) și i), (3) și (5); art. 38 (2); art. 53 (1), (2), (4), (6), (7) și (9); art. 54, (1), (2), (4), (5) și (7); art. 55 (1), (2) și (4); art. 63 (1)-(3); art. 72 și art. 73</i>) Regulamentul (UE) 2018/1862 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 noiembrie 2018 privind instituirea, funcționarea și utilizarea Sistemului de informații Schengen (SIS) în domeniul cooperării polițienești și al cooperării judiciare în materie penală, de modificare și de abrogare a Deciziei 2007/533/JAI a Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1986/2006 al Parlamentului European și al Consiliului și a Deciziei 2010/261/UE a Comisiei, CELEX: 32018R1862, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 312 din 07 decembrie 2018, așa cum a fost modificat prin Regulamentul (UE) 2022/1190 al Parlamentului European și al Consiliului din 6 iulie 2022.”	
		IV. Concluzii	Se acceptă.

			Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, proiectul național și instrumentele de armonizare se vor revizui potrivit observațiilor expuse.	
47. Controlul la trecerea frontierei și controlul vamal al persoanelor și navelor se efectuează în portul de sosire sau de plecare, la bordul navei sau într-o zonă stabilită separat pentru acest scop, aflată în imediata apropiere a navei. În conformitate cu tratatele internaționale în domeniu la care Republica Moldova este parte, controlul la trecerea frontierei poate fi efectuat și în timpul călătoriei, la sosirea sau plecarea navei de pe teritoriul statului străin.	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Aviz nr. 17-2796 din 6 septembrie 2024	14.	Potrivit pct.47 din Anexa nr.1 la proiect, <i>în conformitate cu tratatele internaționale în domeniu la care Republica Moldova este parte, controlul la trecerea frontierei poate fi efectuat și în timpul călătoriei, la sosirea sau plecarea navei de pe teritoriul statului străin.</i> Norma propusă ar putea genera confuzii, deoarece nu este specificat clar în ce condiții sau de către cine se poate realiza controlul în timpul călătoriei și dacă acest lucru necesită acordul statului de pavilion sau al altor autorități. Potrivit cadrului legal, controlul la trecerea frontierei se efectuează în punctele de trecere a frontierei, astfel că efectuarea controlului „în timpul călătoriei” necesită o reglementare mai precisă, inclusiv specificarea circumstanțelor și procedurilor aplicabile.	Nu se acceptă. Proiectul expres prevede că controlul „în timpul călătoriei” se va realiza în conformitate cu tratatele internaționale în domeniu la care Republica Moldova este parte.
50. Căpitanul navei sau agentul portuar informează imediat Poliția de Frontieră despre orice schimbări în componența echipajului navei sau privind numărul de pasageri. De asemenea, căpitanul navei este obligat să informeze imediat Poliția de Frontieră și, dacă este posibil, înainte de intrarea navei în port,			Totodată, potrivit pct. 50 , <i>căpitanul navei sau agentul portuar are obligația de a informa imediat Poliția de Frontieră despre orice modificări în componența echipajului navei sau în numărul de pasageri.</i> Având în vedere că, cuvântul „ <i>imediat</i> ” este susceptibil de interpretări variate, considerăm necesară reformularea normei, prin specificarea unui interval de	Nu se acceptă. Termenul de 24 ore este termenul general în care se prezintă informația autorităților competente, conform prevederilor Regulamentului cu privire la normele aplicabile în scopul facilitării traficului maritim internațional, aprobat prin

despre prezența la bord a pasagerilor clandestini. Concomitent, pasagerii clandestini vor rămâne sub supravegherea căpitanului navei.			timp clar, de exemplu „<i>în termen de 24 de ore</i>”. De asemenea, se impune necesitatea reglementării clare a procedurii aplicabile în cazuri de urgență sau în situațiile în care informarea la timp nu este posibilă.	Hotărârea Guvernului nr.682/2023. Astfel orice modificare survenită, în special dacă este vorba despre pasageri clandestini, trebuie comunicată de îndată ce i-a devenit cunoscută căpitanului sau agentului portuar.
30. Poliția de Frontieră poate refuza eliberarea avizului privind desfășurarea activității economice sau de altă natură în zona de frontieră, sau îl poate anula. Condițiile și procedura de refuz și de anulare a avizelor se stabilesc de către șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.			Potrivit pct.30 din Anexa nr.2 la proiect, se stabilește că <i>Poliția de Frontieră poate refuza eliberarea avizului privind desfășurarea activității economice sau de altă natură în zona de frontieră, sau îl poate anula. Condițiile și procedura de refuz și de anulare a avizelor se stabilesc de către șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.</i> Considerăm oportună revizuirea normei propuse prin prisma art.46 alin.(5) și alin.(6) din Legea nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, care stabilește că, (5) <i>avizul privind desfășurarea activității economice sau de altă natură în zona de frontieră poate fi anulat în cazul în care nu mai sunt întrunite condițiile de eliberare a acestuia, precum și în cazul în care agentul sau angajații acestuia, în timpul îndeplinirii lucrărilor în interesul agentului, încalcă regulile regimului zonei de frontieră sau sunt implicați în activități ilegale pasibile răspunderii contravenționale sau penale.</i> (6) <i>Cerințele pentru eliberarea avizului privind desfășurarea activității în zona de frontieră sunt stabilite de Guvern.</i>	Se acceptă. Proiectul completat cu procedura de refuz și anulare a permiselor de activitate, inclusiv prin prisma avizului Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

			Reieșind din faptul că, formularea este vagă și nu oferă criterii specifice pe baza cărora Poliția de Frontieră poate refuza sau anula un aviz, aceasta poate conduce la aplicarea discreționară a reglementărilor și la lipsa de predictibilitate pentru solicitanți. Astfel, refuzul sau anularea unui aviz trebuie să fie bazate pe criterii obiective, clare și previzibile, pentru a preveni eventualele abuzuri de putere. La fel, deși șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră poate avea autoritatea de a stabili proceduri interne, condițiile și procedura de refuz și anulare a avizelor urmează a fi reglementate printr-un act normativ, ceea ce va asigura luarea deciziei în conformitate cu cadrul legal existent și nu la discreția unei singure persoane sau instituții.	
67. Accesul vehiculelor în perimetrul portului se realizează în baza cărților de identitate, emise de administrația portuară sau agentul de securitate portuară (agentul de securitate al instalației portuare). Conducătorul vehiculului este obligat să dețină carte de identitate specială emisă în condițiile pct.63. Cartea de identitate a mijlocului de transport se afișează pe interior, în colțul inferior drept al parbrizului.			Totodată, pct.67 din Anexa nr.3 la proiect, prevede că <i>accesul vehiculelor în perimetrul portului se realizează în baza cărților de identitate, emise de administrația portuară sau agentul de securitate portuară</i>. Norma propusă, nu stabilește clar condițiile de emitere a cărților de identitate, nici cum se corelează acest acces cu autorizațiile și controalele vamale sau de frontieră, iar aceasta ar putea genera neconcordanțe între autorități sau întârzieri în procesele de operare.	Nu se acceptă. Condițiile de emitere a cărților de identitate nu reprezintă obiectul de reglementare a prezentului proiect, procedura fiind stabilită de autoritatea emițătoare (a se vedea pct.4 sbpct.2) din Anexa nr. 2 la Regulamentul cu privire la consolidarea securității portuare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2024). Corelarea cu atribuțiile poliției de frontieră este prin prisma asigurării regulilor de regim (intrare, ieșire, staționare) în

				punctul de trecere al frontierei de stat. Mai mult, pentru punctele de trecere a frontierei aeriene, portuare și feroviare, reglementările din prezentul proiect sunt complementare reglementărilor specifice domeniului aeronautic/feroviar/portuar și nu se exclud reciproc.
	Ministerul Finanțelor Aviz nr.07/4- 03/357/1411 din 6 septembrie 2024	15.	La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-9106 din 12 august 2024, Ministerul Finanțelor a examinat <i>proiectul de hotărâre pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (număr unic 710/MAI/2024)</i> și, în limita competențelor funcționale, comunică următoarele.	
			Pe tot parcursul textului proiectului de hotărâre, sintagma „ <i>organul vamal</i> ”, la orice formă gramaticală, se va substitui cu sintagma „ <i>Serviciul Vamal</i> ”.	Se acceptă.
35. În aeroporturile internaționale, autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile controlează ca administrația aeroportului să ia măsurile necesare pentru a separa fluxurile de pasageri ale zborurilor interne de fluxurile de pasageri ale zborurilor			În același timp, Anexa nr. 1 se propune a fi modificată după cum urmează: Capitolul V „Controlul la trecerea frontierei pentru anumite tipuri de frontieră și mijloace de transport”, Secțiunea a 3-a „Controlul traficului aerian”, pct. 35-36 se propune de a se revizui oportunitatea utilizării cuvintelor „zbor intern”. În acest sens, considerăm	Se acceptă parțial. Noțiunea „zbor intern” substituită cu noțiunea „zbor domestic”, definită conform proiectului Codului aerian NU 2024/778/MIDR.

internaționale. În acest scop, în aeroporturile internaționale se stabilește o infrastructură adecvată.

36. Locul unde se efectuează controlul la trecerea frontierei este stabilit în conformitate cu următoarea procedură: 1) pasagerii unui zbor dintr-un stat străin care se îmbarcă pentru un zbor intern sunt supuși controlului de intrare la aeroportul de sosire în Republica Moldova. Pasagerii unui zbor intern care se îmbarcă pentru un zbor către un stat străin (pasageri de transfer) sunt supuși controlului la ieșire din Republica Moldova pe ultimul aeroport din Republica Moldova; 2) pentru zborurile dinspre sau spre un stat străin care nu au pasageri de transfer și pentru zborurile care fac mai multe escale în aeroporturile Republicii Moldova și în care nu se schimbă aeronava: a) pasagerii zborurilor dinspre sau spre state străine unde nu există un transfer precedent sau ulterior de pasageri pe teritoriul Republicii Moldova, sunt supuși controlului la intrare în aeroportul de sosire și controlului la ieșire în aeroportul de plecare; b) pasagerii zborurilor dinspre sau spre state străine cu mai mult de o escală pe teritoriul Republicii Moldova și în care nu se schimbă aeronava

oportună fie definirea noțiunii de „zbor intern”, fie excluderea acestei noțiuni din textul proiectului de hotărâre.

(pasageri de tranzit) și cu condiția că pasagerii nu pot fi îmbarcați în aeronavă pentru distanța situată pe teritoriul Republicii Moldova, sunt supuși unui control la intrare pe aeroportul de destinație și unui control la ieșire pe aeroportul de îmbarcare; c) pentru zborurile dinspre state străine cu mai mult de o escală pe teritoriul Republicii Moldova, în cazul în care companiile aeriene au posibilitatea să îmbarce pasageri doar pentru distanța rămasă pe teritoriul Republicii Moldova, pasagerii sunt supuși controlului la ieșire pe aeroportul de îmbarcare și unui control la intrare pe aeroportul de destinație. Controlul pasagerilor care, în timpul escalelor, se află la bordul aeronavei și nu s-au îmbarcat pe teritoriul Republicii Moldova se va efectua în conformitate cu lit. b). Procedura inversă se aplică acelei categorii de zboruri a căror țară de destinație este un stat străin.				
79. Zborurile sistemelor UAS pe teritoriile cu lățimea de 10 km de la frontiera de stat către interior, de-a lungul frontierei pe uscat și pe apele de frontieră, efectuate de către persoane, altele decât polițiștii de frontieră, se realizează în conformitate cu prevederile			Capitolul VIII „Reguli specifice privind utilizarea aeronavelor de stat fără pilot”, pct. 79, sintagma „Hotărârii Guvernului nr. 979/2022” a se substitui cu sintagma „Hotărârii Guvernului nr. 949/2022”.	Se acceptă.

Hotărârii Guvernului nr. 979/2022 cu privire la aprobarea normelor de operare a aeronavelor fără pilot la bord și Secțiunii a 4-a, Capitolul II din anexa nr.2 la prezenta hotărâre.				
5. La punctele de trecere rutiere, feroviare, portuare și aeriene se interzice: 4) fotografierea și filmarea, inclusiv cu utilizarea aeronavelor fără pilot la bord, a punctului de trecere și a procedurilor de control fără acordul polițiștilor de frontieră și al funcționarilor vamali; 6) scoaterea fără autorizație de pe teritoriul punctului de trecere a bunurilor, mărfurilor și a animalelor fără acordul polițiștilor de frontieră și al funcționarilor vamali;			Concomitent, la Anexa nr. 3 din proiect se propun următoarele modificări: Capitolul I „Dispoziții generale”, pct. 5 subpct. 4), după cuvintele „<i>fără pilot la bord</i>” se va completa cu cuvintele „<i>sau a dispozitivelor instalate la bordul mijloacelor de transport</i>” și subpct. 6), după cuvintele „<i>punctului de trecere a</i>” se va completa cu cuvintele „<i>mijloacelor de transport</i>”.	Se acceptă.
14. Responsabil de înzestrarea punctelor de trecere rutiere este Serviciul Vamal. Serviciul Vamal trebuie să asigure încăperi pentru persoanele reținute și pentru solicitanții de azil, dotate în funcție de necesități și specificul punctului de trecere.			Subsidiar, la Anexa nr. 4, Secțiunea a 2-a „Punctele de trecere a frontierei de stat rutiere”, pct. 14, se propune de exclus propoziția „<i>Serviciul Vamal trebuie să asigure încăperi pentru persoanele reținute și pentru solicitanții de azil, dotate în funcție de necesități și specificul punctului de trecere</i>”, având în vedere că aceasta nu ține de competența Serviciului Vamal, care are scopul de a asigura respectarea legislației vamale sau a altor dispoziții care se referă la circulația mărfurilor, nu și a persoanelor fizice. Prin	Se acceptă parțial. Pct.14 a fost reformulat, astfel încât a fost eliminată arcina de dotare a încăperilor. Totodată, în conformitate cu prevederile art.344 din Codul Vamal nr.95/2021, în special alin.(4), Serviciului Vamal i se atribuie cu titlu gratuit terenurile de la punctele de trecere a frontierei. Punctele de trecere a frontierei sunt totodată posturi vamale, care fac parte din Serviciul Vamal, ca subdiviziuni teritoriale,

			urmare, proiectul urmează a fi revizuit, prin prisma celor invocate.	în conformitate cu art.5 alin.(2) din Legea nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal. Conform art.10 alin.(3) din legea prenotată, bunurile Serviciului Vamal fac parte din domeniul public al statului și includ „spații de serviciu, spații locative de serviciu, edificii și sedii administrative ale aparatului central și ale subdiviziunilor teritoriale, ale instituțiilor de învățământ pentru pregătirea și specializarea personalului [...]”. Suplimentar, art.2 alin.(2) din Codul Vamal stipulează că „Bunurile Serviciului Vamal, ale laboratoarelor vamale, ale instituțiilor de învățământ ale Serviciului Vamal sunt proprietate publică a statului și fac parte din domeniul public. Serviciul Vamal administrează proprietatea publică a statului și dispune de ea în condițiile legii.”. Serviciul Vamal așadar administrează bunurile, inclusiv sediile din posturile vamale (care sunt și puncte de trecere a frontierei) și poate dispune de aceste încăperi.
26. La cerere se anexează: 1) copia de pe actul care permite desfășurarea activității;	Centrul Național pentru	16.	I. Cu referire la Drepturile, obligațiile și restricțiile regimului frontierei de stat (Anexa nr. 2) s-a determinat că pct. 26	Se acceptă. Proiectul modificat inclusiv prin prisma avizului GL al Comisiei de

2) lista lucrătorilor, la care se anexează copiile de pe actele de identitate ale acestora; 3) lista mijloacelor de transport, la care se anexează copiile certificatelor de înmatriculare; 4) avizele autorităților publice competente, la necesitate.	Protecția Datelor cu Caracter Personal Aviz nr.04-01/2573 din 09 septembrie 2024	prevede că la cerere se anexează lista lucrătorilor, la care se anexează copiile de pe actele de identitate ale acestora. Menționăm că, practica condiționării obținerii copiei buletinului de identitate de la subiecții datelor cu caracter personal și atașarea acestuia, spre exemplu, la o cerere în scop de a demonstra identitatea solicitantului – este o situație de fapt nefondată din punct de vedere al scopului pentru care se obține această copie, fiind colectate excesiv date cu caracter personal care nu se atribuie la caz, în această situație fiind necesară depersonalizarea acestora. Suplimentar, atragem atenția că, identificatorii consemnați în copiile de pe buletinul de identitate reprezintă un risc sporit din motiv că aceștia produc efecte juridice pe un termen nelimitat (în anumite situații chiar și după decesul titularului de drept), precum și faptul că de pe aceste copii, fără a putea fi dusă o evidență strictă, pot fi făcute alte copii, care ar putea fi utilizate cu totul în alte scopuri (ilegale) decât cele pentru care au fost colectate. În aceste condiții, pornind de la dispozițiile art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, potrivit căruia, datele cu caracter personal care fac obiectul prelucrării trebuie să fie adecvate, pertinente și neexcesive în ceea ce privește scopul pentru care sunt colectate și/sau prelucrate ulterior, recomandăm	stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.
--	---	---	---

			excluderea punctului respectiv din proiect, iar în modelul cererii, în partea ce ține de datele cu caracter personal ale persoanei fizice, să fie completate astfel, ca ultimul să indice doar categoriile de date cu caracter personal strict necesare din buletinul de identitate, spre exemplu: IDNP, numărul și data eliberării buletinului de identitate. Reliefăm că, în situația în care, entitatea responsabilă, poate verifica corectitudinea datelor indicate, inclusiv accesând registrele informaționale de stat la care are acces, decade necesitatea de a colecta copii de pe actele de identitate ale persoanelor fizice. În acest caz, la acest punct urmează a specifica faptul că datele cu caracter personal ale persoanele fizice, la necesitate, vor fi supuse verificării în Registrul de Stat al Populației.	
2.În sensul prezentelor Reguli, termenii și expresiile de mai jos au următoarea semnificație: <i>furnizare</i> - introducerea, modificarea și ștergerea în/din OICF a datelor cu referire la consemnele la frontieră, de către autoritățile naționale competente;			II. Cu referire la Regulile privind instituirea consemnului la frontieră (Anexa nr. 5) se propune a fi revizuită definiția termenului de „furnizare”, or acțiunile de ștergere, modificare, astfel cum este prevăzut în proiect, nu pot fi atribuite acestui termen.	Se acceptă. Termenul „furnizare” va fi înlocuit cu „operare” cu următorul cuprins: <i>operare</i> - introducerea, modificarea, actualizarea și ștergerea în/din OICF a datelor cu referire la consemnele la frontieră, de către autoritățile naționale competente; Substituirile de rigoare introduse în pct.2;9;10;13;15.2;84 și Anexă.
8. Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, în calitate de deținător			2.1 În partea ce vizează pct. 8 din Anexa 5 din proiect, urmează a stabili expres	Nu se acceptă.

al SIIPF, este autoritatea investită cu drepturi și responsabilități referitoare la implementarea prezentelor Reguli, funcționarea, întreținerea, administrarea, monitorizarea, dezvoltarea și securitatea OICF, precum și cu asigurarea accesului autorităților naționale competente la OICF.		entitățile cu drept de acces la date cu caracter personal, care reflectă informația privind existența consemnelor, precum și entitățile cu drept de a furniza/înregistra datele, fie delimitarea clară a subiecților raporturilor juridice apărute ca rezultat al creării și funcționării obiectului informational consemnul la frontieră, prin prisma prevederilor Legii nr. 71/2007 cu privire la registre. Spre exemplu, pct. 84 operează cu textul „autoritatea națională competentă care furnizează informația cu referire la consemn în OICF”, pct. 85 cu textul „autoritatea națională competentă care a introdus consemnul în OICF”, pct. 93 cu textul „fiecare autoritate națională care are drept de acces la datele din OICF și la schimbul de informații suplimentare” etc., nefiind clar care sunt aceste autorități.	Prevederile Secțiunii a 2-a precum și tabelul din anexă, stabilesc de fapt limitele competențelor atribuite autorităților naționale în vederea operării datelor în OICF, precum și consultarea acestora. Totodată, atât noțiunea de operare, cât și cea de consultare sunt definite în pct. 2 din Reguli.
83. Cu referire la aplicarea prevederilor pct. 82, urmează a fi informat inițiatorul și Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, în mod corespunzător.		2.2 Cu referire la pct. 83 din proiect, inclusiv reieșind din nota de fundamentare a proiectului, nu s-a reținut necesitatea și argumentarea juridică privind informarea CNPDPCP despre regimul juridic al consemnelor. Ținem să menționăm că, controlul și supravegherea respectării normelor privind perioada de păstrare a consemnelor este realizată exclusiv de către operatorul de date, la caz Poliția de Frontieră. În context, art. 11 alin. (1) din Legea nr. 133/2011 statuează că, condițiile și termenele de stocare a datelor cu caracter	Se acceptă. Punctul 83 a fost exclus. Notă: următoarele puncte au fost respectiv renumerotate.

		personal se stabilesc de legislație ținându-se cont de prevederile art. 4 alin. (1) lit. e). La expirarea termenului de stocare, datele cu caracter personal urmează a fi distruse în modul stabilit de lege. Așadar, operatorul are obligația să respecte și să asigure implementarea prevederilor menționate supra, fără a informa CNPDCP despre progresele înregistrate în acest sens, cu excepția cazurilor în care autoritatea solicită informații în legătură cu efectuarea controlului conformității prelucrării datelor cu caracter personal, prin prisma normelor prevăzute de legislația privind protecția datelor cu caracter personal.	
89. În cazul în care Poliția de Frontieră primește o solicitare din partea unei persoane care probează că nu este persoana vizată de un consemn, aceasta procedează la colectarea datelor cu caracter personal ale solicitantului, inclusiv a datelor biometrice, cu consimțământul acestuia, și procedează, după caz, la: 1) soluționarea solicitării, dacă este competentă; 2) redirectionarea, în original, a solicitării, împreună cu toate datele colectate, autorității naționale competente care a introdus consemnul;		2.3 La pct. 89 specificăm că, consimțământul din partea subiectului de date privind prelucrarea datelor cu caracter personal nu este necesar, în cazul în care prelucrarea are loc în temeiul îndeplinirii unei obligații care îi revine operatorului conform legii și/sau executării sarcinilor de interes public sau care rezultă din exercitarea prerogativelor de autoritate publică cu care este investit operatorul sau terțul căruia îi sînt dezvăluite datele cu caracter personal, prin prisma art. 5 al Legii nr. 133/2011. Or, în situația reflectată la acest punct prelucrarea datelor cu caracter personal se va efectua în scopul examinării/soluționării cererii persoanei fizice, în condițiile prevăzute de Regulile în cauză.	Se acceptă. Cuvintele „cu consimțământul acestuia” au fost excluse. Notă: pct.89 a devenit pct.88 după revizuire.

90. Poliția de Frontieră, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și autoritățile naționale competente, elaborează planul de securitate, planul de asigurare a continuității activității și planul de recuperare în caz de dezastru.		2.4. La pct. 90 ținem a specifica că, reieșind din obligațiile operatorului de date – Poliția de Frontieră, de a asigura implementarea la nivel de act normativ intern a măsurilor de securitate și confidențialitate în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal, CNPDCP, în limitele competențelor funcționale ar putea doar consulta/aviza proiectele de acte normative vizate. Totodată, cu titlu informativ, comunicăm că a fost instituită obligația operatorului de date cu caracter personal de a efectua evaluarea impactului asupra protecției datelor cu caracter personal, în cazul în care prelucrarea datelor poate genera un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor, precum și desemnarea unei persoane responsabile cu protecția datelor cu caracter personal (art. 23-25 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal). Astfel, ținând cont de prevederile art. 23 alin. (6) din Legea 133/2011, în cazul în care, tipurile de prelucrare a datelor cu caracter personal, reglementate prin actul normativ prenotat sunt susceptibile să genereze un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor, reieșind cel puțin din faptul prelucrării la scară largă a datelor cu caracter personal, este necesară efectuarea evaluării impactului asupra prelucrării datelor cu caracter personal, în	Se acceptă. Punctul 90 a fost reformulat. Notă: pct.90 a devenit pct.89.
--	--	--	--

			contextul adoptării respectivului act normativ.	
-			Subsecvent, la secțiunea 3 Măsuri de securitate informațională și protecție a datelor, se propune suplinirea acesteia cu următoarele prevederi: „În cazul producerii unor incidente de securitate, posesorul/deținătorul va întreprinde măsurile necesare pentru depistarea sursei de producere a incidentului, va efectua analiza acestuia și va înlătura cauzele incidentului de securitate, cu informarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova”	Se acceptă parțial. Anexa 5 la proiect a fost completată cu pct. 94 cu următorul cuprins: „94. În cazul producerii unor incidente de securitate, autoritatea națională competentă va întreprinde măsurile necesare pentru depistarea sursei de producere a incidentului, va efectua analiza acestuia și va înlătura cauzele incidentului de securitate, cu informarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova.” Pe parcursul textului se operează anume cu noțiunea de autoritate națională competentă, care este definită la pct. 2 din Regulile în speță.
99. Subdiviziunea/persoana responsabilă pentru protecția datelor cu caracter personal din cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră examinează cererile persoanelor vizate în contextul prelucrării datelor cu caracter personal în OICF, în termenii stabiliți de prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal.			.5 Referitor la pct. 99, menționăm că actuala Lege nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, nu prevede un termen expres/concret privind soluționarea drepturilor subiectului de date de către operator sau persoana împuternicită de către acesta, cu excepția art. 13 alin. (2) al legii specificate, care statuează că în cazul în care datele cu caracter personal privind starea de sănătate sînt prelucrate în scop de cercetare	Se acceptă. Punctul 99 a fost reformulat cu următorul cuprins: „99.Subdiviziunea/persoana responsabilă pentru protecția datelor cu caracter personal din cadrul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră examinează cererile persoanelor vizate în contextul prelucrării datelor cu caracter personal în OICF fără

		științifică, dacă nu există riscul de a se aduce atingere drepturilor subiectului datelor cu caracter personal și dacă datele nu sînt utilizate pentru a lua decizii sau măsuri față de o anumită persoană, comunicarea informațiilor prevăzute la alin. (1) se poate face într-un termen mai mare decît cel stabilit de Legea privind accesul la informație, în măsura în care aceasta ar putea afecta cercetarea sau rezultatul acesteia, dar nu mai tîrziu de momentul în care cercetarea este încheiată. Totodată, noua Lege nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal, în vigoare din 23.08.2026, prevede termeni concreți de examinare a cererilor privind realizarea drepturilor subiecților de date, care corespund reglementărilor statuate de Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE. Astfel, se propune fixarea unor termeni similari celor prevăzuți în Legea nr. 195/2024, prin substituirea textului „în termenii stabiliți de prevederile legislației privind protecția datelor cu caracter personal” cu textul „fără întârzieri nejustificate, dar în cel mult o lună de la primirea cererii. Această perioadă poate fi prelungită cu o lună atunci când este necesar, ținând cont de	întârzieri nejustificate, dar în cel mult o lună de la primirea cererii. Această perioadă poate fi prelungită cu o lună atunci când este necesar, ținând cont de complexitatea și numărul cererilor, cu informarea persoanei despre acest fapt.”
--	--	---	---

			complexitatea și numărul cererilor, cu informarea persoanei despre acest fapt.”	
102. Dreptul de acces la date din OICF poate fi exercitat și de autoritățile naționale competente responsabile de acordarea cetățeniei, în baza demersului motivat, cu scopul de a examina o cerere de acordare a cetățeniei.			2.6 La pct. 102 se propune substituirea sintagmei „dreptul de acces la date” cu sintagma „dreptul de a accesa datele”, or primul reprezintă titlu generic dreptului de acces la date cu caracter personal atribuit/garantat subiectului de date, prin prisma art. 13 al Legii nr. 133/2011.	Se acceptă.
103. Legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal în OICF, transmiterea acestor date în străinătate, precum și schimbul și procesarea ulterioară a informațiilor suplimentare cu referire la consemne, sunt monitorizate și se supun controlului de către Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal.			2.7 La pct. 103, menționăm că acțiune de monitorizare privind legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal constituie o obligație direct atribuită operatorului de date, motiv pentru care aceasta urmează a fi exclusă în raport cu CNPDCP, reieșind din competențele funcționale ale acestuia, care sunt prevăzute expres de lege. Supletiv, potrivit art. 252 din Legea nr. 133/2011, persoana responsabilă cu protecția datelor monitorizează respectarea legii și a altor acte normative referitoare la protecția datelor și a politicilor operatorului sau ale persoanei împuternicite de operator în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal, precum și atribuirea responsabilităților, inclusiv privind acțiuni de sensibilizare și de formare a personalului implicat în operațiunile de prelucrare și privind auditurile aferente. Or, în ordinea art. 26 al Legii 133/2011, CNPDCP efectuează controlul legalității prelucrării datelor cu caracter personal care are drept scop verificarea	Se acceptă.

			corespunderii cu cerințele și a îndeplinirii condițiilor prevăzute de lege de către operator sau persoana împuternicită de către acesta. În acest context, operatorul de date, în vederea asigurării realizării acțiunii de monitorizare privind legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal, urmează să instituie un control intern, prin atribuirea acestui rol unei persoane/subdiviziuni responsabile în acest sens.	
	Serviciul de Informații și Securitate Aviz nr. E/9663 din 11 septembrie 2024	17.	Comunică lipsa obiectiilor și/sau propunerilor.	Se acceptă.
	Î.C.S „Danube Logistics” SRL Aviz nr.129 din 26 august 2024	18.	Vă adresăm această scrisoare pentru a semnala mai multe aspecte problematice referitoare la reglementarea porturilor deschise traficului internațional în noul cadru juridic privind frontiera de stat. Deși analiza noastră a fost impulsionată de recenta publicare de către Minister pentru consultare publică a proiectul hotărârii de Guvern pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (710/MAI/2024) („Hotărârea de implementare”), am constatat că o mare parte din problemele identificate rezidă în prevederile noii Legi privind frontiera de stat a Republicii Moldova nr. 28/2024	

		(„Legea 28/2024”), care urmează să intre în vigoare la 6 ianuarie 2025. Prin urmare, această adresă este structurată în mai multe secțiuni, în care analizăm separat necesitatea revizuirii normelor Legii 28/2024, modificările necesare la Hotărârea de implementare, după revizuirea Legii 28/2024, precum și o serie de comentarii generale asupra Hotărârii de implementare, care nu sunt legate direct de problema regimului instituit de Legea 28/2024 pentru porturi.	
		A. Necesitatea revizuirii statutului de puncte de trecere a frontierei pentru porturile deschise traficului internațional conform Legii 28/2024 <i>Declararea poturilor drept puncte de trecere a frontierei nu ține cont de natura porturilor și complexitatea acestora</i>	Nu se referă la proiectul supus consultărilor publice.
		1. Suntem profund îngrijorați de faptul că articolul 17 alin. (2) al Legii 28/2024 declară întreaga suprafață a porturilor deschise traficului internațional drept zonă supusă regimului punctului de trecere (a frontierei). Această abordare este nefondată și excesivă, deoarece nu ia în considerare natura complexă și multifuncțională a unui port, impunând restricții și obligații disproporționate și nejustificate asupra activităților portuare.	Nu se referă la proiectul supus consultărilor publice. Prevederile unui act normativ se vor interpreta în ansamblu. Articolul 17. Dispoziții generale (2) În porturile deschise traficului internațional, suprafața acestora cu platforme, imobile și instalații aferente reprezintă zona supusă regimului punctului de trecere.

				Se are în vedere că regulile aplicabile sunt cele din Capitolul VII REGIMUL PUNCTELOR DE TRECERE. Regulile aplicabile din Capitolul V REGIMUL FRONTIEREI DE STAT, așa cum este stabilit de art.17 alin.(1) lit.b) și c), ce este în concordanță și cu opinia autorului avizului, expusă mai jos, sunt cele referitoare la trecerea frontierei de stat [...] și aflarea și ieșirea navelor și a altor mijloace plutitoare în/din apele de frontieră (cf. avizului <i>operațiunile legate direct de sosirea și plecarea navelor în/din port au tangență cu trecerea frontierei de stat</i>).
			2. Porturile reprezintă entități economice complexe, în care se desfășoară un larg spectru de activități, astfel încât ele nu sunt și nu pot fi echivalate cu puncte de trecere a frontierei. Într-un port se desfășoară o multitudine de activități, dintre care doar o mică fracțiune are legătură directă cu trecerea frontierei de stat. Ocupând suprafețe extinse, care pot ajunge la zeci de hectare, un port include activități și operațiuni precum: · Încărcarea, descărcarea, transbordarea și expedierea mărfurilor (nu întotdeauna legate de trecerea frontierei de stat) · Depozitarea diverselor tipuri de mărfuri	Nu se referă la proiectul supus consultărilor publice. Activitățile la care se referă autorul în pct.2 al avizului, sunt activități economice. În acest sens și în continuarea celor expuse mai sus, aplicabile sunt prevederile Capitolului VII REGIMUL PUNCTELOR DE TRECERE - regulile aplicabile punctelor de trecere a frontierei de stat constituind din :, a) instituirea punctelor de trecere; b) regulile de intrare, ședere și ieșire în/din

		· Distribuția și consolidarea încărcăturilor · Transporturi interne în cadrul portului · Procesare și producție în zonele industriale · Construcția imobilelor și infrastructurii portuare, operarea, reparația și întreținerea echipamentelor portuare · Activități administrative și de management portuar.	punctele de trecere a persoanelor și a mijloacelor de transport; c) regulile de desfășurare a activităților economice.” Așadar, art.45 alin.(7) (din Capitolul VII) prevede că „Activitățile economice sau de altă natură în punctele de trecere care nu au tangență cu controalele la frontieră efectuate de către autoritățile competente sunt interzise.” Imediat alin.(8) de la aceeași normă stabilește că „prevederile alin. (7) nu se aplică punctelor de trecere situate în porturi și aeroporturi, unde activitățile respective vor fi conforme cadrului normativ național și internațional și nu vor aduce atingere controalelor la frontieră.”
		3. Dintre toate aceste activități, doar operațiunile legate direct de sosirea și plecarea navelor în/din port au tangență cu trecerea frontierei de stat. Gama de operațiuni, fluxuri și activități care caracterizează un port și care sunt necesare pentru buna lui funcționare susține ferm inadvertența supunerii întregului port regimului unui punct de trecere a frontierei.. Regimul administrativ de punct de trecere impus porturilor prin Legea 28/2024 este unul substanțial restrictiv și, în acest context, neadecvat. Revizuirea statutului porturilor în contextul Legii	Nu se referă la proiectul supus consultărilor publice. În continuarea logicii juridice expuse prin art.17 alin.(2) și art. 45 alin.(7) și alin.(8), activitățile economice sau de altă natură în porturi sunt admise dacă sunt în conformitate cu cadrul normativ și nu sunt supuse altor restricții sau condiționări de către Poliția de Frontieră. Or, legea prevede condiționarea prin permis (la art.45 alin.(9)) doar în privința

			28/2024 este esențială pentru a asigura un cadru legislativ echilibrat în domeniu.	activităților din punctele de trecere rutiere.
			<i>Incompatibilitatea aplicării generalizate în porturi a regimului punctelor de trecere</i>	
			4. Declarația unui port întreg ca fiind supus regimului de punct de trecere duce la aplicarea unei serii de restricții și cerințe stabilite de Legea 28/2024, care vor afecta esențial și nejustificat funcționarea și competitivitatea porturilor moldovenești. O analiză obiectivă demonstrează că acest regim, aplicat în mod generalizat unui port, este inadecvat scopului urmărit și nu reflectă realitățile și necesitățile operaționale și administrative ale porturilor deschise traficului internațional. În particular, ne referim la următoarele prevederi ale Legii 28/2024:	Nu se referă la proiectul supus consultărilor publice.
			1) Art. 45: Decizia de deschidere sau închidere a punctelor de trecere se aprobă de Guvern. Deschiderea punctelor de trecere se efectuează după construcția și darea în exploatare a construcțiilor și edificiilor aprobate de Poliția de Frontieră. Aplicată unui port, această prevedere generează scenarii absurde. Ar însemna că un port deschis traficului internațional este creat prin hotărâre de Guvern, ignorându-se inițiatorii creării portului și circumstanțele creării și existenței sale, iar Poliția de Frontieră este entitatea care determină amenajarea portului	Nu se referă la proiectul supus consultărilor publice. Totodată, prevederile art.45 precum și alte norme (<i>în speță art.47, art.48 la care face referire autorul avizului</i>) din Legea nr.28/2024 nu pot fi interpretate doar prin prisma aplicabilității în cazul unui punct de trecere al frontierei de stat concret. Or, un act normativ conform, principiilor de legiferare și prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, „are caracter public, obligatoriu, general și

			(incluzând depozite, terminale, zone industriale), care în mare parte nu are nimic comun cu domeniul și atribuțiile acestei autorități. Această prevedere a legii contrazice fundamental natura și funcțiile unui port, privit atât ca un complex patrimonial, cât și ca entitate care creează și administrează acest complex, și subminează autonomia decizională a administrației portuare în ceea ce privește dezvoltarea și modernizarea facilităților portuare.	impersonal.” Mai mult, reieșind din principiile stabilite la art.5 din Legea 100/2017, Portului Internațional Liber Giurgiulești, îi sunt aplicabile prevederile Legii nr.8/2005 cu privire la Portul Internațional Liber "Giurgiulești", în calitate de norme speciale .
			2) Art. 47: Guvernul aprobă regulile de intrare, ședere și ieșire în/din punctele de trecere. Aplicată porturilor, această prevedere conferă Guvernului puteri nejustificate de gestionare și operare a portului, ceea ce poate duce la restricționări administrative nejustificate ale activităților portuare. Aceasta contrazice direct competențele decizionale ale entității administratoare a portului în ceea ce privește condițiile și acordarea accesului în port. Un astfel de control guvernamental universal asupra accesibilității și activităților unui port este greu de justificat din perspectiva controlului la frontieră, având în vedere că doar o mică parte din activitățile portuare au legătură cu trecerea frontierei.	Nu se referă la proiectul supus consultărilor publice. A se vedea argumentarea anterioară.
			3) Art. 47: Intrarea în punctul de trecere a persoanelor și mijloacelor de transport este supusă acordului polițistului de frontieră, iar ieșirea și scoaterea mărfurilor din	Nu se referă la proiectul supus consultărilor publice. A se vedea argumentarea anterioară.

		punctul de trecere – de controlului la trecerea frontierei. Aceste condiții, normale într-un punct de trecere a frontierei, prin care se circulă exclusiv în vederea traversării frontierei de stat, sunt complet inadecvate, dacă se aplică generalizat intrărilor și ieșirilor dintr-un port, unde multe dintre mișcările de persoane, vehicule și mărfuri nu au legătură cu trecerea frontierei. Aplicarea acestei norme impune controale de frontieră pentru toate persoanele, vehiculele și mărfurile din port, ceea ce este complet nejustificat. Această abordare va duce la blocaje semnificative a circulației portuare, afectând fluxul de mărfuri și persoane, creând congestii, întârziind operațiunile logistice, și reducând astfel eficiența și competitivitatea porturilor moldovenești în raport cu alte porturi din regiune.	
		4) Art. 48: Polițistul de frontieră exercită controlul asupra locurilor și duratei staționării și a circulației în punctul de trecere a persoanelor și mijloacelor de transport. Aplicată unui port, această prevedere reprezintă o intruziune majoră în gestionarea operațiunilor portuare. Legea 28/2024 transferă totalmente nejustificat controlul asupra regimului de activitate și a logisticii portuare de la	Nu se referă la proiectul supus consultărilor publice.

			administrația portului la polițiștii de frontieră.	
			5) Art. 48: Persoanele aflate în punctele de trecere trebuie să dețină asupra lor documente de călătorie și alte documente necesare la trecerea frontierei de stat. Această prevedere este nerealistă și imposibil de implementat într-un port, deoarece majoritatea persoanelor care lucrează sau se află în vizită în port nu se află acolo pentru a trece frontiera și nu au nevoie de documente de călătorie.	Nu se referă la proiectul supus consultărilor publice. A se vedea argumentarea anterioară.
			<i>Considerații suplimentare în privința Portului Internațional Liber Giurgiulești</i> 5. Situația Portului Internațional Liber Giurgiulești (PILG), situat în zona de frontieră, evidențiază și mai mult nepotrivirea aplicării regimului punctului de trecere, așa cum este prevăzut de Legea 28/2024. PILG nu este doar un port, ci și o zonă de dezvoltare economică prioritară, având statut special stabilit de Legea 8/2005. Suprafața actuală a PILG este de 55 de hectare, cu potențial de extindere până la 120 de hectare, conform Acordului de Investiții „Cu privire la Portul internațional Liber „Giurgiulești” dintre I.C.S. Danube Logistics S.R.L. (Investitorul General al PILG) și Guvernul	Se acceptă. Normele aplicabile sunt normele speciale din Legea nr.8/2005. A se vedea argumentarea anterioară. Nu se referă la proiectul supus consultărilor publice.

			Republicii Moldova, semnat la 29 decembrie 2004. Activitățile permise de lege în PILG nu se limitează la operațiunile portuare; acestea includ activități de comerț en gros și producție industrială, precum și orice alte genuri de activitate neinterzise de lege.	
			6. Conform Legii 8/2005, activitatea în PILG este autorizată de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, iar agenții economici nu au nevoie de alte permisiuni sau autorizații pentru a desfășura activitate de întreprinzător în PILG, în afară de înregistrarea ca rezident al PILG și eventualele acte permise conform Nomenclatorului din Legea nr. 160/2011. Nici Legea 8/2005, nici Regulamentul cu privire la sistemul autorizat de trecere pe teritoriul Portului Internațional Liber "Giurgiulești", aprobat în baza ei prin Hotărârea Guvernului 721/2005, nu prevăd instituirea regimului de punct de trecere pentru întregul PILG. Dimpotrivă, punctul 5 al regulamentului confirmă că asemenea puncte de trecere urmează a fi stabilite localizat, la hotarele PILG, acolo unde, are loc efectiv trecerea frontierei de stat.	Se acceptă. Normele aplicabile sunt normele speciale din Legea nr.8/2005. A se vedea argumentarea anterioară. Legea nr.28/2024 conține normele generale, care nu se referă și nu se aplică doar la Portul Internațional Liber "Giurgiulești" (în continuare PILG) și consecvent Legea nr. 28/2024 nu poate fi configurată și adaptată doar situației PILG-ului.
			7. Aplicarea regimului de punct de trecere a frontierei pe întreaga suprafață a PILG nu doar că ar crea în mod absurd un punct de trecere a frontierei de 55 de	A se vedea argumentarea anterioară.

			hectare, dar ar impune și restricții semnificative de acces și activitate în PILG, așa cum sunt prevăzute de Legea 28/2024 și detaliate în Hotărârea de implementare (a se vedea mai jos par. 24-27). Aceste restricții vor încălca direct regimul special al PILG stabilit de Legea 8/2005 și vor submina garanțiile legale de activitate oferite rezidenților PILG de această lege. Totodată, va fi limitat grav dreptul Investitorului General de a utiliza, administra, exploata și controla teritoriul PILG în conformitate cu Acordul de Investiții, și reducând potențialul PILG de catalizator pentru dezvoltarea economică regională.	
			<i>Exemplul Portului Constanța</i> 8. În contextul celor relatate, Portul Constanța servește drept exemplu relevant de abordare alternativă și adecvată a problematicii controlului de frontieră într-un port deschis traficului internațional. Acest exemplu demonstrează cum cerințele de securitate la frontieră pot fi armonizate cu necesitățile operaționale ale unui port internațional major.	
			9. Conform legislației românești, în special Ordonanța de urgență 105/2001 a Guvernului României privind frontiera de stat a României („OUG 105”), nici porturile aflate în zona de frontieră (cum este portul Constanța), nici porturile din	Nu se acceptă. Considerăm că în aviz se relatează incomplet prevederile Ordonanței de Urgență nr. 105 din 27 iunie

		interiorul țării deschise traficului internațional, nu sunt declarate puncte de trecere a frontierei sau supuse acestui regim, ci reprezintă zone supuse regimului de control al poliției de frontieră. Articolul 10 al OUG 105 clarifică faptul că punctele de trecere sunt organizate în porturi, însă porturile în sine nu sunt considerate în totalitate puncte de trecere a frontierei. Incidental, art.3 alin. (4) al OUG 105 prevede expres că nu se constituie fâșie de protecție a frontierei la țărmul Mării Negre și la Dunăre. Această excepție elimină problema restricțiilor semnificative de activitate și aflare în fâșia de frontieră, care este nepractică și dificil de îndeplinit pentru corpuri de apă navigabile aflate la frontiera țării. 10. În acest fel, se asigură un regim legal de securitate la frontieră adecvat și adaptat activităților porturilor, în care restricțiile specifice fâșiilor de protecție și a punctelor de trecere a frontierei nu se extind asupra întregului port, permițând definirea unor zone specifice în interiorul portului care funcționează ca puncte de trecere a frontierei.	2001 privind frontiera de stat a României.⁶ Astfel art.4 alin.(3) prevede „În județele din interiorul țării unde funcționează aeroporturi și porturi deschise traficului internațional suprafața aeroportului sau a portului cu platformele, imobilele și instalațiile aferente reprezintă zona supusă regimului de control al poliției de frontieră.” Art.5 prevede că „Regimul juridic al frontierei de stat cuprinde totalitatea normelor prevăzute de legislația internă care privesc frontiera de stat și desfășurarea diferitelor activități în zona de frontieră, în zona aeroporturilor și porturilor deschise traficului internațional.” Legislația României astfel nu prevede <i>regimul punctului de trecere ca și categorie distinctă de set de reguli</i>, în porturi aplicându-se fie regimul frontierei de stat dacă acestea se află nemijlocit în zona de frontieră, fie regimul de control al poliției de frontieră, dacă acestea se află teritorial în interiorul țării. Conform art.1 al OUG 105/2001 noțiunea „regim de control al poliției de frontieră reprezintă
--	--	--	--

⁶ <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/29296>, accesat ultima dată pe 25.09.2024.

			totalitatea normelor prevăzute de lege cu privire la verificările desfășurate de polițiștii de frontieră asupra persoanelor, activităților sau imobilelor aflate în zonele de competența ale poliției de frontieră, pentru constatarea și sancționarea faptelor de încălcare a normelor prevăzute de lege”. Regimul de control al poliției de frontieră acordă autorității române competență teritorială înafara zonei de frontieră, ceea ce nu este aplicabil în cazul și conform specificului Republicii Moldova. Conform art.2 din Legea nr.28/2024 în coroborare cu art.44 prin regim al punctelor de trecere se înțeleg reguli de instituire, de intrare, ședere și ieșire a persoanelor și/sau a mijloacelor de transport, precum și reguli pentru activități neinterzise de lege în punctele de trecere a frontierei de stat. - Conceptual regimul de control al poliției de frontieră prevăzut de OUG 105/2001 declară porturile în întregime (indiferent de localizarea acestora) zone de competență ⁷ în care autoritățile române desfășoară
--	--	--	---

⁷ a se vedea art.2 lit.a și art.15 din OUG nr.104/2001 privind organizarea și funcționarea Poliției de Frontieră Române, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/261108> - accesat pe 25.09.2024

				verificări/controale asupra persoanelor, activităților și imobilelor - și nu este clar din care considerent, autorul avizului consideră acest regim facilitar față de regimul punctului de trecere instituit de cadrul normativ național. Iar articolul 10 din OUG 105/2001 la care se face referire în aviz, nu reglementează un oarecare regim aplicabil, ci obligația administrației portului de a asigura separarea fluxului de pasageri în scopul facilitării controlului/verificărilor la trecerea frontierei.
			11. Regulamentul portuar al porturilor maritime românești aflate în administrarea Companiei Naționale „Administrația Porturilor Maritime” S.A. Constanța („Regulamentul portuar”), oferă detalii despre modul în care activitatea operațională a portului cu este combinată cu cerințele de securitate la frontieră: a) Salariații societăților comerciale care au activitate permanentă în port dețin legitimații de serviciu emise de administrația portuară. Lista salariaților furnizată pentru eliberarea acestor legitimații este avizată de poliția de frontieră (art. 237 și 241 sec. A). Angajații	În contextul național, proiectul hotărârii Guvernului, în Anexa nr.3 detaliază despre regulile de regim în punctele de trecere portuare, stabilite în scopul asigurării legalității trecerii frontierei, crearea și menținerea condițiilor necesare de îndeplinire a atribuțiilor cu funcții de control la trecerea frontierei și pentru consolidarea securității portuare (a se vedea pct. 60-62). Accesul persoanelor se face în baza legitimațiilor de serviciu și a cărților de identitate speciale, eliberate de administrația portuară

			operatorilor portuari care efectuează lucrări la bordul navelor trebuie să dețină legitimații de acces la bordul navei vizate de poliția de frontieră (art. 224 (3).	sau agentul de securitate portuară. Cărțile de identitate se emit cu prezentarea acordului scris al șefului subdiviziunii Poliției de Frontieră. (pct.64). Măsurile de securitate și procedurile de control pot varia de la o zonă la alta - în funcție de evaluarea securității portuare (pct.62), evaluare care trebuie efectuată conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.23/2024 privind consolidarea securității portuare și a securității la bordul navelor. Astfel, detalieri privind accesul diferitor categorii de persoane în diferite zone ale portului urmează a fi stabilite în Planul de securitate portuară. Proiectul hotărârii Guvernului stabilește doar dispoziții generale privind regulile de regim în punctele de trecere portuare.
			b) Alți vizitatori (personalul societăților care au interese comerciale în port) trebuie să dețină un document de identitate și, după caz, un document care să dovedească necesitatea accesului în port (delegație, ordin de serviciu, document de transport etc.) (art. 241 sec. B). Pentru vizitatorii români este suficientă înregistrarea în registrul de evidență la	

			poarta de acces și eliberarea cardului de acces de către administrația portuară. Vizitatorii străini au drept de acces numai pe la porțile stabilite de comun acord cu poliția de frontieră. În cazul în care există suspiciuni cu privire la documentele prezentate sau identitatea persoanei, se solicită sprijinul poliției de frontieră.	
			c) Vizitatorii ocazionali în port, neincluși în alte categorii, trebuie să prezinte un document de identitate și primesc un card de acces, cu numele și detaliile documentului de identitate, scopul și data vizitei. Vizitatorii vor prezenta cardul de acces la solicitarea organelor cu atribuțiuni de control în port (art. 240). Aceștia sunt, de asemenea, înregistrați în registrul de evidență de la poarta de acces respectivă (art. 241 sec. D).	
			d) Cu excepția salariaților operatorilor portuari (a se vedea mai sus pct. a), accesul tuturor celorlalte persoane la bordul navelor trebuie justificat față de poliția de frontieră și aprobat prealabil de aceasta (art.225 (3).	
			e) Membrilor echipajelor și pasagerilor navelor li se permite intrarea și ieșirea din port numai la porțile stabilite de comun acord de administrația portului și poliția de frontieră, după o identificare	

			prealabilă efectuată de poliția de frontieră în timpul controlului de sosire. Agenții navelor trebuie să depună liste ale echipajului, vizate de poliția de frontieră, la aceste porți (art. 241 sec. F).	
			f) În general, accesul vehiculelor auto este gestionat de administrația portuară, prin eliberarea permiselor de acces pe durată determinată, care trebuie afișate la loc vizibil pe mijlocul de transport (art. 226). Aceste autovehicule sunt obligate să se supună controlului la cererea organelor de pază și control. Organele de control ale Ministerului de Interne, direct sau împreună cu vama, au dreptul de control al mijloacelor de orice fel în incinta porturilor (art. 227). Șoferii de autovehicule, mecanicii de locomotivă și pasagerii trebuie să posede document de identificare cu fotografie.	Pct.67 din Anexa nr.3 la proiectul hotărârii Guvernului stabilește că „Accesul vehiculelor în perimetrul portului se realizează în baza cărților de identitate, emise de administrația portuară sau agentul de securitate portuară”.
			g) Vehiculele care intră sau părăsesc portul trebuie să aibă documentele corespunzătoare de transport ale mărfii, care sunt verificate de către personalul de securitate al portului (art. 249). Autovehiculele care au documente de transport incorecte sau incomplete, precum și cele la care marfa prevăzută în documente nu poate fi identificată sau diferă de cea existentă, vor fi îndrumate și însoțite de reprezentanții autorităților competente în zona restricționată pentru	

			efectuarea controlului amănunțit al vehiculului și al mărfurilor (art. 252).	
			12. În general, în Portul Constanța se menține un regim de securitate de fond, cu măsuri de control minime (de exemplu, controlul accesului prin sondaj asupra a cel puțin 5% din persoanele și vehiculele care intră în port), și măsuri de control mai stricte odată cu creșterea gradului de securitate stabilit pentru port. Această abordare asigură un echilibru între controlul la frontieră și funcționarea eficientă a portului, fără restricționări excesive ale activităților portuare: a) Accesul în port are loc pe baza sistemului de permise emise de administrația portuară, iar poliția de frontieră intervine doar pe direcțiile esențiale pentru controlul de frontieră, cum ar fi accesul la bordul navelor sau circulația membrilor echipajelor și a pasagerilor, sau efectuează controale ocazionale. b) În zonele portului care nu sunt desemnate ca puncte de trecere, circulația și desfășurarea activităților portuare se realizează liber, conform reglementărilor stabilite, fără intervenția directă a poliției de frontieră.	Se acceptă. În scopul de a clarifica normele privind accesul în port, pct.63 din Anexa nr.3 la proiect a fost completat, astfel încât accesul 63 persoanelor, inclusiv a personalului portuar și angajaților autorităților de control, în/din punctul de trecere deschis în perimetrul portului se autorizează de către personalul administrației portuare, în baza legitimațiilor de serviciu și a cărților de identitate speciale, eliberate de administrația portuară sau agentul de securitate portuară (agentul de securitate al instalației portuare). Poliția de Frontieră asigură regimul punctului de trecere conform pct.60, în lipsa navelor Poliția de Frontieră îndeplinește, misiuni de asigurare a ordinii publice în perimetrul punctului de trecere portuar.

			c) Sistemul de control este structurat pe mai multe niveluri, cu controale detaliate aplicate doar când este necesar.	
			d) Administrația portuară are capacitatea de a adapta regulile interne în funcție de necesitățile operaționale, respectând legislația și coordonându-se cu autoritățile competente.	
			<i>Solicitarea de modificare a Legii 28/2024</i> 14. În rezumat, cerințele privind regimul punctului de trecere, așa cum sunt prevăzute de Legea 28/2024, sunt excesive și inadecvate atunci când sunt aplicate generalizat întregului teritoriu al unui port deschis traficului internațional. Prevederile Legii 28/2024 referitoare la porturi reflectă o înțelegere fundamental greșită a naturii și funcționării porturilor, tratându-le exclusiv din perspectiva securității frontierei, iar rolul lor esențial de noduri logistice și complexe antreprenoriale este ignorat. Menținerea actualelor prevederi ale Legii 28/2024 relevante mai sus ridică importante obiecții privind proporționalitatea în raporturile dintre stat și întreprinzător, principiu de bază al reglementării activității de întreprinzător conform Legii 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător.	Nu se referă la proiectul supus consultării publice.

			15. Prin urmare, este necesară revizuirea Legii 28/2024 pentru a exclude aplicarea regimului punctului de trecere asupra întregii suprafețe a porturilor deschise traficului internațional. Solicităm respectuos reevaluarea acestor prevederi, adoptând o abordare mai nuanțată care să recunoască natura complexă și multifuncțională a porturilor, să mențină autonomia operațională a acestora și să limiteze aplicarea regimului de punct de trecere doar la zonele specifice unde au loc efectiv controalele la trecerea frontierei (de exemplu, zonele de acostare a navelor). Astfel, se va asigura un echilibru între necesitățile de securitate a frontierei și imperativele de eficiență economică și de desfășurare neîngrădită a activității de întreprinzător.	Nu se referă la proiectul supus consultării publice.
			16. Considerăm adecvat ca legea să prevadă că porturile deschise traficului internațional sunt supuse controlului de frontieră, inclusiv controlului la trecerea frontierei, cu stabilirea punctelor de trecere în incinta portului, în proximitatea zonei de chei, în modul stabilit de Guvern.	Nu se referă la proiectul supus consultării publice.
			17. În același timp, sunt necesare și următoarele ajustări: - Excluderea normelor ce instituie fâșia de protecție a frontierei în incinta	Nu se referă la proiectul supus consultării publice.

			porturilor. Am expus considerente în acest sens la par. 9-10 mai sus;	
			- Exceptarea activităților din port de restricțiile de activitate prevăzute la art. 36 alin. (2) și art. 43 ale Legii 28/2024, în special cerințele de acord/avizare a activităților de către Poliția de Frontieră. Această exceptare devine necesară odată ce porturile nu vor mai fi supuse regimului de punct de trecere, având în vedere că înlăturarea acestui regim implică automat aplicarea regimului de frontieră și zonă de frontieră, pentru care sunt stabilite restricțiile de activitate menționate. Un port necesită investiții substanțiale de la operatorii săi, în special, în infrastructură fixă și echipamente specializate, având rentabilitate pe termen lung și lichiditate scăzută. Deși activitatea unui port de frontieră este strâns legată de amplasarea lui în această zonă și măsurile de control de frontieră sunt firești și necesare în astfel de porturi, considerăm că obligarea investitorilor și operatorilor portuari la confirmarea anuală de către Poliția de Frontieră a dreptului lor de a-și desfășura activitățile va crea o incertitudine semnificativă în ceea ce privește continuitatea activității. Aceasta va afecta investițiile planificate sau deja realizate, solvabilitatea și capacitatea de credit a operatorilor portuari, având, în esență, un	Activitățile din port <i>apriori</i> nu sunt supuse condițiilor din art. 36 alin. (2) și art. 43 ale Legii 28/2024. Activitățile economice desfășurate în porturi nu sunt supuse condiției eliberării permisului de activitate de către Poliția de Frontieră. Aceasta reprezintă o interpretare eronată a autorului avizului. Reiterăm, conform logicii juridice din Legea nr.28/2024 (separarea regimurilor per capitole) și reglementărilor expuse prin art.17 alin.(2), unui port îi sunt aplicabile regulile de regim în punctele de trecere a frontierei de stat, prin urmare art. 45 alin.(7) și alin.(8) din Legea nr.28/2024, care nu restricționează și nu condiționează activitățile din port. Aceeași logică juridică o comportă și proiectul hotărârii Guvernului supus consultărilor publice, în care regimul în punctele de trecere a frontierei de stat este reglementat în Anexă separată, Anexa nr.3 la proiectul hotărârii Guvernului. Activitatea economică în

		efect inhibitor și păgubitor asupra acestei industrii, fără ca beneficiile statului de pe urma acestor avizări anuale să fie evidente. În aceste condiții, din perspectiva protecției frontierei, dreptul de a desfășura activități în porturile de frontieră trebuie abordat ca un dat, urmând a se identifica modalități de protejare a frontierei mai puțin intruzive. Mai mult, activitatea rezidenților Portului Internațional Liber Giurgiulești este supusă autorizării de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în temeiul Legii 8/2005 cu privire la Portul Internațional Liber „Giurgiulești” și a Hotărârii Guvernului 721/2005 cu privire la activitatea Portului Internațional Liber "Giurgiulești". Considerăm că Legea 28/2024 și Hotărârea de implementare trebuie să prevadă o excepție expresă de la avizarea anuală de către Poliția de Frontieră a activităților din porturile de frontieră.	respectiva anexă este condiționată doar în punctele de trecere rutiere. Art.36 alin.(2) din Legea nr.28/2024 sunt norme care fac parte din regimul frontierei de stat, iar reglementările art.43 din aceeași lege fac parte din regimul zonei de frontieră. În proiectul hotărârii Guvernului regimul frontierei de stat și a zonei de frontieră sunt detaliate în Anexa nr.2 la proiect în capitole separate, cu specificarea la pct.3 din Anexa nr.2 la proiect că „Regulile specifice ale regimului frontierei de stat [...] sunt aplicabile în limitele fâșiei de protecție a frontierei de stat (adică 15 metri de la frontiera de stat în interior⁸), iar regulile specifice ale regimului zonei de frontieră respectiv se aplică în zona de frontieră (10 km de la frontiera de stat către interior). Regimurile menționate : regimul în punctele de trecere a frontierei de stat; regimul frontierei de stat și regimul zonei de frontieră reprezintă trei regimuri separate, distincte și care nu se suprapun. În punctele de
--	--	--	---

⁸ art.4 alin.(3) din Legea nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova

				trecere a frontierei de stat (inclusiv porturi) se aplică regimul punctelor de trecere și respectiv, doar regulile instituite prin acest regim - în ceea ce ține de proiectul hotărârii Guvernului, în punctele de trecere a frontierei de stat sunt aplicabile regulile de regim expuse în Anexa nr.3 la proiectul hotărârii Guvernului (pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova)
			B. Avizul de activitate economică în zona de frontieră din art. 43 al Legii 28/2024 reprezintă un act permisiv ce nu respectă cadrul legal aplicabil 18. Articolul 43 al Legii 28/2024 prevede că desfășurarea activităților economice și de altă natură de-a lungul frontierei de stat, pe o lățime de 1000 de metri de la linia frontierei către interior, se efectuează cu acordul Poliției de Frontieră, care eliberează avize în acest sens. Se prevede că cerințele pentru eliberarea avizului sunt stabilite de Guvern. Caracterul acestui aviz de act permisiv (Poliția de Frontieră acordă permisiunea de a desfășura activități economice în zona de frontieră) este confirmat și de modul în acest aviz este dezvoltat în Hotărârea de implementare, care folosește explicit termenul de „autorizare a activităților	Nu se acceptă. Poziția autorului referitor la calificarea avizului drept act permisiv a fost argumentată în contextul avizului Grupului de lucru al Comisiei pentru reglementarea activității de întreprinzător (a se vedea argumentarea în cauză).

economice și de altă natură”. Se impune astfel concluzia că avizul este un act permisiv de tip autorizație în conformitate cu definiția actului permisiv din art. 2 al Legii 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător și cu art. 4 alin. (1) al acesteia, întrucât avizul constituie o condiție pentru desfășurarea activităților de întreprinzător localizate în zona de frontieră și este emis de autoritatea publică (Poliția de Frontieră).

19. Din această perspectivă, reglementarea avizului în Legea 28/2024 nu respectă standardele legale de reglementare a activității de întreprinzător, stabilite în Legea 160/2011⁹, eludând, prin urmare, garanțiile legale ale activității de întreprinzător implicate în legea menționată, în special garanțiile de previzibilitate și transparență a reglementării. În particular, avizul, termenul său de valabilitate și autoritățile implicate în eliberarea acestuia, nu au fost incluse în Nomenclatorul actelor permissive (Anexa 1 la Legea 160/2011). Mai important, au fost ignorate cerințele articolului 41 alin. (3) al Legii 160/2011, conform cărora condițiile primare, drepturile și obligațiile materiale și procedurale cu caracter primar cu privire la solicitarea, eliberarea, deținerea și

			retragerea autorizațiilor, lista exhaustivă a documentelor care se anexează la cererea de eliberare și lista exhaustivă a condițiilor de retragere a autorizației, se stabilesc prin lege.	
			20. Cerințele legale menționate nu au fost respectate în Legea 28/2024. Condițiile primare de acordare a avizului nu sunt prevăzute de lege, nu sunt specificate documentele necesare pentru obținerea avizului și nici condițiile de retragere a acestuia de către Poliția de Frontieră. Fiind reglementate (contrar legii) în Hotărârea de implementare, normele acesteia, în mod previzibil, deviază și mai mult de la exigențele legale aplicabile, iar Guvernul, prin această hotărâre, își arogă neîntemeiat reglementarea unor aspecte care trebuie reglementate prin lege: - Anexa 2 a Hotărârii de implementare stabilește condiții primare pentru emiterea avizului. Anexa nr.4 la Anexa 2 stabilește lista de activități permise în zona de frontieră și, implicit, interzice activitățile nemenționate în această listă. Asemenea competențe nu sunt conferite Guvernului nici măcar de Legea 28/2024 (a se vedea art. 43 al legii, care reglementează activitățile în zona de frontieră²);	Se acceptă parțial. Considerăm că avizul emis de Poliția de Frontieră nu întrunește condițiile unui act permisiv, iar Legea nr.28/2024 stabilește la art.43 alin.(6) că „Cerințele pentru eliberarea avizului privind desfășurarea activității în zona de frontieră sunt stabilite de Guvern.” Mai mult, reiterăm că aceste prevederi nu se răsfrâng asupra activității Portului Internațional Liber Giurgiulești, din considerentele expuse mai sus în argumentare. Suplimentar, Anexa nr.2 la proiectul hotărârii Guvernului a fost revizuită, inclusiv a fost revizuit conceptul activităților neinterzise la frontiera de stat (adică în fâșia de protecție).

			- Anexa 2 a Hotărârii de implementare stabilește documentele necesare pentru obținerea actului permisiv (pct. 25) și termenul de valabilitate a avizului, deși aceste aspecte trebuie stabilite prin lege³.	Nu se acceptă din considerentul interpretării eronate a avizului Poliției de Frontieră drept act permisiv. Anexa nr.2 la hotărârea de implementare reglementează în limitele stabilite de lege (art.43 alin.(6) di Legea nr.28/2024).
			- Anexa 2 a Hotărârii de implementare conferă Poliției de Frontieră posibilitatea de a solicita nelimitat informații suplimentare la solicitarea avizului (pct. 27), încălcând astfel, regula stabilirii exhaustive, prin lege, a actelor necesare pentru obținerea actului permisiv, prevăzută de art. 41 alin. (3) al Legii 160/2011.	Se acceptă parțial. Poziția autorului proiectului diferă conceptual de poziția autorului avizului în ceea ce ține de calificarea actului emis de Poliția de Frontieră drept act permisiv. Cu toate acestea, pct.27 a fost revizuit și reformulat.
			21. Chiar dacă am ignora faptul că toate aceste aspecte trebuie să fie reglementate într-un act legislativ, Anexa 2 a Hotărârii de implementare nu asigură nici măcar în esență o reglementare conformă principiilor reglementării actelor permissive de tip autorizație: - Nu se asigură o listă exhaustivă a documentelor necesare a fi prezentate pentru emiterea avizului. Anexa 2 oferă o pretinsă enumerare a actelor necesare în pct. 26, dar aceasta nu poate fi considerată exhaustivă sau concretă. De exemplu, subp. 1) cere prezentarea copiei de pe actul care permite desfășurarea activității,	Se acceptă parțial. Poziția autorului proiectului diferă conceptual de poziția autorului avizului în ceea ce ține de calificarea actului emis de Poliția de Frontieră drept act permisiv. Totuși, s-a ținut cont de cele invocate și Anexa nr.2 a fost revizuită. Lista actelor necesare de prezentat a fost revizuită inclusiv prin prisma avizului Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal

		ignorând faptul că în Republica Moldova activitățile economice pot fi desfășurate, în general, fără un act permisiv special, și că, în conformitate cu art. 176 Cod civil, persoana juridică cu scop lucrativ poate desfășura orice activitate neinterzisă de lege, chiar dacă nu este prevăzută în actul de constituire. Subp. 4) prevede prezentarea avizelor autorităților publice competente, „la necesitate”, fără a specifica clar care sunt aceste autorități. Acest subpunct încalcă principiul previzibilității reglementării, întrucât lasă la discreția Poliției de Frontieră să determine autoritățile competente, fără a se baza pe o normă legală clară. Se încalcă și art. 4 (21) al Legii 160/2011, conform căruia pentru acordarea actului permisiv, autoritatea emitentă este obligată să obțină, fără implicarea solicitantului, confirmările, coordonările, avizele și informația necesară de la autoritățile/entitățile implicate în eliberarea actelor permissive, în modul și termenele stabilite de legea care reglementează domeniul autorizat. Acest subpunct este în contradicție până și cu prevederile Legii 28/2024, care prevede la art. 43 alin. (4) că autoritățile publice urmează ele însele să prezinte Poliției de Frontieră avizele privind desfășurarea activității.	
--	--	---	--

			- Nu sunt stabilite condițiile de eliberare și retragere a avizului. Anexa 2 nu clarifică condițiile pe care trebuie să le îndeplinească solicitantul pentru a obține avizul de activitate al Poliției de Frontieră. Prin aceasta, se ignoră prevederile art. 43 alin. (6) al Legii 28/2024, care prevede că Guvernul trebuie să stabilească cerințele de eliberare a avizului Poliției de Frontieră. În continuare, Anexa 2 prevede că Poliția de Frontieră poate refuza emiterea avizului și poate anula avizul emis, fără a se preciza circumstanțele în care acestea intervin. Deși Legea 160/2011 prevede că toate aceste aspecte trebuie reglementate în lege, ele nu sunt reglementate nici măcar în Hotărârea de implementare, ci sunt delegate și mai jos în ierarhia actelor normative, fiind prevăzut în pct. 30 al Anexei 2 că procedura și condițiile de refuz și de anulare a avizelor se stabilesc de către șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.	Se acceptă. Anexa nr.2 a fost revizuită și reglementate condițiile de eliberare, refuz în eliberare și anulare a avizului.
			- Termenul de valabilitate al avizului nu este adecvat din perspectiva previzibilității activității de întreprinzător. Punctul 28 al Anexei 2 prevede că avizul de activitate va fi emis de Poliția de Frontieră pe un termen maxim de un an (iar în practică, și mai puțin decât atât), obligând agenții economici din zona de frontieră să-și	Nu se acceptă. Termenul de revizuire la 31 decembrie a fiecărui an este impus de specificațiile tehnice și construcția sistemului informațional e-Permis, în care se prelucrează cererile și se perfectează avizele/permisele de către Poliția de Frontieră și de

		reconfirme anual dreptul de a desfășura activitățile, fără condiții transparente de autorizare, după cum s-a relevat mai sus. Un termen de valabilitate atât de scurt și necesitatea reînnoirii anuale a avizului creează o stare de incertitudine permanentă pentru întreprinderi, care nu au siguranța continuității operațiunilor lor în zona de frontieră. Agenții economici din zonele de frontieră vor fi și mult mai vulnerabili la schimbările administrative și de interpretare a actelor normative în domeniu. Din această perspectivă, termenul de valabilitate a avizului stabilit în Hotărârea de implementare nu corespunde exigenței de previzibilitate a reglementării, prevăzute de Legea 160/2011, și afectează direct planificarea strategică, dezvoltarea durabilă și atragerea finanțării pentru afaceri. În ultimă instanță asemenea reglementări descurajează investițiile, deoarece companiile nu au garanția că vor putea opera pe termen lung într-un cadru stabil și predictibil.	formarea tabloului situațional la frontiera de stat. Reglementarea altui termen ar atrage după sine necesitatea modificării și dezvoltării sistemului informațional ceea ce presupune cheltuieli financiare suplimentare neprevăzute, din bugetul de stat, de care la moment nu se dispune.
		22. Toate aspectele descrise mai sus reclamă o revizuire a Legii 28/2024 pentru a asigura conformitatea cu cadrul legal privind actele permisive și, odată cu aceasta, și o revizuire a Hotărârii de implementare.	

		C. Necesitatea revizuirii Hotărârii de implementare în lumina modificărilor necesare la Legea 28/2024 <i>Regimul punctelor de trecere portuare</i> 23. Revizuirea Legii 28/2024 în modul descris în secțiunea A, în legătură cu statutul porturilor deschise traficului internațional, implică și necesitatea revizuirii legislației secundare și terțiare, aprobate în baza acestei legi. În prezent, aceasta vizează Hotărârea de implementare, în special Anexa 3 „Regulile de regim în punctele de trecere a frontierei de stat” („Anexa 3”) și Anexa 4 „Normele tehnice de înzestrare a punctelor de trecere a frontierei de stat” („Anexa 4”).	Propunerile se referă la ipoteza modificării Legii nr.28/2024 care nu este relevantă procesului de promovare a proiectului hotărârii Guvernului de implementare.
		24. Multe dintre prevederile acestor anexe sunt pe deplin acceptabile în cazul unor adevărate puncte de trecere a frontierei. Ele devin, însă, excesive și neadecvate atunci când sunt aplicate unui port, considerat în întregime un punct de trecere a frontierei. De exemplu, punctele 2, 5 subp. 6), 8), 11), 14) și 18), 9 și 12 din Anexa 3, precum și punctele 1 și 2 din Anexa 4, sunt problematice în acest context.	Nu se acceptă. Deficiențele invocate sunt eliminate prin prevederile pct.60. Astfel restricțiile generale stabilite în Capitolul I Dispoziții generale din Anexa 3 (la care face referire autorul avizului), vor fi aplicabile pe o perioadă determinată, în zona de control la trecerea frontierei și zona controlului vamal, în timpul efectuării controlului la trecerea frontierei, controlului vamal și altor controale specifice. În rest, se

				aplică prevederile specifice categoriei punctului de trecere.
			25. Pentru exemplificare: - Controale complexe trimestriale: Conform Legii 28/2024 și Anexei 3, Poliția de Frontieră și Serviciul Vamal urmează să efectueze controale trimestriale complexe în punctele de trecere a frontierei, deci, și în porturile deschise traficului internațional (pct. 9). - Restricții de mișcare în porturi: În porturile deschise traficului internațional, supuse regimului de punct de trecere, conducătorii mijloacelor de transport și pasagerii autovehiculelor nu vor putea părăsi unitățile de transport fără permisiunea polițistului de frontieră sau a funcționarului vamal (pct. 5 subp. 18). - Amenajarea porturilor: Conform Anexei 4, porturile deschise traficului internațional, ca puncte de trecere a frontierei de stat, vor fi echipate conform planurilor de amenajare aprobate de Inspectoratul Fiscal al Poliției de Frontieră și Serviciul Vamal. 26. Asemenea norme vor fi adecvat contextualizate odată ce Legea 28/2024 va fi modificată pentru a exclude porturile de sub regimul punctului de trecere, cu crearea acestor puncte în zone adecvate în interiorul acestor porturi.	Nu se acceptă. Controalele se referă la corespunderea punctului de trecere rigorilor necesare pentru asigurarea regimului. Restricția de părăsire a unităților de transport fără permisiunea polițistului de frontieră sau a funcționarului vamal se aplică în contextul efectuării controlului la trecerea frontierei de stat și a controlului vamal (a se vedea pct.60). În contextul punctelor de trecere portuare, amenajarea se referă la amenajarea sediilor locurilor și încăperilor pentru efectuarea controlului la trecerea frontierei și a controlului vamal (a se vedea pct.69 și 70 din Anexa 3, norme speciale pentru categoria respectivă de puncte de trecere).
			27. Totodată, Anexa 3 conține și prevederi care nu pot fi considerate	Nu se acceptă.

			reglementări adecvate pentru punctele portuare de trecere a frontierei, chiar dacă unele din aceste prevederi par a fi rezultatul unor eforturi ale autorilor proiectului de a atenua incompatibilitățile practice generate de declararea porturilor drept puncte de trecere. Astfel de prevederi necesită o regândire în cadrul unei revizuirii mai ample a Hotărârii de implementare. Menționăm, în special, următoarele puncte ale Anexei 3: - pct. 59, reiterează prevederile problematice ale art. 17 alin. (2) al Legii 28/2024, declarând porturile ca fiind puncte de trecere a frontierei.	Porturile sunt zone supuse regimului punctului de trecere. A se revedea argumentările anterioare, inclusiv exemplificările și comparațiile cu regimul în porturi reglementat de legislația română, adusă în calitate de bună practică de către autorul avizului.
			- Pct. 60, prevede că regimul punctului de trecere portuar se instituie la sosirea navei și este retras după plecarea acesteia. Deși presupunem că intenția acestui punct este anume moderarea efectelor absurde ale declarării unui întreg port drept punct de trecere a frontierei, totuși, este imposibil de imaginat cum anume se va aplica acest punct al Anexei 3 și ce înseamnă el de fapt.	Pct.60 reprezintă norma specială aplicabilă specificului portului.
			- Pct. 63, 64 și 67, prevăd că intrarea, șederea și ieșirea persoanelor, inclusiv a personalului portuar și a angajaților autorităților de control, și a	Nu se acceptă. Autorul avizului se contrazice însuși, or la <i>secțiunea A</i> din aviz, a exemplificat practici similare

		conducătorilor de vehicule, în/din punctul de trecere deschis în perimetrul portului se autorizează în baza legitimațiilor de serviciu și a cărților de identitate speciale, eliberate de administrația portuară sau agentul de securitate portuară, cu acordul scris al Poliției de Frontieră. 28. Față de aceste puncte sunt valabile toate obiecțiile enumerate mai sus în secțiunea A. De asemenea, considerăm că, de principiu, situația în care administrația portuară emite legitimații de serviciu și cărți de identitate angajaților autorităților care activează în punctul de trecere a frontierei, nu este normală. Asemenea norme apar exclusiv din confuzia între porturi și punctele de trecere asociate acestora și sprijină necesitatea revizuirii actelor normative pentru eliminarea acestei confuzii.	stabilite prin Regulamentul portuar al porturilor maritime românești aflate în administrarea Companiei Naționale „Administrația Porturilor Maritime” S.A. Constanța („Regulamentul portuar”) în calitate de bune practici care se recomandă a fi implementate în cadrul normativ național.
		<i>Avizul de activitate în zona de frontieră</i> 29. Reieșind din reglementarea actuală deficientă a avizării activităților în zona de frontieră de către Poliția de Frontieră, odată cu modificarea Legii 28/2024 în modul descris în Secțiunea B a prezentului aviz, va necesita revizuire și Anexa 2 a Hotărârii de implementare.	Se acceptă parțial. Anexa nr. 2 a fost revizuită, se vor vedea argumentările de rigoare expuse pentru <i>Secțiunea B</i> din aviz.

			30. În particular, lista de activități neinterzise la frontiera de stat, în prezent parte a Anexei 2, urmează a fi prevăzută direct în lege. Tot în lege urmează a fi prevăzut termenul de valabilitate al avizului, lista exhaustivă a actelor necesare pentru emiterea acestui aviz (pct. 26 al Anexei 2). Punctul 27 urmează a fi exclus din Anexa 2, întrucât încalcă regula Legii 160/2011 conform căreia cerințele de emiteră a actului permisiv se stabilesc în mod exhaustiv în lege. De asemenea, urmează a fi exclusă norma punctului 30, care prevede că Inspectoratul General al Poliției de Frontieră stabilește condițiile de refuz și de anulare a avizelor. După cum am arătat în secțiunea B aceasta contravine atât art. 43 alin. (6) al Legii 28/2024, cât și prevederilor Legii 160/2011.	Se acceptă parțial. Conceptul de activități neinterzise a fost revizuit. Anexa nr. 2 a fost revizuită, se vor vedea argumentările de rigoare expuse pentru <i>Secțiunea B</i> din aviz.
			D. Comentarii la Hotărârea de implementare nelegate de regimul aplicat porturilor <i>Anexa 1 nu prevede reguli ale controlului de frontieră pentru navele fluviale</i> 31. În Secțiunea 4 „Controlul traficului maritim (fluvial)” din capitolul V al Anexei 1 „Regulile suplimentare privind controlul frontierei” („Anexa 1”) la Hotărârea de implementare, pct. 48, care	Se acceptă. Proiectul a fost completat , astfel încât navele care nu pot aplica prevederile Hotărârii Guvernului nr.862/2023 vor fi supuse cerințelor minime pentru escală în porturile și cheiurile din Republica Moldova, aprobate prin Ordinul Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 67/2022.¹⁰

¹⁰ ORDIN MIDR Nr. 67 din 26-04-2022 cu privire la aprobarea Cerințelor minime pentru escală în porturile și cheiurile din Republica Moldova și a Formularelor de notificare a sosirii și plecării din port/chei, a listei de echipaj, a listei de pasageri; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=131229&lang=ro, accesat ultima dată pe 02.10.2024.

			prevede actele prezentate Poliției de Frontieră de către navele care sosesc în porturile moldovenești, se referă doar la Regulamentul cu privire la normele aplicabile în scopul facilitării traficului maritim internațional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 862/2023.	
			32. Considerăm că această abordare este deficientă, deoarece se focalizează exclusiv pe cerințele față de navele maritime, ignorând faptul că în porturile moldovenești fac escală nu doar nave maritime, ci și nave fluviale. Cerințele Convenției privind facilitarea traficului maritim internațional (FAL) (și, implicit, ale Hotărârii Guvernului 862/2023) sunt specifice navelor maritime și nu pot fi îndeplinite în totalitate de navele fluviale. De exemplu, navele fluviale nu întotdeauna au un număr OMI (Organizația Maritimă Internațională), acesta fiind atribuit în special navelor maritime. Navele fluviale nu sunt, în mod normal, supuse prevederilor Convenției SOLAS și, prin urmare, nu pot prezenta documentele aferente acestora (de exemplu, aceste nave nu vor putea prezenta, în tot sau în parte, documentele și informațiile prevăzute de anexele 7 și 9 la regulamentul menționat, care se bazează în mare măsură pe prevederi specifice din convențiile SOLAS, MARPOL și Codul	

			IMDG, care, în mod normal, nu sunt aplicabile navelor fluviale).	
			33. În particular, cu privire la navele care navighează pe Dunăre facem referire la formele standard de navigație pe Dunăre (Danube Navigation Standard Forms - DAVID), care stabilesc o bază uniformă și recunoscută internațional pentru armonizarea și simplificarea controalelor de frontieră a navelor fluviale care navighează pe Dunăre, analog cu principiile Convenției FAL, dar ajustat corespunzător la specificul navigației fluviale. Formele DAVID au fost elaborate sub auspiciile Grupului de lucru privind procesele administrative al Strategiei UE pentru Regiunea Dunării și sunt recomandate de către Comisia Dunării pentru aplicare în statele sale membre încă din 2018. Ca membră a Comisiei Dunării, Republica Moldova este vizată de aceste recomandări, chiar dacă ele nu sunt obligatorii în sensul strict. Mai mult, Republica Moldova deja a declarat introducerea formelor DAVID din 2024. În pofida acestui fapt, ele prezentarea lor Poliției de Frontieră nu este menționată deloc în Proiect ca standard de control.	
			34. Omiterea includerii în Anexa 1 a unor reguli de control specifice navelor fluviale comportă riscul înaintării unor cerințe arbitrare, nenesecare și variabile de	

			la un caz la altul, ceea ce afectează previzibilitatea reglementării. În încercarea de a compensa lipsa unor instrucțiuni clare, Poliția de Frontieră poate înainta cerințe arbitrare, nefundamentate legal, și ar putea solicita documente sau informații irelevante sau imposibil de furnizat pentru navele fluviale, bazându-se pe cerințele pentru navele maritime.	
			35. Recomandăm revizuirea și completarea Anexei 1 pentru a include prevederi specifice și clare referitoare la controlul la frontieră al navelor fluviale cu includerea documentelor și informațiilor necesare, distinct de cerințele pentru navele maritime, și armonizate cu prevederile legislației internaționale în domeniul transporturilor fluviale. În particular, integrarea explicită în Anexa 1 a formelor DAVID este esențială pentru alinierea practicilor Republicii Moldova la standardele regionale și internaționale în domeniul navigației fluviale pe Dunăre. Astfel, se va realiza obiectivul standardizării actelor prezentate autorităților de frontieră ale statelor riverane Dunării, cel al simplificării controalelor de frontieră și al reducerii poverii administrative asupra companiilor operatoare de nave.	

			<i>Excluderea normei privind atribuțiile Agenției Navale din Anexa 3</i> 36. Punctul 73 al Anexei 3 trebuie exclus fiind în afara obiectului de reglementare al Hotărârii de implementare și al Legii 28/2024. Agenția Navală, ale cărei atribuții le prevede acest punct, nu are funcții de control al frontierei, iar atribuțiile de securitate portuară fac obiectul unor acte normative separate, cum este Hotărârea Guvernului nr. 23/2024. Prezența acestei norme în Anexa 3, fără context cu reglementările dedicate competențelor Agenției Navale, nu corespunde principiului de predictibilitate a normelor juridice și integrare organică a proiectului de act normativ în cadrul normativ în vigoare, prevăzut de art. 3 alin. (4) al Legii 100/2017 cu privire la actele normative.	Nu se acceptă. Norma nu vine în conflict cu atribuțiile autorității. Autoritatea de resort nu a înaintat obiecții.
			<i>Obligații excesive asupra administrației portului în materie de înzestrare a punctelor de trecere a frontierei de stat</i> 37. Anexa 4 a Hotărârii de implementare „Normele tehnice de înzestrare a punctelor de trecere a frontierei de stat” (”Anexa 4”) depășește nejustificat prevederile art. 53 al Legii 28/2024, care stabilesc obligațiile privind asigurarea autorităților publice cu	Nu se acceptă. Anexa nr.4 se referă la dotarea punctelor de trecere, conform categoriilor acestora, nu doar la obligațiile administrației portului.

			condiții de lucru în punctele de trecere a frontierei.	
			38. Articolul 53 din Legea 28/2024 prevede că administrațiile gărilor, porturilor și aeroporturilor trebuie să atribuie gratuit autorităților publice competente încăperi cu comodități, să acopere cheltuielile pentru serviciile comunale, reparații și întreținere, să asigure transportul gratuit pentru realizarea sarcinilor și să ofere locuri de parcare. Această prevedere legală este problematică per se, deoarece, atunci când administrațiile gărilor/porturilor/aeroporturilor sunt entități private, impune acestora sarcini arbitrare de finanțare a funcțiilor publice, constituind, în esență, o ingerință asupra dreptului de proprietate privată. Totodată, Anexa 4 extinde cu mult aceste obligații, depășind cu mult cadrul legal superior. Potrivit punctului 3 al Anexei 4 administrațiile gărilor, porturilor și aeroporturilor sunt obligate să asigure punctele de trecere cu facilități de control sanitar, inclusiv dezinsecție, deratizare a containerelor, mijloacelor de transport, în locuri special amenajate și dotate cu apă și canalizare (pct. 3 subpct.2), mijloace de protecție individuală pentru personal (pct. 3 subpct.3), mijloace de combatere a surselor și vectorilor de transmitere a	Nu se acceptă. Articolul 53 din Legea 28/2024 prevede: „După instituirea punctelor de trecere, administrația gărilor, a porturilor, a aeroporturilor (aerodromurilor), a altor întreprinderi și organizații, prin care se autorizează trecerea frontierei de stat, atribuie, în mod gratuit, autorităților care activează în punctele de trecere a frontierei de stat încăperi necesare și locuri special amenajate, inclusiv comodități, pentru îndeplinirea serviciului, asigură acoperirea cheltuielilor pentru serviciile publice de gospodărie comună, reparații și întreținere, asigură facilități adecvate și măsuri organizatorice, astfel încât controalele la trecerea frontierei de stat să fie efectuate în conformitate cu prevederile prezentei legi.” Obligațiile administrației gărilor, a porturilor, a aeroporturilor (aerodromurilor), a altor întreprinderi și organizații, prin care se autorizează trecerea frontierei de stat sunt în strânsă

			infecțiilor (țânțari, căpușe, rozătoare) (pct. 3 subpct.4), elaborarea și coordonarea planului de intervenție în urgențe de sănătate publică (pct. 3 subpct.5), amenajarea punctului medical (pct. 3 subpct.6) și construirea gardului de împrejmuire a punctului de trecere (pct. 3 subpct.7). Pe lângă faptul că acest punct al Anexei 4 nu distinge între funcțiile publice realizate în punctul de trecere de autoritățile publice și funcțiile operaționale specifice gărilor, porturilor și aeroporturilor, care nu ar trebuie să facă parte din Hotărârea de implementare, întrucât administrațiile acestora gestionează independent de operarea punctelor de trecere, toate acestea sunt puse de Anexa 4 pe seama administrațiilor respective, fără temeiuri legale pentru aceasta.	corelare cu scopul pentru care aceste facilități și măsuri organizatorice sunt asigurate - acel de a organiza eficient controalele la trecerea frontierei (controale de frontieră, vamale, sanitare, de siguranță a alimentelor etc). Activitățile care se desfășoară în gări/porturi/aeroporturi sunt în strânsă corelare și interdependență cu faptul că în acea locație își desfășoară activitatea un punct de trecere a frontierei internațional și prin acea locație este posibilă autorizarea trecerii frontierei de către persoane și mărfuri. Măsurile prevăzute la pct.3 al Anexei nr.4 din proiect se referă la măsurile de punere în aplicare a Regulamentului Sanitar Internațional (2005). Aplicarea respectivelor măsuri este stabilită inclusiv la pct.26 din Anexa 1 și conform Anexei nr.2 la Hotărârea Guvernului nr. 30/2024.¹¹
			39. Mai mult, conform punctelor 17 și 18 din Anexa 4, administrația portului trebuie să asigure, în beneficiul punctului de trecere a frontierei, un sistem de monitorizare a zonei portuare, echipamente mobile de verificare a	Nu se acceptă. Punctul 17 din Anexa 4 prevede: „17.Punctele de trecere a frontierei de stat portuare pot dispune suplimentar de:

¹¹ Hotărârea Guvernului nr. 30/2024 cu privire la sistemul de alertă precoce și răspuns rapid, instituit în legătură cu amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate, la procedurile de notificare a alertelor și la procedurile de schimb de informații, consultare și coordonare a răspunsurilor la astfel de amenințări

		documentelor pe nave, câini de serviciu și echipamente speciale pentru depistarea și identificarea materialelor radioactive și a substanțelor interzise.	1)gard de împrejmuire a zonei portuare și sistem de monitorizare a acesteia; 2)echipament mobil de verificare a documentelor efectuată pe nave; 3)câini de serviciu; 4)echipament special pentru depistarea și identificarea materialelor radioactive și a substanțelor interzise.
		40. Aceste cerințe sunt excesive și nu au o justificare adecvată în raport cu cadrul legal stabilit de Legea nr. 28/2024. În acest context, considerăm necesară revizuirea Anexei 4 pentru a delimita acele componente și înzestrări ale punctului de trecere, care se asigură conform Legii 28/2024 pe contul administrației portului/gării/aeroportului, de cele care se trebuie să fie asigurate de autoritățile publice și, respectiv, finanțate de la bugetul public, asigurându-se astfel o reglementare echilibrată, conformă cu cadrul legal existent, și care să nu impună obligații suplimentare nejustificate asupra administrațiilor portuare. Urmare a celor prezentate, solicităm cu respect Ministerului Afacerilor Interne să examineze observațiile și recomandările noastre privind revizuirea Legii 28/2024 și a Hotărârii de implementare. Avem încredere că aceste ajustări vor asigura buna funcționare a porturilor moldovenești	Măsurile suplimentare de înzestrare a punctelor de trecere a frontierei de stat depind de specificul și localizarea punctului de trecere. Totodată, prevederile Anexei nr.4 nu pot fi interpretate în mod individual, pct.17 în acest caz este imperativ corelat cu pct.1 care stabilește „1.Punctele de trecere a frontierei de stat (în continuare – punct de trecere) se înzestrează potrivit planului de amenajare a acestora, aprobat de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră și Serviciul Vamal și avizat, după caz, de administrația gării, portului sau aeroportului.” În acest mod accentuăm, măsurile de înzestrare, inclusiv măsurile suplimentare se stabilesc în planul de amenajare al punctului de trecere, care este avizat de către administrația portului, în cazul în speță. Planul de amenajare a

			deschise traficului internațional, fără ca gestionarea frontierei de stat să aibă de suferit. Vă mulțumim pentru atenția acordată și așteptăm cu interes răspunsul dumneavoastră.	punctului de trecere astfel reprezintă procesul de consultare între sectorul public și sectorul privat în cazul speță și va stabili acele detalii privind înzestrarea care sunt negociate. Mai mult, conform principiilor de legiferare stabilite de Legea nr.100/2017, reiterăm că o hotărâre de Guvern nu poate fi adaptată specificului unui singur punct de trecere și necesităților unui agent economic, stabilind reguli general aplicabile pentru anumite raporturi juridice (în cazul porturilor, pe teritoriul Republicii Moldova mai funcționează actualmente Portul de Mărfuri și Pasageri „Giurgiulești” - operat de Întreprinderea de Stat ”Portul Fluvial Ungheni.
	Congresul Autorităților Locale din Moldova	19.	Nu a prezentat aviz.	
Avizare și consultare publică repetată				
	Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Aviz nr.04-01/2925 din 09	1.	Reieșind din competențele funcționale, precum și ținând cont de faptul acceptării/ includerii propunerilor înaintate anterior, comunică despre lipsa obiecțiilor.	Se acceptă.

	octombrie 2024.			
40. În cazuri de forță majoră, de pericol iminent sau la solicitările autorităților competente, o aeronavă care efectuează un zbor dinspre un stat străin și aterizează pe un teren care nu este un punct de trecere poate să continue zborul numai după obținerea autorizației eliberate de Poliția de Frontieră în coordonare cu Serviciul Vamal. Aceeași procedură se va aplica și aeronavei care efectuează un zbor dinspre un stat străin și aterizează fără permisiune. În orice eventualitate, prevederile legislației ce reglementează controlul la trecerea frontierei se aplică persoanelor de la bordul acelei aeronave. 54. O navă de agrement venind dintr-un stat străin poate, în cazuri excepționale sau din motive de forță majoră, să intre într-un port care nu este un punct de trecere. În acest caz, persoanele aflate la bord informează autoritățile portuare pentru a le fi autorizată intrarea în port. Autoritățile portuare anunță Poliția de Frontieră și Serviciul Vamal din cel mai apropiat port considerat punct de trecere despre sosirea navei. Declarația cu privire la pasageri se face prin compararea listei	Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor Aviz nr. 01/1-18-1552 din 09 octombrie 2024	2.	Serviciul reiterează propunerile de modificare și completare expuse anterior prin avizul nr. 01/2-30-1311 din 28 august 2024, în partea în care nu au fost acceptate de către autor. Cu privire la argumentele expuse de către autor privind propunerea Serviciului de modificare a pct. 40 și pct. 54 din Anexa nr. 1 denumită Regulile suplimentare privind controlul frontierei, menționăm că, Legea nr. 28/2024, nu definește categoria juridică de „forță majoră”, or proiectul de hotărâre propus spre avizare repetată are drept scop punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova. La fel, Legea nr. 192 din 20 decembrie 2019 privind securitatea aeronautică, nu utilizează noțiunea juridică de „forță majoră”, dar conține definiția unui termen similar de „incident de securitate aeronautică”, care presupune un caz de încălcare a normelor de securitate aeronautică care a produs consecințe negative imediate asupra securității și/sau siguranței persoanelor și a bunurilor. Astfel, în temeiul art. 3 alin. (1) lit. d), f) și alin. (4) lit. a), art. 71 alin. (1) și (2) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative, pentru asigurarea caracterului explicit al normelor, cât și asigurarea interpretării și	Nu se acceptă. Proiectul transpune inclusiv pct. 2 din Anexa VI din Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen), CELEX: 32016R0399. Totodată, conform art. 39 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative „Definitivarea proiectului se efectuează fără a afecta compatibilitatea proiectului cu legislația UE”. Noțiunea de „impediment justificator” prin care a fost substituit termenul „forță majoră” în art.904 din Codul civil modernizat, este specifică și aplicabilă raporturilor juridice civile, care se referă la exonerarea de la îndeplinirea obligației de către debitor, în cadrul unui contract civil. Conform art. 2 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, legislația civilă determină statutul juridic al participanților la circuitul civil, temeiurile apariției dreptului de

echipajului și a listei de pasageri aflați la bordul navei cu cele ale autorităților portuare. Listele se pun la dispoziția Poliției de Frontieră cel târziu în momentul sosirii navei.		aplicării coerente a acestora, Serviciul consideră necesară înlocuirea sintagmei de „forță majoră” termenii definiți de cadrul normativ național, implicit, cu noțiunea juridică de „impediment justificator”, reglementată de art. 904 Cod civil, sau noțiunea juridică de „incident de securitate aeronautică”, prevăzută la art. 3 din Legea nr. 192/2019.	proprietate și modul de exercitare a acestuia, reglementează obligațiile contractuale și de altă natură, alte raporturi patrimoniale și personale nepatrimoniale dintre subiectele raporturilor juridice civile. Subsecvent, se optează pentru utilizarea termenului „forță majoră” așa cum este acesta prevăzut în Codul Schengen, transpunerea căruia se realizează prin prezentul proiect. Astfel se vor respecta cerințele procesului de armonizare prevăzute de pct. 13 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018, în special respectarea „terminologiei legislației UE, utilizându-se concepte și noțiuni identice sau compatibile celor utilizate în legislația Uniunii Europene”. Mai mult, noțiunea de „forță majoră” este utilizată în continuare în aquis-ul UE, cele mai recente acte, de ex: - Regulamentul (UE) 2024/1359 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind abordarea situațiilor de
--	--	--	--

				criză și de forță majoră în domeniul migrației și azilului și de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1147; - Regulamentul (UE) 2024/1991 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2024 privind restaurarea naturii și de modificare a Regulamentului (UE) 2022/869 (Text cu relevanță pentru SEE) ș.a.
	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării Aviz nr.15/1-3109 din 10.10.2024	3	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Aviz nr.21-5345 din 11.10.2024	4	Comunică lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
	Ministerul Apărării Aviz nr.11/1445 din 11.10.2024	5	Astfel, în scopul eficientizării procesului de control și trecere a militarilor Forțelor Armate, forțelor militare străine, componentei civile și membrilor de familie a acestora, asigurarea procesului de activitate a experților militari internaționali detașați în Republica Moldova și respectiv, punerii în aplicare prevederilor art. 21 alin.(5) și art.22	Nu se acceptă. Atât Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova (art. 21 alin.(5) – pentru militarii RM, cât și Legea nr. 448/2003 cu privire la statutul forței militare străine în Republica Moldova (art.5) – pentru forța militară străină, <i>ultimele</i>

		alin.(3) al Legii nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova și art.5 al Legii nr.448/2003 cu privire la statutul forței militare străine în Republica Moldova, propunem menținerea completării în Anexa nr.1 ”Regulile suplimentare privind controlul frontierei”, Capitolul III ”Controlul la trecerea frontierei de stat pentru anumite categorii de persoane” după Secțiunea a 4-a ”Titularii pașapoartelor diplomatice, oficiale sau de serviciu și membrii organizațiilor internaționale” cu Secțiunea a 5-a ”Militarii Forțelor Armate a Republicii Moldova, forțele militare străine, componenta civilă și membrii de familie a acestora”, conform avizului anterior. Integrarea acestor propuneri va oferi cadrul normativ necesar efectuării controlului la intrarea sau ieșirea de pe teritoriul statului, inclusiv pentru forța militară străină și membrii acesteia, conform prevederilor menționate supra și respectiv va contribui la stabilirea unui mecanism eficient și simplificat de trecere a frontierei de stat, cu excluderea cazurilor de interpretare greșită a Legii în procesul de trecere a frontierei de către polițistul de frontieră (aplicarea prevederilor Legii nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova). Suplimentar, comunicăm că propunerile înaintate nu depășesc prevederile	<i>modificări efectuate prin Legea nr. 156 din 09.06.2022, prevăd regulile/condițiile/cerințele clare pentru autorizarea trecerii frontierei de stat. În acest sens, pentru Poliția de Frontieră este suficient și poate aplica direct normele respective în raport cu categoriile respective de persoane, fără a mai fi necesar de a transpuse/dezvolta în act normativ de implementare a Legii.</i> Referitor la regimul de vize și în genere la condițiile de intrare în Republica Moldova, art. 2 alin. (2) din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova prevede că, forța militară străină, componenta civilă care o însoțește și efectivele formațiunilor speciale antitero străine, precum și reprezentanții agențiilor specializate străine și internaționale, care desfășoară activități comune pe teritoriul țării în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, nu cad sub incidența prevederilor Legii nr. 200/2010, cu excepția situațiilor în care, pentru rațiuni de securitate națională sau de ordine publică, se impune returnarea de pe teritoriul Republicii Moldova.
--	--	---	---

			legislației menționate în tabelul de sinteză și nu contravin art.3 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, ci doar vor simplifica procedura controlului la intrarea sau ieșirea de pe teritoriul statului, spre ex. a forței militare străine sau membrilor acestora, fără confirmarea de către Ministerul Apărării a drepturilor prevăzute art.5 al Legii nr.448/2003 cu privire la statutul forței militare străine în Republica Moldova.	Subsecvent art. 3 din Legea nr. 257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova, cu cele mai <i>recente modificări efectuate prin Legea nr. 38/2023</i>, prevede persoanele exonerate de deținerea unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova. Ce ține de trecerea frontierei de stat fără rând, situația militarilor poate fi încadrată, cu respectarea cerinței de informare prealabilă, în art. 49 lit. d) din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova. Conform principiilor activității de legiferare stabilite la art. 3 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative - a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune și b) proiectul actului normativ întocmit în temeiul unui act normativ de nivel superior <i>nu poate depăși limitele competenței instituite prin actul de nivel superior.</i>
--	--	--	---	--

75. Interceptarea/imobilizarea și distrugerea aeronavelor fără pilot la bord străine care intră nesancționat în spațiul aerian al Republicii Moldova, ține de competența Forțelor Armate. Poliția de Frontieră cooperează cu Forțele Armate în privința zborurilor tuturor aeronavelor, inclusiv fără pilot, la altitudini joase, prin schimb de informații.		Adițional, în Anexa nr.2 "Drepturile, obligațiile și restricțiile regimului frontierei de stat", Capitolul II "Regulile specifice ale regimului zonei de frontieră" în Secțiunea a 4-a "Modul și condițiile de avizare a operațiunilor aeriene cu aeronave fără pilot la bord", se propune expunerea pct.75 cu următorul cuprins: „75. Interceptarea/imobilizarea și distrugerea aeronavelor militare fără pilot la bord străine care intră nesancționat în spațiul aerian al Republicii Moldova, ține de competența Ministerului Apărării. Poliția de Frontieră cooperează cu structurile specializate ale Ministerului Apărării în privința schimbului de informații asupra tuturor zborurilor aeronavelor, inclusiv aeronavelor militare fără pilot la bord străine, la altitudini joase, care utilizează neautorizat spațiul aerian al Republicii Moldova, în zona de frontieră”. Consecvent, în temeiul pct.234 al Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, în condițiile existenței obiecțiilor neacceptate sau acceptate parțial, în scopul atingerii unui consens în privința divergențelor, propunem organizarea unei ședințe comune de lucru cu reprezentanții Ministerului Apărării și Marelui Stat Major al Apărării, cu informarea prealabilă a locului și timpului desfășurării ședinței.	Nu se acceptă. Normele juridice coroborate din art. 5 din Legea nr. 143/2012 privind controlul spațiului aerian și art. 59 din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova stabilesc competența Ministerului Apărării de utilizare a spațiului aerian al Republicii Moldova asupra <i>tuturor</i> aeronavelor, nu doar a celor militare.
---	--	--	---

	Ministerul Mediului Aviz nr.13- 05/2892 din 11.10.2024	6	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Aviz nr.08/5215 din 11.10.2024	7	Reiterăm unele propuneri expuse în avizul Ministerului Muncii și Protecției Sociale din 30.08.2024, cu nr. 08/4509: Pe tot parcursul textului proiectului de Hotărâre cuvântul „minor” în orice formă gramaticală se va substitui cu cuvântul „copil” la forma gramaticală corespunzătoare, luând în considerație prevederile Convenției cu privire la drepturile copilului (Art. I), Codul Familiei (art. 51 alin. (1) Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului și alte acte normative naționale și internaționale, care reglementează semnificația noțiunii de copil. Se va ține cont că noțiunea de minor nu este reglementată. În acest sens, urmează să se țină cont de raportul ierarhic între actele normative interne și tratatul internațional la care Republica Moldova este parte. Iar în caz de necesitate a reglementării normelor ce prevăd situația de legătură de rudenie între părinte și copil adult, se propune expres de specificat această situație prin sintagma „copil adult”, în celelalte cazuri fiind utilizat cuvântul „copil” în loc de cuvântul „minor”.	Nu se acceptă. Proiectul prevede transpunerea Regulamentului UE 2016/399 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen). Termenul „minor” este utilizat frecvent în legislația națională și internațională pentru a defini persoanele sub vârsta de 18 ani, subliniind statutul juridic specific și capacitatea limitată de a lua decizii legale fără consimțământul părinților sau al reprezentanților legali. Aceasta oferă claritate și coerență în aplicarea reglementărilor, în special în contextul juridic formal al trecerii frontierei. Folosirea noțiunii de „minor” asigură coerență terminologică cu alte acte normative relevante, precum Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, Codul Civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 și Codul Penal al Republicii Moldova nr. 985/2002, unde statutul de „minor” impune

				condiții și cerințe clare pentru exercitarea drepturilor și obligațiilor juridice. În reglementările privind trecerea frontierei, termenul „minor” accentuează necesitatea unor condiții specifice de călătorie pentru persoanele care nu au atins vârsta majoratului. În acest context, accentul cade pe capacitatea juridică a persoanei de a trece frontiera în conformitate cu legislația. Prin utilizarea noțiunii de „minor” se subliniază obligația de supraveghere sau de însoțire, deținerea unei autorizații notariale din partea părinților/reprezentanților legali și condițiile suplimentare de documentare, specificând statutul legal distinct al acestei categorii la frontiera de stat. Prin adaptare la contextul de frontieră, „Minor” este mai adecvat în reglementările de frontieră, unde accentul cade pe statutul juridic și cerințele legale de călătorie. Spre deosebire de „copil”, termenul „minor” clarifică necesitatea unor proceduri speciale de control și permisiuni, fără a implica direct aspecte de protecție socială.
--	--	--	--	--

				Prin urmare, utilizarea termenului „minor” contribuie la un cadru legislativ clar și eficient în aplicarea reglementărilor de frontieră, oferind claritate autorităților și asigurând o implementare unitară și consistentă.
5) Regulile privind instituirea consemnului la frontieră, conform anexei nr. 5.			La proiectul Hotărârii Guvernului, în vederea asigurării coerenței textului, se propune substituirea, la subpct. 5) al pct. 1, a cuvântului „frontieră” cu cuvintele „frontiera de stat”.	Nu se acceptă. Art. 2 din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova prevede această noțiune.
7.3 să se deplaseze, prin orice mijloc de transport, spre un aeroport situat pe teritoriul Republicii Moldova, pentru a se îmbarca pe aeronava care urmează să plece de pe respectivul aeroport.			La anexa nr. 1 la proiectul Hotărârii Guvernului, în capitolul III, la secțiunea 2, la subpunctul 7.3 cuvântul „prin” se substituie cu cuvântul „cu”.	Se acceptă.
Secțiunea a 5-a. Muncitorii transfrontalieri			Întrucât Legea nr. 200/2010 cu privire la regimul străinilor definește noțiunea de „lucrător frontalier”, în vederea asigurării respectării principiul coerenței noțiunilor utilizate în actele normative, se propune, în capitolul 3, în titlul Secțiunii 5, cât și în textul pct. 17, substituirea cuvântului „muncitorii” cu cuvântul „lucrătorii”.	Se acceptă.
18. Minorii cetățeni ai Republicii Moldova și minorii subiecți ai pluralității de cetățenii, care se identifică inclusiv ca cetățeni ai Republicii Moldova se află sub protecția statului, fiindu-le aplicabile prevederile legislației naționale.			La Capitolul III Controlul la trecerea frontierei de stat pentru anumite categorii de persoane, Secțiunea a 6-a (Minorii): pct. 18 urmează a fi revizuit prin prisma reglementării aplicabilității prevederilor naționale în măsură egală față de toți copiii nu doar față de copiii cetățeni ai Republicii	Nu se acceptă. Conform mecanismului de traversare a frontierei de stat stabilit în art. 1 din Legea nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova și ale Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat

			Moldova și copiii subiecți ai pluralității de cetățenii, care se identifică inclusiv ca cetățeni ai Republicii Moldova. În acest context, atragem atenția asupra faptului că în conformitate cu pct. 2 al art.2 din Convenția cu privire la drepturile copilului, statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru ca copilul să fie efectiv protejat împotriva oricărei forme de discriminare sau de sancțiuni motivate de situația juridică, activitățile, opiniile declarate sau convingerile părinților săi, ale reprezentanților săi legali sau ale membrilor familiei sale. Concomitent, conform art. 2 (Domeniul de aplicare a legii) din Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului, în condițiile prezentei legi, copiii beneficiază de protecție fără nicio discriminare, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinii politice sau de altă natură, indiferent de cetățenie, de apartenența etnică sau originea socială, de statutul obținut prin naștere, de situația materială, de gradul și tipul de dizabilitate, de aspectele specifice de creștere și educație ale lor, ale părinților lor sau ale reprezentanților lor legali/responsabililor lor legali, indiferent de locul aflării lor (familie, instituție educațională, serviciu social, instituție medicală, comunitate etc.) sau de orice alt criteriu.	Republicii Moldova. Proiectul prevede instrumentul de traversare a frontierei de stat, dar nu mecanismul de cetățenie și/sau pluralitate de cetățenii. Republica Moldova își exercită jurisdicția deplină și protecția asupra cetățenilor săi, inclusiv asupra celor cu cetățenie multiplă, dar care sunt recunoscuți ca cetățeni ai statului. Legislația națională prevede drepturi și obligații specifice pentru cetățenii săi, iar aplicarea acestor prevederi doar minorilor cetățeni moldoveni este o practică suverană și legitimă, întemeiată pe responsabilitatea directă pe care statul o are față de proprii cetățeni. Extinderea prevederilor referitoare la trecerea frontierei de către minori și asupra minorilor străini ar presupune o ingerință în jurisdicția altor state, ceea ce ar putea complica relațiile internaționale și colaborarea transfrontalieră. Fiecare stat este responsabil de propriii săi cetățeni, iar Republica Moldova trebuie să își concentreze eforturile legislative referitoare la trecerea frontierei asupra minorilor cetățeni ai Republicii Moldova, fără a extinde aceste prevederi asupra
--	--	--	--	--

				minorilor străini, care beneficiază de protecția statelor de origine. Menținerea formulării actuale permite Poliției de Frontieră să aplice prevederile naționale într-un mod clar și eficient, concentrându-se pe protecția minorilor care sunt cetățeni RM sau cu cetățenie multiplă care include Republica Moldova. Includerea minorilor străini ar putea genera confuzie și ar necesita proceduri suplimentare de adaptare a regulilor, inclusiv posibil la diverse naționalități, complicând astfel aplicarea unitară a legislației de frontieră.
			Totodată, Secțiunea a 6-a (Minorii) urmează a fi completată cu prevederi, ce ar reglementa acțiunile polițiștilor de frontieră, când identifică copiii care au intrat sau care vor să iasă pe/de pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi însoțiți de către reprezentantul său legal sau de un însoțitor, desemnat prin declarație de către reprezentantul legal a cărui semnătură se legalizează de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție, condițiile care sunt prevăzute la art. 1 alin. (2) din Legea nr.269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova. De asemenea, menționăm că alin. (3) al art. 12 din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova	Nu se acceptă. Mecanismul în cauză urmează a fi instituit prin modificarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 270/2014, or, acestea nu se referă la Poliția de Frontieră (a se vedea Legea nr. 320/2012 și Legea nr. 283/2011). Suplimentar, acest fapt, ar răspunde prevederilor art. 63 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

			prevede că mecanismul de asigurare a drepturilor copiilor la frontieră este stabilit de Guvern, context în care se solicită reglementarea mai detaliată a acestuia, pentru a asigura o claritate în acest sens.	Proiectul reglementează mai detaliat mecanismul în comparație cu cel actual stabilit prin Hotărârea de Guvern nr. 297/2017 pentru implementarea Legii nr. 215 din 4 noiembrie 2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.
33. Polițistul de frontieră sau funcționarul vamal, este în drept să efectueze controlul spațiilor goale ale vagoanelor trenului, pentru a se asigura că persoanele sau obiectele care fac obiectul controlului la trecerea frontierei nu s-au ascuns în respectivele spații. La controlul spațiilor goale ale vagoanelor trenului pot asista șeful de tren sau însoțitorii de vagon.			La pct. 33 se propune expunerea textului „pentru a se asigura că persoanele sau obiectele care fac obiectul controlului la trecerea frontierei nu s-au ascuns în respectivele spații” în următoarea redacție: „pentru identificarea persoanelor și obiectelor ascunse în spațiile respective”.	Nu se acceptă. Proiectul prevede transpunerea Regulamentului UE 2016/399 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen). „1.2.5. Polițistul de frontieră poate ordona ca spațiile goale din vagoane să fie inspectate, în cazul în care este necesar, cu asistența șefului de tren, pentru a se asigura că persoanele sau obiectele care fac obiectul verificării la frontieră nu s-au ascuns în respectivele spații.”
10. Accesul persoanelor minore în fâșia de protecție a frontierei de stat se permite numai însoțiți de un părinte sau un reprezentant legal, cu prezentarea actelor confirmative. 57. Poliția de Frontieră este în drept de a sista (întrerupe) desfășurarea vânătorii în zona de frontieră, dacă:			La anexa nr. 2, la pct. 10, cuvintele „persoanelor minore” urmează de substituit cu cuvântul „copiilor”. Tot la anexa nr. 2, la pct. 57 textul „(întrerupe)” se exclude.	Nu se acceptă. Vezi argumentarea de mai sus.
24. La necesitate, în caz de obținere a unui rezultat pozitiv cu referire la un consemn în privința unei persoane			La Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului (Regulile privind instituirea consemnului la frontieră) din proiect:	Nu se acceptă conform art. 5 ¹ din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Mecanismul este

vulnerabile, în sensul Legii cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova nr.28/2024, autoritățile publice responsabile pentru asigurarea protecției copiilor în situații de risc și a altor persoane vulnerabile asigură, la sesizarea Poliției de Frontieră, prezența specialiștilor necesari acordării asistenței, precum și, la necesitate, preluarea copiilor în custodie pentru asigurarea drepturilor minorilor și ale altor persoane vulnerabile, în conformitate cu cadrul normativ.		la Capitolul II (Tipuri de consemne și măsurile de urmat): - acțiunile specificate la pct. 24 urmează să fie descrise detaliat pentru a asigura implementarea prevederilor, reglementate în Legea cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova nr.28/2024, inclusiv prin prisma prevederilor de la art. 12 alin. (3). Or, în redacția propusă a pct. 24, autorul proiectului dublează norma deja expusă în art. 16 alin. (2) din Legea nr.28/2024 fără a aduce o claritate cu privire la acțiunile concrete care urmează a fi întreprinse de către autoritățile, în conformitate cu competențele stabilite, și termenele de realizare a acțiunilor respective. Suplementar informăm, că în conformitate cu art. 14 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor. Hotărârea Guvernului cu caracter normativ poate conține, după caz, regulamente, instrucțiuni, reguli, metodologii, standarde. Astfel, prezenta hotărâre de Guvern a fost elaborată pentru organizarea executării Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.	destul de detaliat. Nu este posibil de inclus într-un proiect TOATE acțiunile care reglementează institutul copilului deoarece la traversarea FS se prevăd norme juridice din domeniul civil, penal, protecție socială și multe altele. Mecanismul în cauză urmează a fi instituit prin modificarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 270/2014, or, acestea nu se referă la Poliția de Frontieră (a se vedea Legea nr. 320/2012 și Legea nr. 283/2011). Suplimentar, acest fapt, ar răspunde prevederilor art. 63 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
		Referitor la argumentele autorului de neacceptarea a propunerii înaintate precum că: Mecanismul intersectorial	S-A LUAT ACT. Mecanismul în cauză urmează a fi instituit prin modificarea

			urmează a fi aprobat prin Hotărâre de Guvern separată, elaborată în cadrul unui grup de lucru interministerial, or atât art. 20 din Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, precum și mecanismul la care face referire art. 12 din Legea nr.28/2024 trebuie să stabilească detaliat acțiunile nu doar a polițistului de frontieră când identifică copii neînsoțiți, ci neapărat și acțiunile celorlalte autorități competente și responsabile de protecția copilului. Actualmente, „angajații autorităților publice [...] ai organelor de drept, sunt obligați conform prevederilor art.20 din Legea nr. 140/2013, să transmită autorității tutelare competente sesizările privind copiii aflați în situație de risc” în conformitate cu mecanismele de cooperare intersectoriale aprobate de către Guvern, lipsește, informăm că acțiunile, ce urmează a fi realizate de către autoritățile tutelare odată cu referirea copilului aflat în situație de risc, precum și mecanismul de cooperare intersectorial, aplicat în cazul copiilor aflați în situație de risc, sunt reglementate în Legea nr. 140/2013 și Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.	Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 270/2014, or, acestea nu se referă la Poliția de Frontieră (a se vedea Legea nr. 320/2012 și Legea nr. 283/2011). Suplimentar, acest fapt, ar răspunde prevederilor art. 63 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
--	--	--	--	--

			În acest sens, menționăm că este necesar de reglementat și acțiunile concrete ale colaboratorilor Poliției de Frontieră odată ce identifică copiii aflați în situație de risc în sensul obligativității referii acestor copii către autoritatea tutelară teritorială, pentru a fi asigurată protecția necesară acestor copii. Atragem atenția, că în conformitate cu art. 63 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, Guvernul, până la data de 1 noiembrie 2024 va aproba actul normativ de punere în aplicare a prezentei legi, care va intra în vigoare la aceeași dată cu prezenta lege, context în care se insistă asupra introducerii normelor respective în prezentul proiect de hotărâre pentru ca interacționarea între autoritățile tutelare și colaboratorii Poliției de Frontieră să fie una clară în sensul asigurării protecției necesare copiilor aflați în situație de risc identificați.	
	Procuratura Generală Aviz nr. 4-1d/24-398 din 15.10.2024	8	Verificând și apreciind conținutul proiectului cât și sinteza propunerilor și obiecțiilor, constatăm că unele propuneri ale Procuraturii Generale expuse anterior (scrisoarea nr.4-ld/23-367 din 03.09.2024) au fost acceptate în totalitate sau parțial, iar altele nu au fost acceptate. În acest context, reieșind din prerogativa autorului prevăzută la art. 39 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, de a decide asupra propunerilor	Se acceptă.

			înaintate, și luând în considerare lipsa obiecțiilor și a propunerilor suplimentare, comunicăm despre susținerea proiectului în redacția prezentată.	
	Centrul de Armonizare a Legislației Declarația de compatibilitate nr.31/02-69-11287 din 9 octombrie 2024	9	Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul hotărârii de Guvern pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, inclus în pct. 183 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin HG nr. 887/2023 și promovat suplimentar Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin HG nr. 829/2023, comunică lipsa de obiecții și propuneri suplimentare.	Se acceptă.
35. În aeroporturile internaționale, autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile supraveghează ca administrația aeroportului să ia măsurile necesare pentru a separa fluxurile de pasageri ale zborurilor domestice de fluxurile de pasageri ale zborurilor internaționale. În acest scop, în aeroporturile internaționale se stabilește o infrastructură adecvată. 36. Locul unde se efectuează controlul la trecerea frontierei este stabilit în conformitate cu următoarea procedură:	Ministerul Finanțelor Aviz nr.07/4-04/425 din 21 octombrie 2024	10	La Anexa nr. 1, Capitolul V „Controlul la trecerea frontierei pentru anumite tipuri de frontieră și mijloace de transport”, Secțiunea a 3-a „Controlul traficului aerian”, la pct. 35-36 considerăm oportun definirea noțiunii de „zbor domestic”. În acest context, reieșind din sinteza la proiectul de hotărâre, argumentul invocat precum că noțiunea de „zbor domestic” este definită în proiectul Codului aerian (număr unic 778/MIDR/2024), nu se susține, deoarece trimiterile la proiecte de acte normative sunt inacceptabile, or acestea produc efecte juridice doar după intrarea acestora în vigoare.	Se acceptă. Norma s-a reformulat.

36.1 pasagerii unui zbor dintr-un stat străin care se îmbarcă pentru un zbor domestic sunt supuși controlului de intrare la aeroportul de sosire în Republica Moldova. Pasagerii unui zbor domestic care se îmbarcă pentru un zbor către un stat străin (pasageri de transfer) sunt supuși controlului la ieșire din Republica Moldova pe ultimul aeroport din Republica Moldova;				
46.1 control nivel doi persoană – efectuarea controlului corporal al persoanei, al bagajului personal și vehiculului personal;			Concomitent, la Anexa nr. 5, Secțiunea a 3-a „Consemne de control în linia a doua” din proiect se propun următoarele modificări: La punctul 46, subpunctul 46.1, cuvintele „vehiculului personal” se vor completa cu textul „cu excepția punctelor de trecere unde controlul mărfurilor și bunurilor este efectuat de Serviciul Vamal”.	Nu se acceptă. Conform Legii nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră (în special partea care reglementează atribuțiile și drepturile Poliției de Frontieră), poliștii de frontieră au competența să efectueze controale în scopul prevenirii și combaterii migrației ilegale, traficului de persoane, traficului de bunuri ilicite și a altor infracțiuni transfrontaliere. Această lege nu limitează competențele Poliției de Frontieră în punctele de trecere unde Serviciul Vamal efectuează controale, astfel încât ambele structuri sunt obligate să colaboreze pentru a asigura securitatea și ordinea publică. La nivel european, cadrul de reglementare, cum ar fi Regulamentul (UE) 2016/399 (Codul frontierelor Schengen),

				stipulează că statele membre au obligația să asigure un control eficient al frontierei, iar autoritățile naționale sunt încurajate să colaboreze în vederea garantării securității. Poliția de Frontieră are dreptul să desfășoare controale independente și, în cazurile suspecte, să realizeze verificări în linia a doua pentru a identifica amenințări potențiale la adresa securității naționale. Aceasta include controalele amănunțite ale mărfurilor, dacă există suspiciuni de contrabandă, trafic de droguri sau alte activități ilicite. Este cunoscut faptul că în punctele de trecere a frontierei există riscul ridicat de trafic ilicit de mărfuri, droguri, arme sau alte substanțe interzise. Legea nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră, precum și Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova conferă Poliției de Frontieră responsabilitatea de a desfășura acțiuni preventive și de combatere a acestor activități. Dacă Poliția de Frontieră ar fi limitată în efectuarea unor controale asupra mărfurilor, ar putea exista o vulnerabilitate exploatată de infractori pentru a evita controlul
--	--	--	--	---

				vamal. De aceea, este important ca polițiștii de frontieră să poată efectua aceste controale independent, dar și în colaborare cu Serviciul Vamal, fără a aduce atingere competențelor acestuia. Existența unei propuneri de excludere a Poliției de Frontieră din aceste activități în anumite puncte de trecere unde Serviciul Vamal își exercită atribuțiile ar putea crea o vulnerabilitate în lanțul de securitate. O bună practică internațională implică colaborarea între instituțiile responsabile pentru a asigura un control eficient și complet al frontierei de stat. Acordul de cooperare inter-instituțională între Poliția de Frontieră și Serviciul Vamal stipulează că ambele instituții trebuie să coopereze în efectuarea controalelor, inclusiv pentru a asigura o abordare unitară în verificarea mijloacelor de transport, bunurilor și mărfurilor. Subsecvent, conform art. 8 lit. n) din Legea nr. 302/2017 cu privire la Serviciul Vamal, pentru realizarea funcțiilor de bază ce îi revin, Serviciul Vamal „contribuie, în limitele legii, la realizarea măsurilor de asigurare a securității
--	--	--	--	---

				statului , a ordinii publice , de apărare a vieții și sănătății oamenilor ...”
47. În timpul controlului în linia a doua în sensul prezentelor Reguli, polițistul de frontieră este în drept să efectueze controlul corporal al persoanei legitimate și, după caz, al actelor de identitate, bagajelor sau vehiculului utilizat de aceasta, în următoarele scopuri:			La punctul 47, cuvintele „bagajelor sau vehiculului utilizat de acesta” se vor exclude, reieșind din sarcinile instituționale atribuite în vederea respectării cadrului normativ la trecerea frontierei de stat.	Nu se acceptă. Vezi argumentarea anterioară.
48. Controlul corporal se efectuează, cu respectarea demnității umane, de către o persoană de același sex cu persoana controlată și presupune examinarea externă a corpului și îmbrăcămintei unei persoane, vizual, precum și prin palpare și apăsare, îmbrăcămintea groasă putând fi examinată separat. Atunci când prin examinare sunt identificate obiecte, la solicitarea polițistului de frontieră, persoana este obligată să le prezinte.			Punctul 48 se va completa cu următorul text „cu excepția punctelor de trecere unde controlul mărfurilor și bunurilor este efectuat de Serviciul Vamal”.	Nu se acceptă. Vezi argumentarea anterioară.
50. Controlul vehiculului se poate efectua și în scopul identificării unei persoane ascunse, atunci când există motive pentru a bănuși că o astfel de persoană este prezentă în vehicul. Vehiculul se examinează prin cercetarea compartimentelor care, prin construcție, sunt destinate transportului pasagerilor și mărfurilor, precum și se examinează			La punctul 50, cuvântul „vehicul” se va completa cu textul „cu excepția punctelor de trecere unde controlul mărfurilor și bunurilor este efectuat de Serviciul Vamal”.	Nu se acceptă. Vezi argumentarea anterioară.

în scopul corespunderii elementelor de identificare din documentele tehnice, cu cele de pe agregatele vehiculului.				
52. Controlul bagajului presupune examinarea externă a acestuia, vizual, precum și prin palpare și apăsare. La solicitarea polițistului de frontieră, persoana are obligația de a le deschide și de a prezenta conținutul bagajului. Obiectele se examinează la exterior fără a fi desfăcute sau demontate. Corespondența nu se deschide sau citește și nu se accesează telefonul, un sistem informatic ori alt mijloc de comunicare sau de stocare a datelor.			La punctul 52, cuvântul „demontate”, se va completa cu textul „cu excepția punctelor de trecere unde controlul mărfurilor și bunurilor este efectuat de Serviciul Vamal”. În această ordine de idei, remarcăm că modificările propuse sunt necesare în vederea delimitării atribuțiilor Inspectoratului General al Poliției de Frontieră și Serviciului Vamal la efectuarea controlului la punctele de trecere a frontierei de stat conform actelor normative și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.	Nu se acceptă. Vezi argumentarea anterioară.
	Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător Aviz nr. 38-78-11680 din 21 octombrie 2024	11	Recomandările și obiecțiile de mai jos se referă doar la anexa nr.2 „Drepturile, obligațiile și restricțiile regimului frontierei de stat”. Raționamentul menținerii și dezvoltării în continuare a unui act permisiv „aviz de activitate în zona de frontieră” nu a fost argumentat nici în analiza de impact la proiectul de lege și nici în nota de fundamentare la proiectul în speță. Ori avizul în cauză, inclusiv avizul suplimentar care se impune de a fi obținut de la „alte autorități competente”, reprezintă în esență lor acte permissive, în sensul Legii nr.160/2011. Conform rigorilor legii în cauză, actul permisiv	Nu se acceptă. Legea nr.28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, stabilește expres la art. 5 alin. (9) că Poliția de Frontieră eliberează permise/autorizații/avize, care nu sunt acte permissive în sensul art. 4 alin. (6) din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Reiterarea obiecțiilor față de Legea nr. 28/2024 nu sunt pertinente pentru procesul normativ actual. Proiectul legii cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova a fost

			trebuie să fie prevăzut de Nomenclatorul actelor permissive ca acesta să poată fi impus. Totodată, în privința acestor acte permissive (în regim de autorizații) doar legea (nicidecum o hotărâre de Guvern) trebuie să prevadă cerințele, lista documentelor care se depun, taxa, procedura primară de solicitare, emitere, suspendare și retragere. Reiterăm poziția expusă în examinarea analizei de impact la proiectul de lege (actuala Lege nr.28/2024) - menținerea și dezvoltarea unui act permisiv pentru activitate economică în zona de frontieră este o încălcare a principiului proporționalității intervenției statului. Acest mecanism fiind unul excesiv, odată ce este suficientă notificarea tuturor informațiilor necesare până la începerea activității. Și în contextul în care legea și un regulament ar indica clar și exhaustiv care sunt cerințele și limitările în zona de frontieră, nu doar la nivel de categorii de activități economice dar și în privința acțiunilor/inacțiunilor în cadrul unor activități economice, poliția de frontieră va avea posibilitatea de a interveni cu sancționări și limitări la depistarea încălcărilor și în contextul legislației contravenționale (sau penale) are posibilitatea nu doar să aplice sancțiuni dar și să obțină interdicția activității economice în temeiul deciziei instanței de judecată.	promovat în conformitate cu etapele de legiferare și cerințele de transparență decizională prevăzute de cadrul normativ. Proiectul legii în speță a fost aprobat de Guvern prin Hotărârea nr. 953/2023 și votat în Parlament în două lecturi, fiind adoptată Legea nr. 28/2024, care intră în vigoare la 1 ianuarie 2025. Conform noilor prevederi, avizul este necesar pentru activitățile care se desfășoară la distanța de doar 1000 m (1 km) de la frontiera de stat în interior, față de toată zona de frontieră (10 km), conform prevederilor în vigoare, art. 33 din Legea nr. 215/2011 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, și se solicită și se eliberează în format electronic, față de forma scrisă cerută actualmente. Astfel, proiectul hotărârii Guvernului supus avizării implementează prevederile art. 43 din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, cerințele pentru eliberarea avizului fiind stabilite în temeiul alineatului (6) din norma prenotată. Conceptual, considerăm eronată interpretarea precum că avizul
--	--	--	--	--

				eliberat de Poliția de Frontieră reprezintă un act permisiv. Or, acesta nu corespunde niciuneia din cerințele stabilite la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Avizul în speță nu constituie o condiție pentru desfășurarea activității de întreprinzător în unul sau în mai multe domenii concrete, or nu există asemenea domeniu ca activitate de întreprinzător la frontiera de stat (sau această localizare să fie esențială/indispensabilă, fără de care este imposibil de desfășurat activitate de întreprinzător într-un anumit domeniu). La fel, avizul Poliției de Frontieră nu se referă la bunuri și la servicii utilizate, fabricate sau comercializate în activitatea de întreprinzător și nici nu confirmă și/sau atestă competențele profesionale ale angajaților. Astfel, considerăm că avizul în speță corespunde prevederilor art. 4 alin. (6) lit. a) din Legea nr. 160/2011, nu este obligatoriu pentru desfășurarea activității de întreprinzător în sine ci doar pentru desfășurarea oricărei activități într-un teritoriu definit (1 km de la
--	--	--	--	---

				frontiera de stat), care se află în zona de frontieră, zonă cu regim special și de importanță majoră pentru securitatea statului. Consecvent, scopul acestui aviz, după cum stabilește și art. 43 alin. (1) din Legea nr. 28/2024, este prevenirea încălcărilor cadrului normativ național și internațional aferent asigurării securității frontaliere. În ceea ce privește opțiunea lipsei de intervenție (în cazul în care nu ar fi fost adoptată Legea nr. 28/2024 și respectiv proiectul supus avizării), atragem atenția că această opțiune reprezintă menținerea prevederilor în vigoare, adică a Legii nr. 215/2011 și Hotărârii Guvernului nr. 297/2017 conform căroră, avizul pentru desfășurarea activității economice este necesar pentru întreaga zonă de frontieră (10 km). Solicitarea se depune în formă scrisă la subdiviziunea Poliției de Frontieră, ceea ce implică mai multe costuri pentru agenții economici, prin comparație cu reglementările propuse prin proiect. Referitor la cerințele și limitările la frontiera de stat, menționăm că acestea sunt stabilite exhaustiv în Legea nr. 28/2024 la art. 17 alin.
--	--	--	--	--

				(5) și desfășurate în proiect la pct. 6 din Anexa nr. 2. Totodată, mecanismul propus de notificare a informațiilor anterior începerii desfășurării activității nu este viabil, or acesta este eficient doar momentan, asigurarea securității frontaliere este însă un proces continuu și neîntrerupt. În acest sens eliberarea unui aviz și posibilitatea anulării acestuia în condițiile art. 43 alin. (5) (stabilește expres motivele de anulare) din Legea nr. 28/2024 asigură un instrument legal și eficient de intervenție și asigurare a securității frontierei, care poate fi aplicat imediat (acțiunile ilicite la frontiera de stat trebuie curmate prompt, în scopul asigurării securității statului), spre deosebire de procedura de interdicție a activității economice în temeiul deciziei instanței de judecată (procesele de judecată pot dura în timp).
37. La cerere se anexează: 37.1 copia de pe actul care permite desfășurarea activității, dacă aceasta este condiționată de emiterea unui act permisiv; 37.2 lista angajaților cu nume, prenume, data nașterii și datele IDNP ale acestora;			La pct.37.4 se atestă o formulare incertă și abuzivă, care nu are acoperire legală, unde pe lângă actele indicate, solicitantul mai trebuie să prezinte și un „aviz al autorității publice competente”. Cum s-a indicat mai sus, acest aviz poate fi calificat ca un act permisiv suplimentar, totodată nu este clară logica acestuia. În special nu e clar	Nu se acceptă. Ca exemplu, recepționarea de către Poliția de Frontieră a cererii pentru avizarea activității de construcție a spațiilor de depozitare în zona de frontieră, totodată la etapa planificării de către agentul economic, eventual pot fi utilizate aeronave fără pilot

37.3 lista mijloacelor de transport cu marca, modelul și numerele de înregistrare ale acestora; 37.4 avizele altor autorităților publice competente, dacă activitatea nu cade sub incidența subpunctului 37.1.			care „autorități competente” trebuie să acorde acest aviz și în privința căror aspecte trebuie să se expună acele autorități. Dacă poliția de frontieră are necesitatea unor confirmări suplimentare de la alte autorități/organe de control aferente domeniului de activitate economică a solicitantului, atunci conform principiului „ghișeului unic” din Legea nr.161/2011 și nr.160/2011, trebuie să obțină din oficiu informațiile și confirmările necesare prin solicitare directă de la alte autorități publice relevante.	la bord, fapt existențial în zona de frontieră la moment. Astfel, în contextul pct. 37.4 Poliția de Frontieră pentru avizarea activităților, va solicita avizele autorităților competente prevăzute în pct. 4, cap. II al Hotărârii Guvernului nr. 949/2022 privind aprobarea normelor de operare a aeronavelor fără pilot la bord, cu anexarea autorizațiilor respective. Subsecvent, specificul activității desfășurate în zona de frontieră denotă necesitatea solicitării avizelor suplimentare pentru examinarea cererii. De menționat că astfel de activități în zona de frontieră au fost avizate de către Poliția de Frontieră, pentru anul 2022 – 12 activități; 2023 – 9 activități; 2024 – 11 activități. Concluzionând, unele avize nu pot fi obținute în baza „ghișeului unic”.
38. În scopul examinării multilaterale a cererilor, Poliția de Frontieră prelucrează date stocate în sistemele informaționale de stat. În cazul în care, informațiile necesare nu sunt disponibile prin intermediul interoperabilității dintre sistemele informaționale, datele lipsesc sau sunt incomplete, Poliția de Frontieră are dreptul să solicite informații			La pct.38 (și pct.21), cu toate că a fost expusă exhaustiv lista documentelor care trebuie prezentate la cerere și în varianta actuală se prevede obligația de a obține informațiile necesare prin intermediul interoperabilității, totuși se prevede că Poliția de Frontieră are dreptul să solicite informații suplimentare necesare emiterii avizului. Se prevede că această informație suplimentară poate fi solicitată de la orice	Nu se acceptă. Ca exemplu, recepționarea de către Poliția de Frontieră a cererii din partea Asociațiilor internaționale pentru efectuarea lucrărilor de sondare/deshumare a militarilor germani din timpul celui de-al Doilea Război Mondial. La prezentarea setului de documente stabilit în pct. 37 a

suplimentare de la autoritățile publice și alte persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare a acestora.		autoritate sau persoană juridică, adică iese că inclusiv și de la solicitant. Deci se lasă la discreția polițistului să solicite suplimentar oricare documente sau oricare informație de la solicitant. În acest sens este important să atenționăm că nici legea și nici proiectul în cauză nu clarifică care sunt cerințele pe care trebuie să le întrunească solicitantul pentru a obține dreptul de activitate în zona de frontieră și care sunt aspectele pe care trebuie să le verifice poliția pentru a acorda sau retrage acest drept. Proiectul a fost completat doar cu temeiuri pentru refuz sau „anulare” a avizului. Ori în acest sens Legea nr.160/2011 stabilește clar că „apariția unor drepturi și/sau obligații confirmate de un act permisiv are loc doar în virtutea întrunirii de către solicitant a cerințelor și condițiilor stabilite expres și exhaustiv de lege”.	prezentului proiect de Hotărâre, suplimentar prin prisma prevederilor art. 7, Cap. II al Legii nr. 161/2017 cu privire la regimul mormintelor și operelor comemorative de război, se va solicita obținerea aprobării de la Ministerul Apărării, autoritate competentă pentru memorie militară, ceea ce rezultă că asemenea informație nu e posibil de a fi obținută prin intermediul interoperabilității.
39. Solicitanților li se eliberează aviz de activitate în zona de frontieră. Avizul menționat se eliberează de către subdiviziunea Poliției de Frontieră pe sectorul căruia se vor desfășura activitățile solicitate, cu termen de valabilitate stabilit sau cu termenul indicat în demers, dar care nu va depăși data de 31 decembrie a anului în curs.		Cu toate că la pct.39 (și pct.22) se prevede că avizul în principiu se eliberează, totuși nu se clarifică în ce termen este obligatoriu să fie eliberat avizul și dacă se aplică sau nu principiul aprobării tacite. Totodată se indică ca oricare aviz este valabil doar până la 31 decembrie a anului în curs. Nu este clar din ce considerente un astfel de aviz în principiu are termen de valabilitate și, cu atât mai mult, din ce cauză doar până la 31 decembrie. Care sunt circumstanțele care pot influența activitatea economică	Nu se acceptă. Termenul de revizuire la 31 decembrie a fiecărui an este impus de specificațiile tehnice și construcția sistemului informațional e-Permis, în care se prelucrează cererile și se perfectează avizele/permisele de către Poliția de Frontieră și de formarea tabloului situațional la frontiera de stat. Reglementarea altui termen ar atrage după sine necesitatea

			între data de 31 decembrie și 1 ianuarie a următorului an?	modificării și dezvoltării sistemului informațional ceea ce presupune cheltuieli financiare suplimentare neprevăzute, din bugetul de stat, de care la moment nu se dispune.
			Proiectul a fost completat cu temeiuri pentru refuz sau „anulare” (deși corect ar fi „retragere”, odată ce anularea unui act juridic presupune lipsa efectelor juridice în trecut și restituirea părților la situația anterioară), totuși atenționăm că unele din aceste temeiuri sunt incerte și pot fi interpretate abuziv, și anume: - Poate fi refuzată cererea dacă „persoana juridică și/sau cel puțin unul din angajații acesteia au contravenții nestinse”. În legislația contravențională nu există o astfel de sintagmă, ca „contravenții nestinse”, odată ce nu există nici conceptul de antecedente contravenționale. În calitate de „stinse” sau nu, se referă doar la antecedente penale. Astfel este important de a indica anume „antecedente nestinse”. Însă pentru ca să fie valid un astfel de temei de refuz, este necesar ca legea să indice drept cerință primară pentru obținerea avizului – lipsa antecedentelor penale. În caz contrar, Guvernul vine să prevadă o limitare de drepturi, care nu poate fi realizată decât prin lege organică.	Se acceptă.

			- În calitate de temei pentru „anulare” servește „încălcarea regulilor specifice ale regimului zonei de frontieră”. Pentru respectarea principiului transparenței și previzibilității, este absolut necesar de făcut trimitere la actul normativ (sau articolele din lege) care prevăd clar și exhaustiv regulile în cauză. Totodată, luând în calcul că reguli pot fi diverse, cu nivelul diferite de risc și prejudicii, ar fi logic ca în raport cu încălcările care pot fi remediate să fie aplicată suspendarea avizului și nu anularea.	
63. Operațiunile aeriene cu aeronave fără pilot la bord se pot efectua în perioada luminoasă a zilei în baza avizului eliberat de Poliția de Frontieră. 65. La eliberarea avizului pentru operațiunile aeriene cu aeronave fără pilot la bord, care implică zboruri de aerofotografiere și filmare a teritoriului național, anexat la cererea depusă în formă electronică, se anexează copia autorizației de operare eliberată de Autoritatea Aeronautică Civilă (sau, după caz, declarația operațională aprobată de Autoritatea Aeronautică Civilă), copia avizului Ministerului Apărării și copia avizului Serviciului de Informații și Securitate. 69. Poliția de Frontieră are dreptul să refuze eliberarea avizului sau să			În discordanță cu prevederile de la art.42 (6) din Legea nr.28/2024, care prevăd eliberarea unui permis pentru zborul cu dronele în zona de frontieră, la pct.63-65 se prevede eliberarea unui aviz în acest scop. În privința acestui aviz se stabilește la pct.69 că poliția poate refuza eliberarea avizului conform condițiilor care vor fi expuse într-un document aprobat de șeful Inspectoratului de Poliție. Ori pe lângă faptul că cerințele (care stau la baza refuzului) trebuie să fie prevăzute expres în acest regulament, atenționăm și faptul că IGPF nu este autoritatea cu funcții de reglementare, nu poate aproba acte normative (opozabile terților), corespunzător nu poate reglementa „condițiile și procedura de refuz și de anulare a avizelor” (pct.30 și 52), aceasta fiind și încălcarea principiului din Legea nr.98/2012 prin care se interzice	Se acceptă.

anuleze avizul emis. Condițiile și procedura de refuz la eliberarea avizului și de anulare a avizelor se stabilesc de către șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.			comasarea funcțiilor de elaborarea de politici cu cele de implementare de politici. Mai mult, se atenționează că suspendarea sau retragerea unui act permisiv, conform Legii nr.235/2006, se realizează doar prin intermediul instanței de judecată.	
			Nota de fundamentare conține suficiente informații pentru a stabili necesitatea intervenției propuse din perspectivă juridică, cu toate că nu conține toată informația necesară, nu analizează suficient impactul intervenției în raport cu agenții economici, astfel corespunde parțial cu cerințele metodologice prevăzute de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative. La analiza și descriere situației existente, nu se descriu părțile interesate care sunt afectate de probleme și cele care participă la apariția acestora și nu se expun clar cauzele care au dus la apariția problemei.	Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată.
			Nota de fundamentare nu indică principalele obiectivele și nu le expune în mod măsurabil, realist și fixat în timp, care trebuie să fie conexe direct cu problemele identificate și cauzele stabilite.	Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată.
			În Notă lipsește analiza costurilor pentru persoanele afectate (în special ca efort și timp pentru obținerea avizelor).	Se acceptă. Nota de fundamentare a fost completată.
			Lipsește indicatorii de performanță pentru a efectua monitorizarea și nu se expune cum va fi monitorizat și evaluat impactul opțiunii recomandate și peste cât timp se va	S-a luat act.

			evalua performanța actului normativ propus.	
	Ministerul Afacerilor Externe Aviz nr. DI/3/041-11139 din 21 octombrie 2024	12	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
	Congresul Autorităților Locale din Moldova Aviz nr. 373 din 25 octombrie 2024	13	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
	Serviciul de Informații și Securitate Aviz nr. E/11615 din 25 octombrie 2024	14	Lipsa de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Avize adăugătoare conform pct. 231 din HG 610/2018				
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale Aviz nr. 21-5998 din 19 noiembrie 2024	1	Referitor la Regulile suplimentare privind controlul frontierei, propuse a fi aprobate în anexa nr.1 la hotărâre, secțiunea a 4-a din capitolul V urmează a fi reexaminată conceptual, în vederea reglementării faptului că, navele antrenate în voiaje, pe căile navigabile interne, pot intra/ieși nu doar din/în porturi, dar și din/în cheiuri sau alte locuri amenajate în acest sens.	Nu se acceptă. Toate activitățile date trebuie să fie reglementate prin lege conform art. 36 alin. (4) din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova „Pe apele de frontieră navigabile, navele au dreptul să navigheze, să acosteze, să îmbarce și să debarce persoane, să încarce, să descarce și să depoziteze mărfuri, să desfășoare activități

				economice în modul stabilit de lege”.
			Totodată, pe tot parcursul textului proiectului anexei nr.1, cuvintele „marinarii” și „căpitanul navei” se vor substitui cu cuvintele „membrii de echipaj al navei” și „comandantul navei”, la forma gramaticală corespunzătoare, potrivit Secțiunii III din Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova nr.599/1999.	Nu se acceptă. Proiectul prevede transpunerea art. 20 din <i>Regulamentul (UE) 2016/399</i> al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (<i>Codul Frontierelor Schengen</i>).
			Subsecvent, la pct.29, cuvântul „pasagerii” se va substitui cu cuvântul „călătorii”.	Nu se acceptă. Proiectul prevede transpunerea pct. 1.2 din Anexa VI din <i>Regulamentul (UE) 2016/399</i> al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (<i>Codul Frontierelor Schengen</i>).
			La pct.48, propoziția a doua va fi exclusă, din considerentul că reglementările propuse creează norme ambigui în vederea traversării frontierei de stat, creând astfel un dublu standard al normelor prevăzute la pct.8 din Regulamentul cu privire la normele aplicabile în scopul facilitării traficului maritim internațional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.862/2023.	Nu se acceptă. Norma este esențială pentru alinierea practicilor Republicii Moldova la standardele regionale și internaționale în domeniul navigației fluviale pe Dunăre, în speță Ordinul MIDR 67/2022 cu privire la aprobarea Cerințelor minime pentru escală în porturile și cheiurile din Republica Moldova și a Formularelor de notificare a sosirii și plecării din port/chei, a

				listei de echipaj, a listei de pasageri.
			De asemenea, la pct.49, cuvintele „din Sistemul informațional „Ghișeul unic în domeniul maritime” ” se vor substitui cu cuvintele „transmisă de la adresa electronică a Poliției de Frontieră sau prin intermediul ghișeului unic”, potrivit pct.6 din Regulamentul cu privire la normele aplicabile în scopul facilitării traficului maritim internațional.	Se acceptă. Norma juridică s-a reformulat.
			În continuare, la pct.50, după cuvintele „căpitanul navei” se va completa cu cuvintele „sau alt funcționar al navei desemnat de comandant”, potrivit normelor Regulamentului cu privire la normele aplicabile în scopul facilitării traficului maritim Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova internațional, iar oportunitatea includerii pct.52.3 se va revizui din considerentul că acesta dublează pct.51;	Se acceptă. Norma juridică s-a reformulat.
			În final menționăm că, pct.53 urmează a fi ajustat în vederea identificării regimului juridic al voiajului efectuat, or varianta propusă de autorul proiectului exclude controlul la frontiera de stat, atât la intrare cât și la ieșire.	Nu se acceptă. Proiectul prevede transpunerea pct. 3.2 din Anexa VI din Regulamentul (UE) 2016/399 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2016 cu privire la Codul Uniunii privind regimul de trecere a frontierelor de către persoane (Codul Frontierelor Schengen).

	Ministerul Mediului Aviz nr. 13-05/3307 din 20 noiembrie 2024		Pct. 45 se propune în redacția „Vânătoarea și/sau reglementarea numerică în zona de frontieră se efectuează de către persoanele care întrunesc, inclusiv condițiile art. 15 din Legea vânătoriei și a protecției fondului cinegetic nr. 55/2024”.	Se acceptă.
			Pct. 46 se propune în redacția „Pentru permisiunea desfășurării vânătoriei sau reglementării numerice în zona de frontieră, Poliția de Frontieră eliberează solicitantului aviz, care reprezintă acordul scris, în baza căruia titularul acestuia se poate afla în zona de frontieră pentru desfășurarea vânătoriei sau reglementării numerice, în termenul stabilit și limitele sectorului indicat”.	Se acceptă.
			Pct. 47 se propune în redacția „În cazul vânătoriei colective, Poliția de Frontieră eliberează aviz colectiv, care reprezintă acordul scris, în baza căruia persoanele nominalizate au dreptul de aflare în zona de frontieră pentru desfășurarea vânătoriei, în termenul stabilit și în limitele sectorului indicat. Cererea și setul de documente pentru participanții la vânătoarea colectivă, pot fi depuse de către gestionarul fondului cinegetic, gestionarul ariei naturale protejate de stat, sau reprezentanții legali ai acestora, după caz”.	Se acceptă.
			La pct. 48 după sintagma „Cererea de obținere a avizului pentru desfășurarea vânătoriei” se introduce sintagma „sau reglementării numerice” în continuare după text.	Se acceptă.

			La pct. 49 sintagma „sportive și de amatori” se substituie cu sintagma „sau reglementării numerice” în continuare după text.	Se acceptă.
			La sbp. 49.1 sintagma „cu excepția elevilor/studentilor instituțiilor de învățământ, participanți la vânătoarea colectivă, care vor anexa copia carnetului de elev/student” se substituie cu sintagma „copia buletinului de identitate pentru gonași, copia dovezii de candidat pentru obținerea carnetului de vânător, după caz”.	Se acceptă.
			La sbp. 49.2 se exclude sintagma „(foaie/fișă pentru recoltare, autorizație de a vâna animale sălbatice copitate)”.	Se acceptă.
			La sbp. 49.3 cuvântul „portarmă” se substituie cu cuvântul „armă”.	Se acceptă.
			Spb. 49.4 se exclude în totalitate.	Se acceptă.
			La pct. 50 după sintagma „șederii legale pe teritoriul Republicii Moldova” se introduce sintagma „dovada deținerii calității de vânător în țara de origine” în continuare după text.	Se acceptă.
			La pct. 51 după sintagma „desfășurarea vânătorii” se introduce sintagma „sau reglementării numerice” în continuare după text.	Se acceptă.
			Pct. 52 se propune în următoarea redacție „Avizul se eliberează per specie de interes cinegetic în parte, în perioadele de	Se acceptă.

			vânătoare conform anexei nr. 1 din Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 55/2024 cu excepția cazurilor prevăzute în art. 14, alin. (3), (4), (5) din aceeași lege”.	
			La pct. 53 după sintagma „desfășurarea vânătorii” se introduce sintagma „sau reglementării numerice” în continuare după text.	Se acceptă.
			La sbp. 53.2 după sintagma „participant la vânătoare” se introduce sintagma „sau reglementarea numerică” în continuare după text.	Se acceptă.
			La pct. 54 după sintagma „desfășurarea vânătorii” se introduce sintagma „sau reglementării numerice” în continuare după text.	Se acceptă.
			Pct. 54.3 se propune în următoarea redacție „a încălcat prevederilor cadrului normativ cu incidență în domeniu, regulile privind organizarea și practicarea vânătorii și/sau regulile de securitate la vânătoare”.	Se acceptă.
			La pct. 55 după sintagma „de desfășurare a vânătorii” se introduce sintagma „sau reglementării numerice” în continuare după text.	Se acceptă.
			La pct. 56 după sintagma „de desfășurare a vânătorii” se introduce sintagma „sau reglementării numerice” în continuare după text.	Se acceptă.
			La pct. 57 după sintagma „desfășurarea vânătorii” se introduce sintagma „sau reglementării numerice” în continuare după text.	Se acceptă.

			La sbp. 57.1 după sintagma „de desfășurare a vânătorii” se introduce sintagma „sau reglementării numerice” în continuare după text.	Se acceptă.
			La pct. 58 după sintagma „începerea și finalizarea vânătorii” se introduce sintagma „sau reglementării numerice” în continuare după text.	Se acceptă.
			La pct. 59 după sintagma „În cazul în care vânătoarea” și sintagma „privind desfășurarea vânătorii” se introduce sintagma „sau reglementarea numerică”. Sursa modificărilor propuse derivă din prevederile actelor normative, după cum urmează: 1. Legea privind regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă nr. 130/2012. 2. Legea vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 55/2024. 3. Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la reglementarea efectivului de animale sălbatice în ariile naturale protejate de stat din fondul forestier de stat nr. 239/2014.	Se acceptă.
			La punctul 3.1 din Anexa nr. 4 la proiectul examinat nu este clar expusa sintagma: „sistem de îndepărtare a deșeurilor”, astfel propunem a fi substituită cu sintagma „sistem de colectare a deșeurilor”, dacă la aceasta s-a referit autorul.	Se acceptă.
	Ministerul Muncii și Protecției Sociale Aviz nr.		Reiterăm unele propuneri expuse în avizul Ministerului Muncii și Protecției Sociale expus prin scrisoarea nr. 08/4509 din 30.08.2024, precum și prin scrisoarea	

	08/6057 din 28 noiembrie 2024		nr. 08/5215 din 11.10.2024, astfel evidențiem că Ministerul Afacerilor Interne neargumentat respinge propunerile înaintate, prin urmare se propune repetat:	
			Pe tot parcursul textului proiectului de hotărâre cuvântul „minor” în orice formă gramaticală se va substitui cu cuvântul „copil” la forma gramaticală corespunzătoare, luând în considerație prevederile Convenției cu privire la drepturile copilului (Art. I), Codul Familiei (art. 51 alin. (1) Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului și alte acte normative naționale și internaționale, care reglementează semnificația noțiunii de copil. Se va ține cont că noțiunea de minor nu este reglementată. În acest sens, urmează să se țină cont de raportul ierarhic între actele normative interne și tratatul internațional la care Republica Moldova este parte. Iar în caz de necesitate a reglementării normelor ce prevăd situația de legătură de rudenie între părinte și copil adult, se propune expres de specificat această situație prin sintagma „copil adult”, în celelalte cazuri fiind utilizat cuvântul „copil” în loc de cuvântul „minor”.	Nu se acceptă. Proiectul HG vine spre implementarea Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova astfel în art. și art. 16 este stipulat noțiunea de „minor”, respectiv se creează o inconsecvență de noțiuni. Totodată, conform art. 7 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 În cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat.
			1. La Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului din proiect: La Capitolul III Controlul la trecerea frontierei de stat pentru anumite	S-a luat act. Ministerul Afacerilor Interne examinează scrisoare cu nr. 12/6119 din 02.12.2024 și va veni cu un răspuns în termenii stabiliți.

			categorii de persoane, Secțiunea a 6-a (Minorii): Secțiunea a 6-a (Minorii) urmează a fi completată cu prevederi, ce ar reglementa acțiunile polițiștilor de frontieră, când identifică copiii care au intrat sau care vor să iasă pe/de pe teritoriul Republicii Moldova fără a fi însoțiți de către reprezentantul său legal sau de un însoțitor, desemnat prin declarație de către reprezentantul legal al cărui semnătură se legalizează de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție, condițiile care sunt prevăzute la art. 1 alin. (2) din Legea nr.269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova. De asemenea, menționăm că alin. (3) al art. 12 din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova prevede că mecanismul de asigurare a drepturilor copiilor la frontieră este stabilit de Guvern, context în care se solicită reglementarea mai detaliată a acestuia, pentru a asigura o claritate în acest sens.	
			2. La Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului (Drepturile, obligațiile și restricțiile regimului frontierei de stat) din proiect: 1) la pct. 10, cuvintele „persoanelor minore” urmează de substituit cu cuvântul „copiilor”.	A se vedea argumentarea de mai sus.
			3. La Anexa nr. 5 la Hotărârea Guvernului (Regulile privind instituirea consemnului la frontieră) din proiect:	Nu se acceptă. Insistăm pe necesitatea elaborării și adoptării unui mecanism separat d asigurare a drepturilor categoriilor de

			la Capitolul II (Tipuri de consemne și măsurile de urmat): Acțiunile specificate la pct. 24 urmează să fie descrise detaliat pentru a asigura implementarea prevederilor, reglementate în Legea cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova nr.28/2024, inclusiv prin prisma prevederilor de la art. 12 alin. (3). Or, în redacția propusă a pct. 24, autorul proiectului dublează norma deja expusă în art. 16 alin. (2) din Legea nr.28/2024 fără a aduce o claritate cu privire la acțiunile concrete care urmează a fi întreprinse de către autoritățile, în conformitate cu competențele stabilite, și termenele de realizare a acțiunilor respective. Suplementar informăm, că în conformitate cu art. 14 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, Hotărârea Guvernului este un act care se adoptă de către Guvern pentru organizarea executării legilor. Hotărârea Guvernului cu caracter normativ poate conține, după caz, regulamente, instrucțiuni, reguli, metodologii, standarde. Astfel, prezenta hotărâre de Guvern a fost elaborată pentru organizarea executării Legii nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.	persoane menționate cu implicarea unui Grup de lucru interministerial.
			Referitor la argumentele autorului de neacceptarea a propunerii înaintate precum că: Mecanismul intersectorial	S-a luat act. Ministerul Afacerilor Interne insistă pe necesitatea elaborării și adoptării unui

			urmează a fi aprobat prin Hotărâre de Guvern separată, elaborată în cadrul unui grup de lucru interministerial, or atât art. 20 din Legea nr.140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, precum și mecanismul la care face referire art. 12 din Legea nr.28/2024 trebuie să stabilească detaliat acțiunile nu doar a polițistului de frontieră când identifică copii neânsoțiți, ci neapărat și acțiunile celorlalte autorități competente și responsabile de protecția copilului. Actualmente, „angajații autorităților publice [...] ai organelor de drept, sunt obligați conform prevederilor art.20 din Legea nr. 140/2013, să transmită autorității tutelare competente sesizările privind copiii aflați în situație de risc” în conformitate cu mecanismele de cooperare intersectoriale aprobate de către Guvern, lipsește, informăm că acțiunile, ce urmează a fi realizate de către autoritățile tutelare odată cu referirea copilului aflat în situație de risc, precum și mecanismul de cooperare intersectorial, aplicat în cazul copiilor aflați în situație de risc, sunt reglementate în Legea nr. 140/2013 și Hotărârea Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului.	mecanism separat de asigurare a drepturilor categoriilor de persoane menționate cu implicarea unui Grup de lucru interministerial pe subiectul vizat.
--	--	--	--	--

			În acest sens, menționăm că este necesar de reglementat și acțiunile concrete ale colaboratorilor Poliției de Frontieră odată ce identifică copiii aflați în situație de risc în sensul obligativității referii acestor copii către autoritatea tutelară teritorială, pentru a fi asigurată protecția necesară acestor copii. Argumentarea autorului proiectului, precum că „mecanismul în cauză urmează a fi instituit prin modificarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, aprobate prin Hotărârea de Guvern nr. 270/2014, or, acestea nu se referă la Poliția de Frontieră (a se vedea Legea nr. 320/2012 și Legea nr. 283/2011). Suplimentar, acest fapt, ar răspunde prevederilor art. 63 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.” nu este acceptat, deoarece în procesul de avizare a proiectului de hotărâre de Guvern pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, care a fost recent aprobat prin Hotărârea	
--	--	--	---	--

			Guvernului nr. 541 din 24.07.2024, Ministerul Afacerilor Interne nu a înaintat nicio propunere în acest sens. Atragem atenția că, în conformitate cu art. 63 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, Guvernul, până la data de 1 noiembrie 2024, va aproba actul normativ de punere în aplicare a prezentei legi, care va intra în vigoare la aceeași dată cu prezenta lege, context în care se insistă asupra introducerii normelor respective în prezentul proiect de hotărâre pentru ca interacționarea între autoritățile tutelare și colaboratorii Poliției de Frontieră să fie una clară în sensul asigurării protecției necesare copiilor aflați în situație de risc identificați.	
	Serviciul de Informații și Securitate Aviz nr. E/13188 din 29 noiembrie 2024		Lipsa de obiecții și propuneri.	
Expertizare				
	Raportul expertizei anticorupție nr. 06/2/21306 din 04.12.2024		La pct.46 din proiectul Regulilor suplimentare privind controlul frontierei anexa nr.1 la proiectul hotărârii de Guvern „46. Regulile de intrare și de ieșire a planoarelor, a aeronavelor ușoare și ultraușoare, a elicopterelor și a aeronavelor experimentale, care nu permit decât parcurgerea unor distanțe scurte, precum și a baloanelor și dirijabilelor, sunt	Se acceptă. Norma a fost reformulată. La pct. 46 s-a făcut trimitere la Codul aerian. Reglementarea actelor normative ce țin de domeniul aviației civile este ireal de a specifica într-o HG. Spre exemplu la moment se elaborează noul cod aerian număr unic 778/MIDR/2024. Republica

		stabilite de legislație și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte”. Obiecții: Făcîndu-se referire la regulile de intrare și de ieșire a planoarelor, a aeronavelor ușoare și ultraușoare, a elicopterelor și a aeronavelor experimentale, care nu permit decât parcurgerea unor distanțe scurte, precum și a baloanelor și dirijabilelor, în prevederea analizată se omite menționarea expresă a actului/actelor normativ/e care urmează să conțină reglementările în cauză. În schimb, de o manieră imprecisă, neclară și interpretabilă, se face referire generală la legislație. Trimiterea defectuoasă, fără menționarea cel puțin a tipului de act normativ care stabilește sau urmează să prevadă anumite reglementări, va face dificilă identificarea acestuia de către persoanele interesate. Totodată, nedeterminarea entității publice responsabile de elaborarea actului normativ prenotat va avea ca efect nerecunoașterea de către entitatea respectivă a responsabilității privind aprobarea acestuia. Prin analogie, aducem drept exemplu normele proiectului care stabilesc clar responsabilitatea șefului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră de a emite acte administrative de stabilire a: -) normelor de pilotare a sistemelor de aeronave fără pilot la bord în cadrul	Moldova este în proces de armonizare a cadrului normativ conform legislației UE.
--	--	--	---

			Poliției de Frontieră, scopului și cerințelor detaliate pentru utilizare acestora, domeniilor de aplicare, instruirii și desemnării piloților, restricțiilor și responsabilităților operatorului și piloților (pct.71 din proiectul Regulilor suplimentare privind controlul frontierei); -) persoanelor autorizate de a avea acces la imaginile foto/video înregistrate în zona restricționată (LUR6) (pct.74 din proiectul Regulilor suplimentare privind controlul frontierei); -) etc. Obiecția este valabilă și pentru prevederile de la: a) pct.58 din proiectul Regulilor suplimentare privind controlul frontierei anexa nr.1 la proiectul hotărârii de Guvern; b) pct.6 subpct.6.9 din proiectul Drepturilor, obligațiilor și restricțiilor regimului frontierei de stat anexa nr.2 la proiectul hotărârii de Guvern. Recomandări: La pct.46 din proiectul Regulilor suplimentare privind controlul frontierei – substituirea textului „de legislație”, cu menționarea expresă a tipului actului normativ și a entității publice responsabile de aprobarea acestuia. La pct.58 din proiectul Regulilor suplimentare privind controlul frontierei – completarea cu textul „cu privire la frontiera de stat și activitatea vamală”;	
--	--	--	--	--

			La pct.6 subpct.6.9 din proiectul Drepturilor, obligațiilor și restricțiilor regimului frontierei de stat – completarea cu domeniul legislației la care se face trimitere.	
			La pct.48 din proiectul Regulilor suplimentare privind controlul frontierei, anexa nr.1 la proiectul hotărârii de Guvern, Pct. 17 din proiectul Drepturilor, obligațiilor și restricțiilor regimului frontierei de stat, anexa nr.2 la proiectul hotărârii de Guvern, Pct. 40 din proiectul Regulilor de regim în punctele de trecere a frontierei de stat, anexa nr.3 la proiectul hotărârii de Guvern, „48. Comandantul, proprietarul navei sau o altă persoană împuternicită de aceștia, transmit Poliției de Frontieră informațiile necesare pentru facilitarea traficului maritim, conform prevederilor Regulamentului cu privire la normele aplicabile în scopul facilitării traficului maritim internațional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 862/2023. În cazul navelor care întemeiat nu pot îndeplini cerințele Hotărârii Guvernului nr.862/2023, se aplică prevederile cerințelor minime pentru escală în porturile și cheiurile din Republica Moldova, <u>aprobat prin act normativ al organului central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii în domeniu.</u> ”	Se acceptă parțial. Pct. 48 se focalizează inclusiv pe cerințele față de navele maritime (HG 862/2023), cu faptul de a ține cont că în porturile moldovenești fac escală nu doar nave maritime, <i>ci și</i> nave fluviale. Pentru actul normativ al organului central de specialitate este speța ORDIN MIDR Nr. 67 din 26-04-2022 cu privire la aprobarea Cerințelor minime pentru escală în porturile și cheiurile din Republica Moldova și a Formularelor de notificare a sosirii și plecării din port/chei, a listei de echipaj, a listei de pasageri; https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=131229&lang=ro . La pct. 17 se acceptă. Temei la pct. 17 este art. 41 alin. (2) din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova. La pct. 40 se acceptă. Norma de la pct. 40 s-a reformulat.

			„17. Regulile de aflare în apele de frontieră pentru posesorii permiselor, condițiile și procedura de refuz la eliberarea permisului și de anulare a permisului pentru mijlocul plutitor se stabilesc <u>de către șeful Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.</u>” „40. Poliția de Frontieră eliberează permise de activitate în punctele de trecere rutiere. Poliția de Frontieră este în drept să refuze eliberarea permisului privind desfășurarea activității sau să îl anuleze. Condițiile și procedura de evidență a permiselor, refuz de eliberare și de anulare a acestora se stabilesc <u>prin act administrativ al șefului Inspectoratului General al Poliției de Frontieră.</u>” Obiecții: Prevederea acordă organului central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii în domeniu transportului naval, dreptul de a aproba, prin act normativ intern, derogări de la Regulamentul cu privire la normele aplicabile în scopul facilitării traficului maritim internațional, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.862/2023. Potrivit art.5 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative: „Normele juridice derogatorii sînt diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie și sînt aplicabile unei situații determinate. În caz de divergență între o normă generală sau specială și o normă	
--	--	--	--	--

			derogatorie, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma derogatorie”. Prin urmare, aplicarea normelor derogatorii este condiționată de includerea lor în acte normative de același nivel adică, în situația examinată în prezenta obiecție, să fie aprobate prin hotărâre de Guvern. Atribuțiile extensive de reglementare acordă entității publice responsabile posibilitatea stabilirii regulilor convenabile de către însăși entitatea responsabilă de executarea normelor legale. Obiecția este valabilă și pentru: a) prevederea de la pct.17 din proiectul Drepturilor, obligațiilor și restricțiilor regimului frontierei de stat, anexa nr.2 la proiectul hotărârii de Guvern. Din moment ce procedura eliberării permisului pentru mijloacele plutitoare este stabilită la pct.16, regulile de aflare în apele de frontieră pentru posesorii permiselor, condițiile și procedura de refuz la eliberarea permisului, precum și de anulare a permisului pentru mijlocul plutitor urmează a fi prevăzute în același proiect; b) pct.40 din proiectul Regulilor de regim în punctele de trecere a frontierei de stat, anexa nr.3 la proiectul hotărârii de Guvern, deoarece pct.41 – 46 prevăd eliberarea permiselor de activitate în punctele de trecere rutiere.	
--	--	--	---	--

			Recomandări: La pct.48 din proiectul Regulilor suplimentare privind controlul frontierei – substituirea textului „act normativ al organului central de specialitate al administrației publice, care asigură realizarea politicii în domeniu” cu textul „hotărâre de Guvern”. Excluderea pct.17 din proiectul Drepturilor, obligațiilor și restricțiilor regimului frontierei de stat și completarea acestuia cu regulile de aflare în apele de frontieră pentru posesorii permiselor, condițiile și procedura de refuz la eliberarea permisului, precum și de anulare a permisului pentru mijlocul plutitor. Excluderea pct.40 din proiectul Regulilor de regim în punctele de trecere a frontierei de stat și completarea acestuia cu norme privind condițiile și procedura de evidență a permiselor de activitate în punctele de trecere rutiere, refuzul eliberării și anularea acestora de către Poliția de Frontieră.	
			La pct.76 din proiectul Regulilor suplimentare privind controlul frontierei anexa nr.1 la proiectul hotărârii de Guvern „76. Furnizarea datelor și informațiilor cu privire la performanțele tehnice ale UAS și zonele acoperite cu acesta de către angajații Poliției de Frontieră atrage după sine răspunderea în conformitate <u>cu cadrul normativ.</u>”	Se acceptă. Norma a fost reformulată inclusiv conform expertizei Ministerului Justiției nr. 04/1-10889 din 6 decembrie 2024.

		Obiecții: Proiectul este lacunar în ceea ce privește răspunderea clară a angajaților Poliției de Frontieră pentru furnizarea datelor și informațiilor cu privire la performanțele tehnice ale sistemelor de aeronave fără pilot la bord și zonele acoperite cu acestea. Articolul 3 lit.d) din Legea nr.100/2017 stabilește că la elaborarea unui act normativ se respectă principiile oportunității, coerenței, consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice. Totodată, în Hotărârea nr.26 din 23 noiembrie 2010, Curtea Constituțională a subliniat că: „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile”.	
--	--	---	--

			Lipsa responsabilității clare a angajaților Poliției de Frontieră pentru nerespectarea prevederii examinate (spre exemplu: disciplinară, contravențională, penală) poate face ca acestea să aibă un caracter declarativ, ducând la imposibilitatea aplicării practice a respectivei prevederi și, prin urmare, la responsabilizarea insuficientă a angajaților Poliției de Frontieră. Recomandări: Redactarea normei prin prisma specificării exprese a tipului răspunderii pe care o poartă angajații Poliției de Frontieră pentru încălcarea interdicției de furnizare a datelor și informațiilor cu privire la performanțele tehnice ale sistemelor de aeronave fără pilot la bord și zonele acoperite cu acestea. Totodată, este necesară verificarea și încredințarea în existența reglementărilor corespunzătoare, iar în cazul lipsei, completarea cadrului normativ de rigoare în vederea stabilirii răspunderii acestora (Codul penal, Codul contravențional, codul de conduită etc.).	
			La pct.53 și 54 din proiectul Drepturilor, obligațiilor și restricțiilor regimului frontierei de stat anexa nr.2 la proiectul hotărârii de Guvern „53. Poliția de Frontieră are dreptul să refuze eliberarea avizului pentru desfășurarea vânătorii în zona de frontieră în cazul: [...]”.	Se acceptă.

		54. Avizul pentru desfășurarea vânătorii în zona de frontieră poate fi anulat în cazul în care titularul sau alt participant la vânătoare: [...]” Obiecții: Normele analizate stabilesc dreptul discreționar al Poliției de Frontieră de a refuza sau anula avizul pentru desfășurarea vânătorii, în lipsa unor criterii clare pentru a stabili în ce cazuri aceasta „este în drept” sau „poate” și în ce cazuri este scuzată să nu-și realizeze competențele. Spre deosebire de normele enunțate, la pct.25 din proiectul Drepturilor, obligațiilor și restricțiilor regimului frontierei de stat, se prevede clar că Poliția de Frontieră refuză eliberarea avizului de activitate la frontiera de stat în cazuri practic identice celor enumerate la pct.53. Similar este și pct.41 care reglementează refuzul Poliției de Frontieră de a elibera avizul de activitate în zona de frontieră. Situația este analogică și în cazul pct.26 și 42 care, spre deosebire de pct.54, prevăd expres anularea avizului de activitate la frontiera de stat și, respectiv, a avizul de activitate în zona de frontieră, pentru încălcări asemănătoare. 7 Stabilirea unui drept al entității publice în loc de obligație poate duce la apariția discreției agenților publici de	
--	--	--	--

			a utiliza formulările permissive ale competențelor lor după bunul lor plac, astfel încât să evite realizarea obligațiilor ce ar trebui să le revină. Asemenea discreții pot fi folosite în mod abuziv de către agentul public pentru a obține recompense necuvenite pentru a fi determinat să-și exercite obligațiile legale. Obiecția este valabilă și pentru pct.69 din proiectul Drepturilor, obligațiilor și restricțiilor regimului frontierei de stat. Recomandări: Substituirea textelor: -) „are dreptul să refuze” cu textul „refuză” la pct.53 și 69; -) „poate fi anulat” cu textul „anulează” la pct.54.	
	Ministerul Justiției Aviz nr. 04/1-10889 din 6 decembrie 2024		Clauza de adoptare se va adapta rigorilor stabilite de art. 44 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conform căruia „Clauza de adoptare a actului normativ constă într-o propoziție care cuprinde denumirea autorității publice emitente și decizia de adoptare, aprobare sau emitere a actului normativ, iar pentru proiectele de legi cuprinde și categoria acestora.”. În acest scop, textul „HOTĂRĂȘTE:” se va insera în clauza de adoptare.	Se acceptă.
			La clauza de armonizare remarcăm că, potrivit pct. 37 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii	Se acceptă.

			Moldova cu legislația UE, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 clauza de armonizare utilizează următoarele calificative generale de apreciere a compatibilității: 1) transpune – transpunerea integrală a prevederilor actului juridic european, prin asigurarea implementării scopului, a obiectivelor acestuia, urmărindu-se pe viitor punerea în aplicare eficientă a normelor europene integrate; 2) transpune articolul, alineatul, litera, punctul, paragraful, anexa etc. din actul juridic european – transpunerea câtorva elemente structurale ale actului juridic european, în funcție de scopul specific al transpunerii, menționându-se expres elementele structurale ale actului juridic european (capitolul, articolul, alineatul, litera, punctul, anexa etc.) care se transpun; 3) transpune parțial – transpunerea parțială a prevederilor actului juridic european, care poate să coincidă cu obiectivul specific de transpunere urmărit de proiectul de act normativ sau să indice o transpunere incompletă, eronată sau/și necorespunzătoare a unor elemente structurale ale actului juridic european. Astfel, în măsura în care se enumeră articolele din actele UE care se transpun, nu mai este necesar a utiliza calificativul din pct. 37 sbp. 3) din Regulamentul,	
--	--	--	--	--

			aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 - „transpune parțial”.	
			Referitor la numerotarea subpunctelor, menționăm că potrivit modificărilor operate inclusiv la art. 52 alin. (3) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, în vigoare începând cu 5 iulie 2024 (a se vedea Legea nr. 49/2024 pentru modificarea unor acte normative (procesul de elaborare și promovare a proiectelor actelor normative), acestea se numerează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la gradul de detaliere necesar. În acest sens, dispozițiile pct. 1 din proiectul hotărârii, numerotate prin sbp. 1) - 5), se vor numera prin 1.1, 1.2, 1.3 [...].	Se acceptă.
			Pct. 2 este alogic în măsura în care normele actului normativ devin obligatorii odată cu intrarea în vigoare a actului normativ.	Se acceptă.
			Din cuprinsul pct. 3 se va exclude textul „Din data intrării în vigoare a prezentei hotărâri,” ca fiind inutil.	Se acceptă.
			Parafa de aprobare a anexei nr. 1 se va expune după cum urmează: „Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. ____/2024”.	Se acceptă.
			Similar se vor expune și parafele de aprobare a anexelor nr. 2 - nr. 5.	Se acceptă.

			Pct. 7, după cuvântul „Titularii”, se propune completarea cu textul „licenței de pilot, precum și”.	Se acceptă.
			La pct. 14, se recomandă excluderea cuvintelor „și subdiviziunile acestuia”, or, potrivit art. 31 alin. (1) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, pașaportul diplomatic se eliberează doar de către Ministerul Afacerilor Externe.	Se acceptă.
			Cu referire la cuprinsul Secțiunii 1 „Șefii de stat și alți demnitari”, se menționează că, capitolele și secțiunile reprezintă elemente de structură complexe ale actului normativ. Prin urmare, acestea nu pot fi constituite dintr-un singur punct. Obiecția dată este valabilă pentru toate cazurile similare din proiect.	Se acceptă.
			La pct. 21 se va exclude textul „părinților, a”. În conformitate cu art. 61 alin. (2) din Codul familiei nr. 1316/2000, părinții sunt reprezentanții legali ai copiilor lor [...]. În temeiul observației formulate, se va revizui inclusiv cuprinsul pct. 10 din anexa nr. 2	Se acceptă.
			La pct. 22, cuvintele „ființe umane” se va substitui cu cuvântul „copii”.	Se acceptă.
			La pct. 26 se va ține cont că, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ sau element structural, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la norma juridică relevantă fără a se preciza	Se acceptă.

			că aceasta face parte din același act normativ sau element structural (obiecție valabilă pentru toate cazurile similare).	
			La pct. 28, se recomandă substituirea cuvântului „agregatelor” cu cuvântul „mijloacelor de transport”.	Se acceptă.
			La subpct. 36.1, cu referire la termenul „zbor domestic” este de remarcat că Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017 nu operează cu o astfel de noțiune. Totodată, urmare analizei sintezei la proiectul hotărârii, se constată că termenul respectiv se regăsește în proiectul de act normativ cu nr. de înregistrare 778/MIDR/2024. Argumentul invocat de autor în sinteză nu poate fi reținut, deoarece trimiterea la un proiect de act normativ este inadmisibilă, or, data intrării în vigoare a noului Cod aerian și textul final al acestuia sunt lipsite de certitudine și previzibilitate.	Se acceptă.
			La pct. 40 remarcăm că în legislație termenul de forță majoră a fost înlocuit cu termenul „impediment ce justifică neexecutarea obligației”. Adicional, se recomandă revizuirea ultimului enunț, prin excluderea cuvintelor „În orice eventualitate”.	Nu se acceptă. Proiectul prevede transpunerea legislației UE. Conform art. 39 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative „Definitivarea proiectului se efectuează fără a afecta compatibilitatea proiectului cu legislația UE”. Totodată, se optează pentru utilizarea termenului „forță majoră” așa cum este acesta prevăzut în Codul Schengen, transpunerea căruia se realizează

				prin prezentul proiect. Astfel se vor respecta cerințele procesului de armonizare prevăzute de pct. 13 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1171/2018, în special respectarea „terminologiei legislației UE, utilizându-se concepte și noțiuni identice sau compatibile celor utilizate în legislația Uniunii Europene”. Mai mult, noțiunea de „forță majoră” este utilizată în continuare în aquis-ul UE, cele mai recente acte, de ex: - Regulamentul (UE) 2024/1359 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 mai 2024 privind abordarea situațiilor de criză și de forță majoră în domeniul migrației și azilului și de modificare a Regulamentului (UE) 2021/1147; - Regulamentul (UE) 2024/1991 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2024 privind restaurarea naturii și de modificare a Regulamentului (UE) 2022/869 (Text cu relevanță pentru SEE) ș.a.
--	--	--	--	---

			La pct. 45, după textul „în aeroporturi”, se recomandă completarea cu textul „ , aerodromuri sau heliporturi”.	Se acceptă.
			La pct. 50, se recomandă completarea cu cuvintele „sau altei persoane împuternicite de către acesta”.	Se acceptă.
			La subpct. 64.8, se consideră judicioasă revizuirea cuprinsului normei indicate și expunerea acesteia după cum urmează: „64.8. măsurile efectuate de autoritățile din sistemul ordinii și securității publice, precum și măsurile stabilite prin actele judecătorești;”	Se acceptă.
			La pct. 66, recomandă excluderea subpct. 66.7, or, norma indicată contravine prevederilor art. 27 alin. (5) și (6) din Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigație.	Se acceptă parțial. Norma s-a reformulat.
			Cu referire la cuprinsul pct. 67, se recomandă excluderea acestuia ca fiind inutil. Totodată, se consideră necesară completarea pct. 68 după textul „Zonei Restricționate (LUR6)” cu textul „ , stabilită de către Comisia Interdepartamentală pentru Managementul Spațiului Aerian,”.	Se acceptă.
			Pct. 76, după cuvântul „Furnizarea” se va completa cu cuvântul „ilegală”. Totodată, se menționează că nu este clar tipul răspunderii ce urmează a fi aplicat în raport cu acțiunile menționate, precum și cadrul legal aplicabil.	Se acceptă.

			La anexa nr. 2 (Drepturile, obligațiile și restricțiile regimului frontierei de stat): Obiectul de reglementare a anexei nr. 2 se va încorpora în cuprinsul Capitolului I.	Se acceptă. Norma s-a reformulat.
			La pct. 15, pentru o mai bună claritate, se recomandă completarea după cuvintele „solicitarea permisului” cu textul „indicat la pct. 14”.	Se acceptă.
			Potrivit subpct. 25.2, Poliția de Frontieră refuză eliberarea avizului de activitate la frontiera de stat în cazul în care persoana juridică și/sau cel puțin unul din angajații acesteia au contravenții nestinse ce atentează la regimul frontierei de stat și regimul de ședere pe teritoriul Republicii Moldova. Astfel, pe lângă faptul că legislația contravențională nu operează cu noțiunea „contravenții nestinse”, se consideră neîntemeiat refuzul în eliberarea avizului de activitate la frontiera de stat pentru persoana juridică care dispune de un angajat ce a comis anterior contravenții ce atentează la regimul frontierei de stat și regimul de ședere pe teritoriul Republicii Moldova. La caz, persoana juridică poate dispune neantrenarea sau înlocuirea persoanei recunoscută vinovată de comiterea contravențiilor indicate (obiecție valabilă și pentru subpct. 41.2 și 69.2).	Se acceptă.
			La pct. 73, în vederea respectării corectitudinii ordinii, se va revizui numerotarea subpunctelor. Totodată, cu	Se acceptă. Norma s-a reformulat. Alin. (11) din art. 19 din Codul aerian 301/2017 face trimitere la

			referire la subpct. 73.1, potrivit căruia Poliția de Frontieră are dreptul să intercepteze și să preia controlul asupra zborului oricărei aeronave fără pilot la bord care nu poartă etichete de identificare, însemne distinctive și nu poate fi identificată la distanță (însemnului de naționalitate și de înmatriculare conform art. 19 din Codul aerian nr. 301/2017) se vor reține următoarele: Potrivit art. 19 alin. (3) din Codul aerian nr. 301/2017, „Inscripționarea însemnului de naționalitate și de înmatriculare pe aeronavă se efectuează în conformitate cu cerințele tehnice aprobate de autoritatea administrativă de implementare și realizare a politicilor în domeniul aviației civile.”. În această ordine de idei, conform pct. 1.3 sbp. (4) din Ordinul directorului Autorității Aeronautice Civile cu privire la aprobarea Procedurilor și Instrucțiunilor Aeronautice Civile Înmatricularea aeronavelor civile (PIAC-AW-IAC) nr. 20/2024, (PIAC-AW.IAC) nu se aplică următoarelor categorii de aeronave: (a) aeronave de stat; (b) baloane utilizate exclusiv în scopuri meteorologice și baloane libere nepilotate fără încărcătură utilă; (c) aeronave lansate din alergare (deltaplane, parapante, motoparapante ș.a.); (d) aeronave prevăzute în Anexa nr. 2 la Codul aerian al Republicii Moldova nr. 301/2017; (e) aeronave fără pilot la bord care nu întrunesc condițiile stabilite	acte normative aprobate de Guvern. Este ireal de a indica într-o hotărâre de guvern toate actele normative care reglementează aviația civilă. Conform prevederilor art. 4 din Legea nr. 100/2017 actul normativ are caracter general, public, obligatoriu și impersonal. Art. 19 din codul aerian face trimitere expres la acte normative oricare ar fi ele Hotărâre de Guvern ordin AAC, ordin MIDR.
--	--	--	--	--

		în pct. 4 din Regulamentul privind înmatricularea aeronavelor civile și administrarea Registrului aerian al Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 473/2023. Proprietarul unei aeronave fără pilot la bord, al cărei proiect face obiectul certificării, are obligația de a înmatricula respectiva aeronavă în cazul în care aceasta îndeplinește una din următoarele condiții: 1) are o dimensiune de cel puțin 3 m și este proiectată pentru operarea deasupra mulțimilor; 2) este proiectată pentru transportul de persoane; 3) este proiectată în scopul transportului de mărfuri periculoase și necesită un nivel ridicat de robustețe pentru diminuarea riscurilor la adresa terților în caz de accident.	
		La pct. 74, se consideră necesară excluderea normei indicate, or, potrivit art. 158 alin. (2) din Codul de procedură penală nr. 122/2003, recunoașterea unui obiect drept corp delict, se realizează doar prin ordonanța organului de urmărire penală sau prin încheierea instanței de judecată și se anexează la dosar. Respectiv, este inadmisibilă atribuirea calității de corp delict printr-o normă juridică extra-procesuală și contrară procedurii stabilite de Codul de procedură penală.	Se acceptă.

			La anexa nr. 3 (Regulile de regim în punctele de trecere a frontierei de stat): Conform pct. 33, conducătorii mijloacelor de transport opresc mijlocul de transport (inclusiv motorul) pentru a fi supuși controlului la trecerea frontierei, doar în locurile stabilite de către polițistul de frontieră și funcționarul vamal. În acest sens, potrivit art. 45 alin. (2) din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, „Deschiderea punctelor de trecere se efectuează după construcția, înzestrarea și darea în exploatare a construcțiilor, încăperilor și edificiilor conform proiectului aprobat de către Poliția de Frontieră și Serviciul Vamal și coordonat cu alte servicii competente. La elaborarea proiectelor trebuie să fie prevăzute încăperi și edificii necesare pentru efectuarea controlului la trecerea frontierei, a controlului vamal și a altor tipuri de control.”. Reieșind din prevederea indicată, se consideră necesară revizuirea pct. 33 și expunerea după următoarea formulă: „33. Conducătorii mijloacelor de transport opresc mijlocul de transport (inclusiv motorul) pentru a fi supuși controlului la trecerea frontierei, doar în locurile stabilite și special amenajate în acest scop.”.	Nu se acceptă. Art. 48 din Legea nr. 28/2024 prevede expres Staționarea în punctele de trecere a persoanelor și a mijloacelor de transport. Art. 45 alin. (2) prevede înzestrarea tehnică a punctului de trecere pe când pct. 33 reglementează procedura de efectuare a controlului la trecerea frontierei. În speță, flux majorat la frontieră PF și SV de comun decid câte piste și pe ce direcție va fi redirecționat fluxul.
			La anexa nr. 4 (Normele tehnice de înzestrare a punctelor de trecere a frontierei de stat):	Se acceptă.

			La subpct. 2.3, se consideră necesară excluderea ultimului enunț, potrivit căruia, lista spațiilor și zonelor indicate la subpct. 2.1-2.3, nu este exhaustivă și poate fi modificată și completată de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră de comun cu Serviciul Vamal, după caz, de administrația gării, portului, aeroportului. La caz, prevederile anexelor aprobate prin hotărâre de Guvern, pot fi modificate doar printr-o altă hotărâre a Guvernului. Din aceste considerente, se recomandă excluderea enunțului indicat și completarea pct. 2 cu subpct. 2.4 cu următorul cuprins: „2.4. alte locuri și spații necesare în vederea bunei funcționări a punctului de trecere a frontierei de stat.”.	
			La pct. 3, se recomandă completarea cu subpct. 3.8 cu următorul cuprins: „3.8. asigurarea amenajării spațiilor și zonelor punctelor de control, într-un mod accesibil pentru persoanele cu dizabilități.”.	Se acceptă.
			La anexa nr. 5 (Regulile privind instituirea consemnului la frontieră): La subpct. 2.1, aferent noțiunii act de dispoziție care este definit ca fiind orice act procedural, precum – hotărâri, încheieri, decizii, ordonanțe, ordine de înghețare sau alte acte cu caracter imperativ, prin care se dispune Poliției de Frontieră întreprinderea măsurilor stabilite de lege, considerăm necesară excluderea expresiei „prin care se dispune Poliției de	Nu se acceptă. Organul de urmărire penală emite ordonanțe de instituire a consemnelor la frontieră în ordinea stabilită de prevederile art. 57 alin. (2) pct. 11) și alin. (4) din codul de procedură penală. Cuvântul dispune are în context o importanță crucială.

			Frontieră întreprinderea măsurilor stabilite de lege”, or, în baza actelor de dispoziție ale organelor abilitate este instituit consemnul la frontieră (art. 2 din Legea nr. 28/2024).	
			La pct. 8, ce vizează abrevierea „SIIPF”, se va ține cont că exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire.	Se acceptă.
			La subpct. 16.3, trimiterea la pct. 74 se va revizui, deoarece norma indicată nu se referă la stabilirea unor termene în raport cu consemnul la frontieră.	Se acceptă. Norma s-a revizuit.
			La pct. 19: subpct. 19.10.6, după cuvintele „grupuri criminale organizate” se recomandă a fi completat cu cuvintele „sau organizații criminale”.	Se acceptă.
			cuprinsul subpct. 19.17.1-19.17.5, urmează a fi adus în concordanță cu prevederile art. 23 alin. (1) din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova. Spre exemplu, refuzul intrării bazat pe eludarea dreptului Uniunii Europene, nu se regăsește în lista cazurilor indicate la art. 23 alin. (1) lit. a) – p).	Se acceptă. Norma s-a reformulat.
			la subpct. 19.18 menționăm că, Codul penal nu operează cu noțiunea „tipul de infracțiune”. În acest sens, se recomandă substituirea cuvintelor „tipul de infracțiune” cu cuvintele „categoria infracțiunii”.	Se acceptă.

			La pct. 26, subpct. 26.3 se va exclude, or, cuprinsul normei indicate se încadrează perfect în norma prevăzută la subpct. 26.2. Totodată, se consideră necesară excluderea subpct. 26.4, potrivit căruia, persoana este obligată să suporte consecințele prevăzute de actele normative, or, prevederea dată comportă un caracter general și neclar.	Se acceptă.
			La pct. 27, se consideră judicioasă completarea punctului prenotat cu un subpunct suplimentar, și anume: „persoane căutate în scopul reținerii în baza încheierii instanței de judecată conform art. 321 alin. (5) din Codul de procedură penală nr. 122/2003.”.	Nu se acceptă. Pct. 27 subpct. 27.1 stabilește instituirea consemnelor de reținere în privința persoanelor căutate. Sub incidența subpct. 27.1 se include și temeiul legal stabilit la art. 323 alin. (5) din CPP (precum și art. 288, 469 (alin.1) pct. 10), 533 alin. (1) pct. 6) din același cod și alte cazuri în care în privința persoanelor se inițiază dosare de căutare. Actualmente consemnele de reținere pe dosare de căutare se operează automatizat în temeiul Acordului de cooperare cu IGP, fiind o practică ce și-a demonstrat eficiența și legalitatea.
			Totodată, la subpct. 27.2, cuvântul „european” se va exclude ca fiind excedent.	Se acceptă.
			La subpct. 40.1, se recomandă revizuirea normei indicate și expunerea acesteia după cum urmează: „40.1. în cazul existenței unei bănueli rezonabile privind pregătirea comiterii unei infracțiuni;”.	Se acceptă.

			Totodată, se consideră necesară excluderea subpct. 40.2, or, circumstanța expusă se încadrează parțial în prevederile subpct. 40.1. Mai mult ca atât, nu este clar caracterul evaluării generale ce urmează a fi aplicat persoanei, iar cuvintele „motive să se creadă” nu corespund calității criteriului de bănuială rezonabilă în sensul Codului de procedură penală.	Se acceptă parțial. Norma a fost reformulată <i>inclusiv</i> prin prisma Legii nr. 379/2023 privind utilizarea datelor din registrul cu numele pasagerilor și a Hotărârii de Guvern 788/2024 privind modificarea organigramei IGPF.
			La pct. 51: subpct. 51.1, se va completa cu textul „și Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații”.	Nu se acceptă. Art. 1 alin. (2) din Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații reglementează activitatea în afara procesului penal. Respectiv, emiterea actelor de dispoziție în afara procesului penal sunt stabilite în CPP, în special art. 57 alin. (2).
			la subpct. 51.2, textul „subpct. 20.3” se va substitui cu textul „subpct. 21.2.4”.	
			La subpct. 61.3, trimiterea la pct. 52 contravine prevederilor art. 55 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia, nu se admite trimiterea la o altă normă de trimitere.	Se acceptă.
			La pct. 72, se recomandă concretizarea termenului acordat autorității naționale în vederea completării sau modificării informației cu referire la consemn, or, cuvintele „în cel mai scurt timp posibil” comportă un caracter incert și interpretabil. La caz, se recomandă utilizarea exemplului „în cel mai scurt timp posibil, dar nu mai târziu de (se indică	Se acceptă.

			termenul) zile din momentul recepționării informației expediate de către Poliția de Frontieră”.	
			La pct. 82, textul „fără întârzieri nejustificate, dar în cel mult o lună de la primirea cererii” se va substitui cu textul „în termen de 30 de zile”. Totodată, cuvintele „prelungită cu o lună” se va substitui cu cuvintele „prelungită cu 30 de zile”. Dacă termenele de un an și de o lună se calculează fără a se ține cont de curgerea lui neîntreruptă, se consideră că luna are 30 de zile și anul – 365 de zile (art. 387 din Codul civil).	Se acceptă.
			La pct. 84, se propune revizuirea cuprinsului normei și expunerea după următoarea formulă: „84. Alte autorități naționale pot avea acces la datele din OICF, în vederea realizării unor acțiuni de urmărire penală, măsuri speciale de investigație, precum și măsuri contrainformative, în ordinea stabilită de Codul de procedură penală nr. 122/2003, Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații și, respectiv, Legea nr. 179/2023 privind activitatea contrainformativă și activitatea informativă externă.”.	Se acceptă parțial. Datele stocate și procesate în OICF includ și informații atribuite la secret de stat este principială condiționarea accesului la informația din OICF, de emiterea unei ordonanțe sau unui act judecătoresc în ordinea stabilită de prevederile CPP Nu este oportună specificarea Legii nr. 59/2012 odată ce actul reglementează activitatea specială de investigații în afara procesului penal , iar ofițerii de investigații potrivit prevederilor art. 57 alin. (2) din CPP nu sunt în drept de a emite ordonanțe. Totodată, este necesară stabilirea expresă a scopurilor pentru care poate fi solicitată și obținută informația din OICF, conform redacției actuale a

				pct. 84. Datele din OICF necesită un grad sporit de securizare, fiind calificate ca informații din categoria specială de date cu caracter personal sau informații atribuite la secret de stat. Totodată nu este oportună specificarea în conținutul pct. 84 a Legii 179/2023 deoarece conform art. 9 alin. (2) din actul specificat, obținerea accesului la informația care se află sau se procesează într-un sistem informatic poate fi realizat doar în baza unui mandat judecătoresc, redacția propusă a pct. 84 răspunde acestor prevederi.
			În raport cu denumirea secțiunii a 5-a, se vor exclude cuvintele „și sancțiuni”, or, normele incluse în secțiune nu prevăd careva sancțiuni.	Se acceptă.
			Potrivit pct. 88, „Autoritățile naționale competente, se asigură că orice utilizare frauduloasă a datelor din OICF sau orice tranzacție care contravine prezentelor reguli, se află sub rezerva unor sancțiuni eficiente, proporționale și disuasive în conformitate cu legislația.”. În acest sens, se constată necesitatea revizuirii normei prenotate, or, aceasta poartă un caracter declarativ. Mai mult ca atât, din analiza normei, se poate crea o părere eronată precum că, autoritățile naționale sunt obligate în stabilirea unor sancțiuni pentru utilizarea ilegală a datelor din OICF sau	Se acceptă. Norma juridică s-a reformulat.

			alte tranzacții care contravin acestor reguli. O asemenea prevedere nu poate fi inclusă în cadrul unei anexe la hotărâre de Guvern.	
			La pct. 89, după cuvintele „procedura de suspendare” se recomandă completarea cu cuvintele „sau retragere”. Subsidiar, cuvintele „general acceptate” se vor exclude ca fiind excedente.	Se acceptă partial. La general acceptate sunt conform Legii nr. 195/2024 - GDPR și Directiva 2016/680.
			Cu referire la pct. 90, se consideră judicioasă excluderea acestuia din proiectul anexei nr. 5. Or, răspunderea juridică este de prevăzută de normele materiale, ce stabilesc tipul concret de răspundere (penală sau contravențională, etc.), determină faptele și sancțiunile pentru comiterea acestora.	Se acceptă parțial. Nu se stabilesc careva sancțiuni ci doar se face trimitere la norma materială. Exemplu Legea nr. 195/2024 GDPR (art. 90 dispoziții tranzitorii - din 2026 art. 74 ¹ se abrogă).

Ministra afacerilor interne

Daniella MISAIL-NICHITIN